

Europeiska unionens officiella tidning

ISSN 1725-2628

L 119

fyrtiosjunde årgången

23 april 2004

Svensk utgåva

Lagstiftning

Innehållsförteckning

I Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk

.....

II Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk

Kommissionen

2004/339/EG:

- ★ **Kommissionens beslut av den 15 oktober 2003 (som vidtagits av Italien) till förmån för RAI SpA** [delgivet med nr K(2003) 3528] ⁽¹⁾..... 1

2004/340/EG:

- ★ **Kommissionens beslut av den 5 november 2003 om stöd till företaget González y Díez SA för att täcka extraordinära kostnader (stöd för 2001 och missbruk av stöden för 1998 och 2000), med ändring av beslut 2002/827/EKSG** [delgivet med nr K(2003) 3910] ⁽¹⁾..... 26

2004/341/EG:

- ★ **Kommissionens beslut av den 10 december 2003 om det statliga stöd som Italien (regionen Kampanien) har genomfört till förmån för jordbrukssektorn** [delgivet med nr K(2003) 4469]..... 46

2004/342/EG:

- ★ **Kommissionens beslut av den 16 december 2003 om det statliga stöd som Italien (regionen Sicilien) avser att genomföra till förmån för jordbrukssektorn** [delgivet med nr K(2003) 4474] 53

Pris: 18 EUR

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES

SV

De rättsakter vilkas titlar är tryckta med fin stil är sådana rättsakter som har avseende på den löpande handläggningen av jordbrukspolitiska frågor. De har normalt begränsad giltighetstid.

Beträffande alla övriga rättsakter gäller att titlarna är tryckta med fet stil och föregås av en asterisk.

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 15 oktober 2003

(som vidtagits av Italien) till förmån för RAI SpA

[delgivet med nr K(2003) 3528]

(Endast den italienska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2004/339/EG)

EUROPEISKA GEMSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT
DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽¹⁾ och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

(1) Genom ett klagomål som kom in till kommissionen den 17 juni 1996 från RTI SpA (Reti Televisive italiane), ett bolag som kontrollerar tre nationella italienska TV-kanaler tillhöriga gruppen Mediaset ⁽²⁾, fick kommissionen kännedom om att Italien hade vidtagit en rad åtgärder som gynnade RAI-Radiotelevisione italiana SpA (det statliga italienska TV-bolaget, nedan kallat "RAI"). Klagomålet koncentrerades på den licensavgift som RAI fick ta ut och på olika åtgärder som vidtagits av den italienska regeringen till förmån för RAI under första hälften av 1990-talet.

⁽¹⁾ EGT C 351, 4.12.1999, s. 20.

⁽²⁾ I detta beslut omtalas det klagande bolaget som "Mediaset", eftersom det är Mediaset SpA som har deltagit i kommissionens undersökning om statligt stöd och har stött det klagomål som ursprungligen lämnades in av RTI SpA.

målet koncentrerades på den licensavgift som RAI fick ta ut och på olika åtgärder som vidtagits av den italienska regeringen till förmån för RAI under första hälften av 1990-talet.

(2) I skrivelser av den 15 juli och 4 september 1996 begärde kommissionen information från de italienska myndigheterna, som svarade i skrivelser av den 30 augusti respektive den 4 november 1996.

(3) Den 23 maj 1997 tog Mediaset över klagomålet, och skickade in flera dokument.

(4) Kommissionen skickade därefter en ny skrivelse med begäran om information till de italienska myndigheterna den 1 juli 1998. Dessa lämnade några av de begärda uppgifterna vid ett möte som ägde rum den 31 juli 1998 och i en skrivelse av den 7 augusti 1998. Dessutom genomfördes flera möten med klaganden.

(5) Den 19 oktober 1998 översände Mediaset ytterligare en redogörelse till kommissionen rörande samma stödåtgärder som avses i det ursprungliga klagomålet. I en skrivelse av den 8 januari 1999 kompletterade Mediaset denna redogörelse med nya dokument och den 15 februari 1999 sammanträffade Mediaset med kommissionen.

(6) Den 3 februari 1999 anmodade kommissionen Italien att lämna alla nödvändiga uppgifter för att bedöma om

- åtgärderna skulle betraktas som ett befintligt stöd eller ett nytt stöd (nedan kallat "föreläggandet"). Italien under rättades om detta beslut i en skrivelse av den 26 februari. Italien lämnade en del av de begärda uppgifterna och redovisade sina egna synpunkter i en skrivelse av den 26 mars. Kommissionen begärde därefter ytterligare information i en skrivelse av den 28 april, som besvarades av de italienska myndigheterna i en skrivelse av den 16 juni.
- (7) Mediaset skrev till kommissionen den 17 maj 1999 angående frågan om huruvida åtgärderna skulle betraktas som ett befintligt stöd eller nytt stöd och sammanträffade med kommissionen den 18 maj 1999.
- (8) I en skrivelse av den 27 september 1999 meddelade kommissionen Italien sitt beslut att inleda det förfarande som avses i artikel 88.2 i EG-fördraget i samband med några av de ad hoc-åtgärder som Mediaset hade uppgivit som statligt stöd (nedan kallat "beslutet att inleda förfarandet").
- (9) Kommissionens beslut att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ⁽³⁾. Kommissionen inbjöd berörda parter att lämna synpunkter på det ifrågasatta stödet.
- (10) Kommissionen tog emot Italiens synpunkter den 2 december 1999.
- (11) Kommissionen fick in följande synpunkter från berörda parter:
- I en skrivelse av den 2 december 1999, synpunkter från RAI (som vidarebefordrades till Italien i en skrivelse av den 6 december 1999).
 - I en skrivelse av den 19 januari 2000, synpunkter från Federazione Radio Televisioni ("FRT").
 - I en skrivelse av den 1 februari 2000, synpunkter från Association des Télévisions Commerciales Européennes ("ACT").
 - I en skrivelse av den 28 januari 2000, Mediasets synpunkter.
- (12) Synpunkterna från de berörda parterna vidarebefordrades till Italien i skrivelser av den 6 december 1999 och den 23 februari 2000. Italien fick sedan tillfälle att lägga fram sina egna synpunkter. Dessa lämnades i en skrivelse av den 5 maj 2000.
- (13) Kommissionen fick dessutom på ett sent stadium in synpunkter från Codacons, en samordningsorganisation för miljöskydds- och konsumentskyddsforeningar, i en skrivelse av den 12 juni 2000.
- (14) Kommissionen sammanträffade med RAI den 26 januari 2000 och 4 december 2000.
- (15) Kommissionen sammanträffade med de italienska myndigheterna den 5 juni 2000.
- (16) Därutöver sammanträffade kommissionen med Mediaset följande datum: den 20 mars och 20 juni 2000, den 2 maj, 20 juni och 25 oktober 2001 samt tog emot skrivelser från klaganden den 8 november 2000 och 25 maj 2001. Vid mötet den 20 juni 2001 redovisade Mediaset en studie över omorganisationen av RAI, som sammanställdes av Charles River Associates. Mediaset skrev dessutom till kommissionen den 12 juni 2002 och 20 april 2003.
- (17) Vid Amsterdamfördragets ikraftträdande fogades till EG-fördraget ett tolkningsprotokoll om systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst (nedan kallat "Amsterdamprotokollet").
- (18) I kommissionens meddelande om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på radio och TV i allmänhetens tjänst ⁽⁴⁾ (nedan kallat "meddelandet") fastslås de principer som kommissionen ämnar följa när det gäller tillämpningen av reglerna om statligt stöd på den statliga finansieringen av sådana tjänster.
- (19) Mot bakgrund av meddelandet begärde kommissionen ytterligare uppgifter av Italien i en skrivelse av den 13 september 2002. Därefter hade kommissionen ett möte med de italienska myndigheterna den 8 december 2002 och tog emot en del av de begärda uppgifterna den 3 och 11 december 2002.
- (20) Vidare skrev kommissionen till de italienska myndigheterna den 14 november 2002 och bad om ett antal dokument; de italienska myndigheterna svarade den 5 maj 2003.

⁽³⁾ Se fotnot 1.

⁽⁴⁾ EGT C 320, 15.11.2001, s. 5.

2. SITUATIONEN I ITALIEN

2.1 Utvecklingen av regelverket för radio och TV i allmänhetens tjänst i Italien

- (21) Redan 1910 förbehöll sig den italienska staten rätten att bedriva radioverksamhet och möjligheten att bevilja sändningstillstånd och licenser till privata och offentliga operatörer. År 1924 fick URI (som senare omvandlades till EIAR och slutligen RAI) licens som enda radioprogramföretag i allmänhetens tjänst. Från 1927 motiverade lagstiftningen det statliga monopolet på radiosändningar med att det tjänade allmänhetens intresse, och uppställde folkbildande, konstnärliga och kulturella mål som var i alla medborgares intresse.
- (22) År 1948 trädde den republikanska författningen i kraft och den statliga radion fick en konstitutionell grund i principerna om yttrandefrihet och informationsfrihet, som skulle tillåta medborgarna att delta i landets demokratiska liv. Sedan författningen trätt i kraft förblev radio och TV en statlig angelägenhet till följd av artikel 43 i författningen, som hänvisar till viktiga offentliga tjänster av allmänt intresse. RAI var ensam koncessionshavare till följd av en rad avtal som garanterade bolaget ensamrätt.
- (23) I lag nr 103 av den 14 april 1975 "Nya regler för radio- och TV-sändningar" (nedan kallad "lag 103/75") lagfästes denna situation. I lagen betonades det existerande bandet mellan radio och TV i allmänhetens tjänst, artikel 43 i författningen, begreppet viktig offentlig tjänst i allmänhetens intresse och det statliga monopolet i denna sektor. Artikel 15 i lag 103/75, som i sak bekräftade innehållet i artikel 7 i presidentdekretet nr 180 av den 26 januari 1952 (nedan kallat "dekret 180/1952"), föreskrev att RAI skulle finansieras genom licensavgifter, reklamintäkter och andra intäkter som medgavs av lagen.
- (24) Radio- och TV-marknaden förändrades därefter gradvis. Under andra hälften av 1970-talet började privata operatörer att sända, först på lokal nivå men senare även på nationell nivå.
- (25) Denna utveckling stadfästes av författningsdomstolen. Det är oomstritt, och understryks av Mediaset självt, att författningsdomstolens dom 202/1976 var den första

som påtagligt bidrog till att öppna den italienska radio- och TV-marknaden för konkurrens. Domstolen förklarade att monopolet på radio- och TV-sändningar på lokal nivå var oförenligt med författningen, men fastslog att det statliga monopolet på radio- och TV-sändningar på nationell nivå var berättigat på grund av att det rörde sig om en viktig offentlig tjänst i allmänhetens intresse. Efter dom 202/1976 ökade de lokala sändarna i antal överallt i landet och efter några år kunde de tack vare användning av video eller delade resurser sända ett program samtidigt inom ett stort geografiskt område (s.k. syndication). Monopolets legalitet i fråga om nationella sändningar bekräftades på nytt av författningsdomstolen år 1981 i dom 148/1981, genom vilken domstolen bekräftade monopolet på viss tid (det vill säga i avvaktan på införandet av en antitrustlag för sektorn i fråga). Domstolen grundade sitt ställningstagande på att den statliga radion och TV:n var en viktig offentlig tjänst i allmänhetens intresse. Under 1980-talet samexisterade det nationella monopolet i stort med de privata operatörerna som sände på nationell nivå genom användning av "syndication-systemet".

- (26) Lag nr 223 av den 6 augusti 1990 "Regler för offentliga och privata system för radio och TV" (nedan kallad "lag 223/90") är den första lag som övergripande reglerar offentliga och privata radio- och TV-sändningar. Denna lag tog hänsyn till den situation som hade uppstått på radio- och TV-marknaden under 1980-talet och lagfäste den. Lagen tillät sändningsverksamhet på nationell nivå (och inte enbart på lokal nivå) också för privata operatörer, och inte bara för koncessionshavaren för tjänsten i allmänhetens intresse.
- (27) Andra viktiga bestämmelser i denna lag handlade om reklam. I artikel 8.6 fastställdes gränsen för reklaminslag för RAI och de privata operatörerna på följande sätt: RAI fick inte ägna mer än 4 % av en veckas programtid och 12 % per timme sändningstid åt reklam, medan de privata operatörerna på nationell nivå inte fick överskrida 15 % av den dagliga programtiden och 18 % per timme. I artikel 8.16 föreskrevs en maximigräns för reklaminslag för RAI, som senare togs bort genom lagdekret 408/1992 med verkan från den 1 januari 1994 (5).

2.2 Beskrivning av RAI

- (28) RAI skapades ursprungligen 1924 under namnet URI (Unione Radiofonica italiana) och bytte därefter namn till EIAR 1927, till RAI (Radio Audizioni Italia) 1944 och slutligen till RAI-Radiotelevisione italiana SpA 1954.

(5) Rapport från *Garante per la radiodiffusione e l'editoria* 1995, s. 140.

Den 3 januari 1954 inleddes TV-sändningarna i kanalen RAI 1, på grundval av dekret 180/1952 som uppdrog åt RAI att bedriva radiosändningar. Från och med 1957 täcker RAI:s sändningar hela Italien. År 1961 infördes en andra kanal, RAI 2, som 1979 följdes av en regional kanal, RAI 3. Radiosändningarna är från och med 1934 uppdelade på tre kanaler: program 1, 2 och 3.

- (29) Föremålet för RAI:s verksamhet som det beskrivs i företagets stadgar består i sändningsverksamhet, distribution och överföring av radio- och TV-program via etern, satellit eller annat medium, installation, utveckling och användning av anläggningar och resurser för denna verksamhet, produktion, förvärv och försäljning av verk, program och tjänster som ingår i verksamheten samt genomförande av övriga åtgärder som krävs för att bedriva verksamheten.
- (30) RAI är ett aktiebolag av nationellt intresse enligt artikel 2461 i den italienska civillagen. Vid den tidpunkt som berörs av detta beslut ägdes hela RAI:s aktiekapital av den offentliga sektorn⁽⁶⁾. Även om RAI är ett aktiebolag är det underkastat särskilda regler. Det är t.ex. underställt parlamentets tillsyn och direktiv genom ett särskilt parlamentsutskott och sedan lag nr 203 av den 25 juni 1993 trädde i kraft utses RAI:s styrelse av ordförandena för parlamentets båda kammare.
- (31) I avtalet mellan staten och RAI av den 1 augusti 1988 (som godkändes genom presidentdekret nr 367 av den 1 augusti 1988), (nedan kallat "1988 års avtal") föreskrivs att RAI skall förvalta minst tre radiokanaler och tre TV-kanaler. En av TV-kanalerna får användas även för regionala eller subregionala sändningar. 1994 års avtal mellan staten och RAI (som godkändes genom presidentdekret av den 28 mars 1994) innehåller samma bestämmelser: RAI skall förvalta tre radiokanaler och tre TV-kanaler och också de nödvändiga medlen för att förena produktion och distribution. En av TV-kanalerna får också användas för regionala eller subregionala sändningar.
- (32) Mellan 1992 och 1995 hade RAI i uppdrag att sända radio och TV i allmänhetens tjänst. Bolaget bedrev därutöver kommersiell verksamhet som inte omfattas av definitionen av tjänster i allmänhetens intresse, huvudsakligen via separata juridiska personer, av vilka de viktigaste var Sipra, Nuova Fonit, Nuova Eri och Sacis.

3. NÄRMARE BESKRIVNING AV ÅTGÄRDERNA

3.1 Föremålet för detta beslut

- (33) I föreläggandet nämnde kommissionen bl.a. följande åtgärder, som av Mediaset bedöms strida mot artikel 87 i fördraget:
- a) Licensavgift.
 - b) Befrielse från inkomstskatt på det uppskrivna värdet av RAI:s tillgångar.
 - c) Omvandlingen år 1995 av koncessionsavgiften för 1992 och 1993 till ett lån från Cassa depositi e prestiti (nedan kallad "CDDPP").
 - d) Kapitaltillskottet år 1992.
 - e) Minskningen av den koncessionsavgift som RAI var skyldig att betala till staten (från 154 miljarder till 40 miljarder lire).
 - f) Factoringlånet från Cofiri Factor år 1990.
 - g) Lånet från Cofiri år 1997.
- (34) Mot bakgrund av de uppgifter som kommit in efter föreläggandet har kommissionen kommit till den preliminära slutsatsen att den åtgärd som avses i punkt a är ett befintligt stöd, att åtgärderna i punkterna e, f och g inte är statligt stöd, medan åtgärderna i punkterna b, c och d är nya och kan utgöra statligt stöd. Därför beslutade kommissionen att inleda ett formellt undersökningsförfarande i enlighet med artikel 88.2 i fråga om befrielsen från inkomstskatt på det uppskrivna värdet av RAI:s tillgångar, omvandlingen år 1995 av koncessionsavgiften för 1992 och 1993 till ett lån från CDDPP och kapitaltillskottet år 1992⁽⁷⁾ (nedan kallade "ad hoc-åtgärder"). I sitt beslut om att inleda förfarandet förklarade kommissionen vidare i detalj skälen till att åtgärderna e, f och g inte utgör statligt stöd, och dessa slutsatser har inte ifrågasatts vid domstolen. Eftersom licensavgiften kunde rubriceras som befintligt stöd har den uttryckligen undantagits från beslutet att inleda förfarandet.

⁽⁶⁾ För närvarande äger finansministeriet 99,45 % av kapitalet.

⁽⁷⁾ Punkt 74 i beslutet att inleda förfarandet.

- (35) De ad hoc-åtgärder som är föremål för kommissionens formella undersökning vidtogs under åren 1992 till 1995. Därför koncentreras detta beslut till de ekonomiska mellanhavandena mellan RAI och italienska staten under denna period.
- (36) På samma sätt som i beslutet att inleda förfarandet lämnas även i föreliggande beslut frågan om den rättsliga rubriceringen av licensavgiften och dess förenlighet med fördraget åt sidan. Eftersom avgiften preliminärt betraktas som ett befintligt stöd skall dessa frågor undersökas i ett särskilt förfarande i enlighet med artikel 17 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget⁽⁸⁾. För att få en fullständig bild av de ekonomiska mellanhavandena mellan den italienska staten och RAI under den period som är föremål för undersökning bör kommissionen emellertid ta i beaktande inte bara ad hoc-åtgärderna utan också det finansiella stöd som RAI beviljades via licensavgiften. Kommissionen kommer därför i detta beslut att hänvisa till licensavgiften endast när det är nödvändigt för att klargöra dess eget resonemang i fråga om ad hoc-åtgärderna.
- (37) Förbindelserna mellan staten och RAI reglerades under den period som är föremål för undersökningen, förutom av de redan nämnda rättsakterna, av avtalet mellan staten och RAI av den 1 augusti 1988, som godkändes genom presidentdekret nr 367 ("1988 års avtal") och som var i kraft till augusti 1994, samt av det avtal som undertecknades av RAI och de italienska myndigheterna i mars 1994 (nedan kallat "1994 års avtal"), vilket godkändes genom presidentdekret av den 28 mars 1994 och trädde i kraft den 1 september 1994.

3.1.1 Licensavgiften

- (38) Licensavgiften är RAI:s viktigaste finansieringskälla. I lagen kopplas licensavgiften uttryckligen till koncessionshavarens, dvs. RAI:s, uppdrag att sända radio och TV i allmänhetens tjänst. Avgiften fastställdes ursprungligen i det kungliga lagdekretet nr 246 från 1938, vilket omvandlades till lag nr 880 år 1938. Genom denna lag ålades alla innehavare av en apparat som kunde ta emot radiosignaler att betala licensavgift till staten. Avgiften skulle sedan överföras av staten till den enhet som hade i uppdrag att sända radio i allmänhetens tjänst.

3.1.2 Befrielse från inkomstskatt på det uppskrivna värdet av RAI:s tillgångar

- (39) Genom lagdekret nr 558 av den 30 december 1993, "Brädslande åtgärder för att sanera och omorganisera RAI - SpA" (nedan kallat "lagdekret 558/1993"), fastställdes en rad åtgärder i syfte att reformera RAI. Bestämmelserna i dekretet återupprepades i efterföljande dekret och omvandlades slutligen till lag 650/1996.
- (40) I enlighet med artiklarna 2, 3 och 5 i lagdekret 558/1993 skulle RAI genomföra en uppskrivning av värdet på sina tillgångar enligt balansräkningen 1993. Om tillgångarna efter uppskrivningen var större än tillgångarna enligt den senaste balansräkningen kunde värdeökningen placeras i en särskild reserv. En sådan åtgärd är befriad från skatter och avgifter.
- (41) Efter uppskrivningen av tillgångarnas värde inrättade RAI en reserv på 677 miljarder lire som bolaget använde i sin bokföring för att täcka förlusterna från år 1993.

3.1.3 Omvandlingen år 1995 av koncessionsavgiften för 1992 och 1993 till ett lån från CDDPP

- (42) Koncessionsavgiften är, som det sägs i beslutet att inleda förfarandet, en ersättning som betalas till staten av alla TV-bolag för användningen av en viss sändningsfrekvens. I 1988 års avtal mellan RAI och staten fastställdes den koncessionsavgift som RAI skulle betala för 1992 och 1993. Avgiften, som fastställdes i enlighet med artikel 24 i presidentdekret 367/1988, uppgick till cirka 154 miljarder lire per år⁽⁹⁾, och skulle betalas inom 30 dagar från godkännandet av RAI:s årsbokslut.
- (43) I artikel 4 i lagdekret 558/1993 föreskrevs att statens fordran när det gällde koncessionsavgiften för 1992 och 1993 skulle överlåtas till Cassa depositi e prestiti, som skulle ha omvandlat skulden till kapital, förutsatt att vissa villkor uppfylldes. Senare föreskrevs i artikel 4 i lagdekret 134/1995 att CDDPP:s fordran kunde omvandlas till ett lån. Följaktligen föreskrevs i artikel 4 i lag-

⁽⁸⁾ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽⁹⁾ 154 283 miljarder lire för 1992 och 154 245 miljarder lire för 1993. RAI betalade emellertid 1 560 miljarder lire för 1992 och lämnade 152 723 miljarder lire utestående.

dekret 252/1995, som omvandlades till lag 650/1996, att staten skulle överlåta sin fordran för koncessionsavgiften år 1992 och 1993 och att denna fordran skulle omvandlas till ett lån till RAI ⁽¹⁰⁾.

- (44) Den 6 juli 1995 beviljades RAI av CDDPP ett tioårigt lån med en fast ränta på 9 %. Den 31 december 1997 betalade RAI tillbaka hela lånet, med hjälp av ett annat lån som beviljats av Cofiri. I beslutet att inleda förfarandet bedömde kommissionen att det andra lånet hade beviljats på marknadsmässiga villkor.

3.1.4 Det s.k. kapitaltillskottet till RAI år 1992

- (45) I enlighet med artikel 1 i lagdekret nr 2 av den 2 januari 1992, som omvandlades till lag nr 332 av den 1 juli 1992, beviljade staten IRI 100 miljarder lire, som skulle överföras till RAI. I parlamentets handlingar beskrivs denna åtgärd som en kompensation för att licensavgiften för 1992 inte hade höjts tillräckligt i förhållande till inflationen. Den 20 februari 1992 förde IRI över de 100 miljarderna till RAI ⁽¹¹⁾.

4. SYNPKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

- (46) De synpunkter som framförts av RAI sammanfaller i stort med de italienska myndigheternas resonemang som återges i skälen 55–61. RAI:s synpunkter återges därför inte i detta avsnitt.
- (47) Klagandens argument kan sammanfattas som följer. Mediaset hävdar att befrielsen från inkomstskatt på det uppskrivna värdet av RAI:s tillgångar innebar en fördel på cirka 450,6 miljarder lire för RAI. Vidare användes den reserv som inrättades till följd av omvärderingen även till att konsolidera RAI:s kapital, varvid bolaget borde ha påförts en registreringskatt på 1 %. I detta avseende skapade skattebefrielsen en fördel på 1,2 miljarder lire.
- (48) Mediaset menar att omvandlingen år 1995 av koncessionsavgiften för 1992 och 1993 till ett lån från CDDPP innebar en fördel för RAI, eftersom den bidrog till att reducera de belopp som RAI skulle ha betalat till staten i koncessionsavgift för 1992 och 1993 inklusive ränta.

- (49) Mediaset hävdar att RAI borde ha betalat ränta enligt det officiella diskontot plus en dröjsmålsränta på 2,5 % som skulle ha höjts till 5 % efter en månad, under den tid som koncessionsavgiften var obetald (dvs. fram till 1995) ⁽¹²⁾. Eftersom ingen dröjsmålsränta togs ut när skulden för koncessionsavgiften omvandlades till ett lån fick RAI en fördel. RAI fick också andra fördelar genom att lånet löpte med en lägre ränta (9 %) än marknadsräntan (12 %) ⁽¹³⁾.

- (50) När det gäller det s.k. kapitaltillskottet påstår Mediaset att detta inte är förenligt med marknadsekonomiska investeringsprinciper och därför utgör ett statligt stöd som gynnar RAI.

- (51) Mediaset anser vidare att det borde finnas en övervakning på nationell nivå av hur RAI sköter sitt uppdrag i allmänhetens tjänst. Eftersom det saknas en effektiv nationell instans med uppgift att spela denna roll åligger det kommissionen att ta på sig övervakningsansvaret ⁽¹⁴⁾. Mediaset menar också att meddelandet hindrar kommissionen från att göra bedömningen att den statliga finansieringen av RAI är förenlig med den gemensamma marknaden, eftersom det inte innehåller några indikationer på att denna tjänst i allmänhetens intresse är föremål för någon tillsyn ⁽¹⁵⁾.

- (52) Redan när det första klagomålet lämnades in den 17 juni 1996 hävdade Mediaset att RAI dumpade annonsmarknaden med förödande inverknings för de privata TV-bolagens finansiering. I det kompletterande klagomålet av den 19 oktober 1998 protesterade Mediaset mot att RAI kunde erbjuda annonsutrymme till underpris på en marknad som var sekundär i förhållande till bolagets intressen (reklamen svarar endast för 33 % av RAI:s inkomster). Åtgärden finansierades med statliga medel och syftet var att konkurrera ut Mediaset, vars enda inkomster kommer från reklam. Detta hände 1993 och 1994, efter det att taket för RAI:s reklamtid hade tagits bort ⁽¹⁶⁾, då RAI:s reklamsändningar ökade drastiskt från 2 823 000 sekunder år 1992 till 3 845 000 sekunder år 1994.

- 53) La Federazione Radio Televisioni, FRT – en italiensk sammanslutning av privata radio- och TV-programföretag – har påpekat att RAI fungerar som ett privat bolag

⁽¹⁰⁾ Skrivelse från de italienska myndigheterna av den 16 juni 1999.

⁽¹¹⁾ Denna åtgärd är i själva verket mer en subvention än ett kapitaltillskott. Det skedde ingen motsvarande ökning av kapitalet. Eftersom åtgärden vid inledandet av förfarandet definierades som "kapitaltillskott" har uttrycket behållits av praktiska skäl.

⁽¹²⁾ Skrivelse från Mediaset av den 28 januari 2000.

⁽¹³⁾ Skrivelse från Mediaset av den 8 januari 1999.

⁽¹⁴⁾ Skrivelse från Mediaset av den 12 juni 2002.

⁽¹⁵⁾ Skrivelse från Mediaset av den 20 april 2003.

⁽¹⁶⁾ Punkt 10.4.1 i skrivelsen av den 19 oktober 1998.

på jakt efter publikandelar och reklamintäkter. Stödet från staten tillåter RAI att anställa nyhetsankare och skaffa intressanta program, vilket leder till fördelar när det gäller publiksiffror och reklamintäkter. RAI:s betende på marknaden liknar det hos en typisk kommersiell operatör som vill nå en större publik för att dra till sig annonsörer. Också de viktigaste sporthändelserna utnyttjas för att öka de stora reklamintäkterna. Andra program av kommersiell typ köps in med statliga medel om de kan garantera höga publiksiffror och reklamintäkter. Det statliga stödet till RAI har till verkan att utvecklingen av den lokala TV-sektorn hindras. Oberoende av Amsterdamprotokollet, som ger medlemsstaterna frihet att definiera rent kommersiella program som tjänster i allmänhetens intresse och finansiera dem med statliga medel, borde kommersiell TV och allmän-TV hållas strikt åtskilda och statligt stöd borde endast beviljas för sådana tjänster som inte tillhandahålls av privata operatörer och som har en tydlig samhällsnyttig inriktning.

- (54) Enligt den europeiska sammanslutningen av kommersiella TV-programföretag, ACT, kan sådana åtgärder helt klart skada konkurrensen, eftersom en del EU-bolag redan verkar i Italien. Alla övriga TV-företag är potentiella konkurrenter till RAI. De programföretag som verkar i allmänhetens tjänst borde begränsa sig till att sända program som marknaden inte tillhandahåller. Även om kommissionen till följd av Amsterdamprotokollet inte kan införa någon europeisk bestämmelse som fastställer innehållet i och organisationen av radio- och TV i allmänhetens tjänst, bör den likväl försöka avgränsa begreppet tjänst i allmänhetens intresse i denna sektor i enlighet med EG-domstolens rättspraxis.

5. SYNPKUNKTER FRÅN ITALIEN

- (55) De italienska myndigheterna har bekräftat att RAI:s uppdrag att sända radio och TV i allmänhetens tjänst omfattar hela programverksamheten. Denna situation är en följd av den historiska utvecklingen av reglerna för radio- och TV-sändningar i Italien och de olika nu gällande bestämmelser som definierar radio och TV i allmänhetens tjänst.
- (56) De italienska myndigheterna har hävdade att befrielsen från inkomstskatt på det uppskrivna värdet av RAI:s tillgångar inte utgör ett statligt stöd av följande skäl:

- a) Detta slags skattebefrielse är en åtgärd som används också vid omvandlingen av andra offentliga organ

till aktiebolag (t.ex. IRI, ENEL, ENI och INA) och i en del fall vid privatiseringar i banksektorn. Det rör sig alltså inte om en särskild åtgärd.

- b) RAI drog inte någon reell ekonomisk fördel utan det gjordes enbart en ny beräkning av tillgångar som RAI redan innehade.
- c) Privaträtten förbjuder omvärdering av tillgångar. Genom åtgärden tvingades RAI således att genomföra en uppskrivning, trots att bolaget inte hade någon anledning att genomföra en sådan. Följaktligen var eventuella fördelar ofrivilliga.
- d) Tidigare föreskrev en del lagar att alla företag fick skriva upp värdet på sina tillgångar och fastställde en särskild skattebehandling: skattebefrielse eller alternativskatt⁽¹⁷⁾.
- e) Befrielsen från inkomstskatt på det uppskrivna värdet av RAI:s tillgångar var kopplad till omorganisationen av RAI i enlighet med lagdekret 558/93.
- (57) De italienska myndigheterna menar att inte heller omvandlingen av koncessionsavgiften för 1992 och 1993 till ett lån från CDDPP utgör ett statligt stöd, eftersom lånet beviljades RAI år 1995 på marknadsmässiga villkor. Mot bakgrund av att RAI år 1998 fick ett lån från Comit e Citibank på 150 miljoner euro mot Liborränta +25 punkter, torde en Riborränta +60 punkter ha varit korrekt för RAI år 1995, eftersom företaget vid den tidpunkten var sunt. Den räntan ligger i själva verket mycket nära den ränta som tillämpades av CDDPP⁽¹⁸⁾.
- (58) Även om man antar att RAI genom omvandlingen fick betala lägre koncessionsavgift för 1992 och 1993 än vad som ursprungligen krävts, var i så fall den eventuella nedsättningen berättigad på grund av skillnaden i storlek mellan den avgift som betalades av RAI och den som betalats av de privata operatörerna under åren innan.
- (59) De italienska myndigheterna menar att kapitaltillskottet år 1992 bör betraktas som en del av licensavgiften,

⁽¹⁷⁾ Skrivelse från de italienska myndigheterna av den 12 december 2002.

⁽¹⁸⁾ Enligt de italienska myndigheterna framgår det av en jämförelse mellan Ribor+60 och den räntesats som tillämpades av CDDPP att RAI har sparat 5 miljarder lire tack vare lånet från CDDPP.

eftersom denna inte hade ökat i takt med inflationen, men också som en åtgärd avsedd att täcka kostnaden för RAI:s uppdrag att sända radio och TV i allmänhetens tjänst. De italienska myndigheterna har också hävdad att kapitaltillskottet är förenligt med marknadsekonomiska investeringsprinciper, eftersom RAI:s ekonomiska situation efter 1993 hade börjat förbättras⁽¹⁹⁾. Därför bör kapitaltillskottet inte betraktas som statligt stöd.

(60) I skrivelsen av den 2 december 1999 bestred de italienska myndigheterna att RAI:s annonspriser är högre än konkurrenternas. RAI har ett begränsat reklamutrymme jämfört med de privata bolagen och måste därför sätta högre priser för att överleva på en konkurrensutsatt marknad. Av en tabell som bifogades skrivelsen framgår att RAI:s genomsnittspriser för reklam år 1993 konstant låg betydligt över Mediasets (30 sekunder reklam på bästa sändningstid, på dagen och natten).

(61) De italienska myndigheterna och RAI har också hävdad att de åtgärder som är föremål för undersökning inte utgör statligt stöd eftersom de inte kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och är en kompensation för RAI:s extra nettokostnad för att utveckla sitt offentliga uppdrag, dvs. att tillhandahålla radio och TV i allmänhetens tjänst.

6. BEDÖMNING AV STÖDET

6.1 Vad som utgör stöd enligt artikel 87.1 i fördraget

(62) För att en åtgärd skall utgöra ett statligt stöd enligt artikel 87.1 skall samtliga följande kriterier vara uppfyllda:

- a) Stödet ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är.
- b) Det gynnar vissa företag eller viss produktion (selektiva fördelar), och snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen.

c) Det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

(63) Kommissionen gör för varje åtgärd en separat bedömning av om kriterierna i punkt a och b är uppfyllda. Den skall också bedöma om de åtgärder där dessa båda kriterier är uppfyllda också uppfyller kriterierna i punkt c; därefter skall den bedöma om domstolens senaste rättspraxis⁽²⁰⁾ kan påverka denna analys.

6.2 Statliga medel, selektiv fördel och snedvridding av konkurrensen

6.2.1 Befrielsen från inkomstskatt på det uppskrivna värdet av RAI:s tillgångar

(64) Vid den tidpunkt då lagdekret 558/1993 utfärdades ledde en uppskrivning av tillgångars värde normalt till att inkomstskatt togs ut på en eventuell värdeökning⁽²¹⁾. Följaktligen påverkades statskassan direkt av skattebefrielsen för RAI:s uppskrivna tillgångar även om denna inte innebar en direkt överföring av statliga medel. Staten avstod i detta fall från en skatteintäkt som den hade laglig rätt till och som den normalt skulle ha gjort anspråk på. Enligt domstolens ständiga rättspraxis utgör "en åtgärd genom vilken de offentliga myndigheterna medger vissa företag undantag från skattskyldighet och som, trots att den inte innebär en överföring av statliga medel, försätter stödmottagarna i en finansiell situation som är fördelaktigare än den situation som övriga skattskyldiga befinner sig i [...] statligt stöd i den mening som avses i artikel 92.1 i fördraget"⁽²²⁾. Därför har åtgärden vidtagits med hjälp av statliga medel.

(65) Åtgärden innebar en ekonomisk fördel för RAI såtillvida att den avlägsnade en kostnadspost från företagets vinst- och förlustkonto. Varje annat företag skulle ha betalat den normala skattesatsen för uppskrivna tillgångar till staten, och alltså burit de dithörande kostnaderna. Till följd av lagdekret 558/1993 slapp RAI betala skatten, och fick därmed en direkt finansiell och ekonomisk fördel som inte stod till buds för något annat företag i samma situation. Eftersom konkurrensen snedvrider varje gång ett företag får ett stöd som gynnar det i konkurrenshänseende jämfört med dess konkurrenter, snedvred

⁽²⁰⁾ Domstolens dom av den 24 juli 2003 i mål C-280/00, Altmark Trans, ännu ej offentliggjord.

⁽²¹⁾ Se artikel 54.1 c i presidentdekret nr 917 av den 22 december 1986, "Godkännande av den konsoliderade texten om inkomstskatter". Se även Leo, Monacchi, Schiavo "Inkomstskatterna i den konsoliderade texten" Giuffrè 1990, s. 551.

⁽²²⁾ Mål C-6/97 Republiken Italien mot kommissionen, REG 1999 s. I-02981, punkt 16.

⁽¹⁹⁾ Avkastningen på kapitalet ökade från 0,0 år 1992 till 15,7 år 1997.

- denna fördel konkurrensen mellan RAI och de andra företagen ⁽²³⁾.
- (66) Italiens och RAI:s argument för att rättfärdiga uppskrivningen är i huvudsak följande:
- Denna typ av skattebefrielse är en åtgärd som används vid omvandlingen av offentliga organ till aktiebolag och i en del fall av privatisering inom banksektorn. Det rör sig därför inte om en särskild åtgärd.
 - RAI drog inte någon reell finansiell fördel av åtgärden eftersom det rörde sig om en ren omräkning av värdet på tillgångar som företaget redan hade.
 - Privaträtten förbjuder uppskrivning av tillgångars värde. Genom åtgärden tvingades RAI således att genomföra en uppskrivning, trots att bolaget inte hade någon anledning att genomföra en sådan. Följaktligen var eventuella fördelar ofrivilliga.
 - Tidigare föreskrev en del lagar som utfärdats innan lagdekret 558/1993 trädde i kraft, att alla företag fick skriva upp värdet på sina tillgångar och fastställde en särskild skattebehandling: skattebefrielse eller alternativskatt ⁽²⁴⁾.
 - Befrielsen från inkomstskatt på det uppskrivna värdet av RAI:s tillgångar var kopplad till omorganiseringen av RAI i enlighet med lagdekret 558/93.
- (67) Argumentet i skäl 66 a är inte relevant eftersom den omständigheten att skattebefrielse kan tillämpas i andra fall (som för övrigt inte har någon likhet med RAI:s situation) inte ändrar det faktum att den ifrågasatta åtgärden är selektiv, utom för det fall det kan styrkas att åtgärden är i enlighet med det allmänna systemet eller i dess anda. De italienska myndigheterna har inte styrkt att det förhåller sig så.
- (68) Argumentet i skäl 66 b kan inte godtas eftersom fördelen inte består i att RAI tillförts nya tillgångar eller att tillgångar överförts till en annan juridisk person, utan i att RAI inte betalade en skatt som normalt skulle tas ut vid en sådan operation. Uppskrivningen av värdet på RAI:s tillgångar förbättrade företagets balansräkning och totala ekonomiska situation. RAI betalade vidare inte den skatt som normalt tillämpas vid en uppskrivning av tillgångars värde, med resultat att en kostnadspost avlägsnades ur balansräkningen som annars skulle ha funnits där.
- (69) Av samma skäl kan argumentet i skäl 66 c inte godtas. I rättspraxis definieras ett statligt stöd utifrån åtgärdens verkningar och inte ur några andra aspekter, t.ex. åtgärdens syfte och omfattning, eller om den är obligatorisk eller frivillig. Att stödet var obligatoriskt ändrar inte det faktum att RAI fick en fördel som företaget inte skulle ha fått under normala marknadsförhållanden. Om RAI fick en fördel på grund av en särskild skattebehandling som föreskrivs i lagen, är den omständigheten att privaträtten inte tillåter att tillgångars värde skrivs upp likaså irrelevant.
- (70) Argumentet i skäl 66 d bekräftar kommissionens analys av åtgärden. Innan lagdekret 558/1993 trädde i kraft föreskrevs i andra lagar att alla företag skulle åtnjuta en fördelaktig behandling vid uppskrivningen av värdet på deras tillgångar. I stället för att tillämpa normala skattelagar föreskrev dessa lagar en total skattebefrielse eller en alternativskatt medan en sådan behandling i detta fall enbart har erbjudits RAI. Därför är åtgärden selektiv.
- (71) Argumentet i skäl 66 e rör frågan om åtgärdens förenlighet och bör inte diskuteras i detta avsnitt.
- (72) Sammanfattningsvis gavs befrielsen från inkomstskatt på det uppskrivna värdet av RAI:s tillgångar med hjälp av statliga medel, innebar en fördel för RAI och medförde en snedvridning av konkurrensen.

⁽²³⁾ Se domstolens dom av den 17 september 1980 i mål C-730/79 Philip Morris, Rec. 1980, s. 2671, punkt 11 och generaladvokatens förslag till avgörande, s. 2698; se även domstolens dom av den 11.11.1987 i mål C-259/85, Republiken Frankrike mot kommissionen, Rec. 1987, s. 4393, punkt 24. Se även generaladvokatens förslag till avgörande, mål C-280/00 Altmark, (se fotnot 20) punkt 103. I dessa senare förslag till avgöranden anmärker generaladvokaten att det är mycket lätt att uppfylla detta rekvisit eftersom det kan förutsättas att allt statligt stöd snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen.

⁽²⁴⁾ Skrivelse från de italienska myndigheterna av den 12 december 2002.

6.2.2 Omvandlingen år 1995 av koncessionsavgiften för 1992 och 1993 till ett lån från CDDPP

- (73) I beslutet att inleda förfarandet konstaterade kommissionen som tidigare sagts att koncessionsavgiften är en

ersättning som alla TV-programföretag betalar till staten för att få använda en viss sändningsfrekvens⁽²⁵⁾.

(74) De italienska myndigheterna har uppgivit att först URI och senare RAI från år 1924 betalade en koncessionsavgift⁽²⁶⁾. År 1993 uppgick den koncessionsavgift som RAI skulle betala för 1992 till 152 703 miljoner lire och för 1993 till 154 245 miljoner lire. Däremot betalade de privata TV-bolagen ingen koncessionsavgift innan lag 223/90 trädde i kraft. Efter utfärdandet av lagen måste de privata bolagen betala koncessionsavgift för nationella sändningar, men med ett annat belopp än vad som gällde för RAI. Under samma period uppgick det belopp som en privat operatör skulle betala till cirka 0,5 miljarder lire per frekvens.

(75) I beslutet att inleda förfarandet kom kommissionen till slutsatsen att nedsättningen av den koncessionsavgift som skulle betalas av RAI inte utgör ett statligt stöd. Kommissionen anmärkte följande:

"RAI:s koncessionsavgift var vid den tidpunkt då åtgärden vidtogs betydligt högre än bolagets konkurrenters (RAI betalade 140 miljarder lire per år i koncession för tre frekvenser⁽²⁷⁾), medan övriga operatörer betalade ca 0,5 miljarder per frekvens) ... Minskningen av RAI:s koncessionsavgift gav inte bolaget någon ekonomisk fördel eftersom den i praktiken endast förbättrade det ofördelaktiga läge som staten hade försatt bolaget i ... Även om nedsättningen av koncessionsavgiften från 154 miljarder till 40 miljarder lire per år lättade den ekonomiska bördan för RAI utgör åtgärden inte ett statligt stöd enligt artikel 87 i fördraget, eftersom den inte gav mottagaren någon ekonomisk fördel framför konkurrenterna" eller vilket företag som helst i samma situation⁽²⁸⁾.

(76) Utifrån denna slutsats om nedsättningen av koncessionsavgiften fann kommissionen att ingen åtgärd som gick ut på att sätta ned den koncessionsavgift som RAI skulle

⁽²⁵⁾ Se beslutet att inleda förfarandet.

⁽²⁶⁾ Skrivelse från de italienska myndigheterna av den 16 juni 1999.

⁽²⁷⁾ I detta beslut hänvisas uttryckligen till de tre TV-kanaler som RAI har koncession för, men slutsatsen skulle inte bli en annan om man även tog hänsyn till RAI:s tre radiokanaler.

⁽²⁸⁾ Skälen 23 och 24 i beslutet om att inleda förfarandet. Kommissionen anmärkte också att "denna situation skulle i praktiken kunna leda till att det förelåg ett statligt stöd till fördel för RAI:s konkurrenter, med tanke på att staten avstod från en del av koncessionsavgiften och på så sätt gynnade dessa företag i förhållande till RAI som betalade det fulla beloppet".

Man bör hålla i minnet att klaganden inte formellt har bestritt denna analys, inte heller de belopp som koncessionsavgiften uppgår till för RAI och de privata TV-programföretagen. Klaganden har inte heller framfört någon motivering till skillnaden i storlek mellan den koncessionsavgift som tillämpas för RAI och den som gäller för de privata företagen.

betala för åren 1992 och 1993 enligt 1988 års avtal utgör ett statligt stöd, under förutsättning att nedsättningen inte ledde till ett resultat som låg under vad en privat operatör skulle ha fått betala i koncessionsavgift i samma situation.

(77) Man bör därför undersöka om omvandlingen av koncessionsavgiften för 1992 och 1993 hade till följd att den summa som skulle betalas av RAI i koncessionsavgift för dessa två år sattes ned och om nedsättningen var större än vad en privat operatör skulle ha betalat i koncessionsavgift i samma situation. Framför allt bör man undersöka om lånet från CDDPP täckte koncessionsavgiften för 1992 och 1993, plus den ränta som upplupit under den period avgiften var utestående, dvs. i detta fall från dagen för lånets beviljande. I andra hand bör man kontrollera om och hur mycket den räntesats som tillämpades av CDDPP var lägre än den ränta RAI skulle ha fått betala på marknaden.

(78) När det gäller den första punkten bör man hålla i minnet att koncessionsavgiften för 1992 och 1993 den 6 juli 1995 omvandlades till ett 10-årigt lån från CDDPP till RAI. Lånet uppgick till 345 810 892 000 lire, dvs. samma belopp som den fordran som överlätits till CDDPP plus cirka 39 miljarder lire i upplupen ränta från den dag då koncessionsavgiften förföll till betalning. Under den period då koncessionsavgiftsbeloppen var obetalda, ändrades det officiella diskontot från 9 % till 7 % och därefter åter till 9 %⁽²⁹⁾. Enligt kommissionens beräkning ligger det räntebelopp som debiterades RAI något över det belopp som enbart tillämpningen av det officiella diskontot skulle resultera i⁽³⁰⁾.

(79) Mediaset hävdar som framgår av skälen 47–52 att RAI, under den period då skulden för koncessionsavgiften var utestående (dvs. fram till 1995), i enlighet med artikel

⁽²⁹⁾ När det gäller koncessionsavgiften för 1992 sträcker sig den period under vilken skulden var utestående från den 18 juli 1993 (dagen för godkännande av 1992 års bokslut plus 30 dagar) till den 6 juli 1995 och för koncessionsavgiften för 1993 från den 23 juli 1994 (dagen för godkännande av 1993 års bokslut plus 30 dagar) till den 6 juli 1995. Utvecklingen av det officiella diskontot var följande:

6.7.1993–9.9.1993	9,00 %
10.9.1993–21.10.1993	8,50 %
22.10.1993–17.2.1994	8,00 %
18.2.1994–11.5.1994	7,50 %
12.5.1994–11.8.1994	7,00 %
12.8.1994–21.2.1995	7,50 %
22.2.1995–28.5.1995	8,25 %
29.5.1995–23.7.1996	9,00 %

⁽³⁰⁾ Eftersom det inte föreligger exakta uppgifter från de italienska myndigheterna i fråga om den upplupna räntan för den period då skulden var utestående, har kommissionen beräknat räntan på grundval av det officiella diskontot.

27 i 1988 års avtal borde ha betalat en ränta som vara lika med det officiella diskontot plus en dröjsmålsränta på 2,5 %, som skulle ha gått upp till 5 % efter den första månaden ⁽³¹⁾. I fråga om att ingen dröjsmålsränta togs ut bör det understrykas att den regel som klaganden hänvisar till säger att RAI vid försenad betalning av koncessionsavgiften kan påföras en dröjsmålsränta på högst 2,5 % utöver det officiella diskontot, vilken efter den första månaden kan höjas till högst 5 %. Ingenting i regeln säger alltså att maximibeloppet måste tillämpas, utan förvaltningen får efter eget gottfinnande tillämpa en ränta från noll till 5 %. Klaganden har inte lagt fram något som styrker att en viss räntesats måste tillämpas. Under dessa omständigheter kan kommissionen inte godta klagandens argument att RAI vid omvandlingen av koncessionsavgiften för 1992 och 1993 till ett lån från CDDPP skulle ha fått en fördel genom att inte betala dröjsmålsränta.

tanke på oproportionaliteten mellan RAI:s avgift och de privata programföretagens avgifter är (den eventuella) minskningen inte så stor att den koncessionsavgift som betalades av RAI för 1992 och 1993 var lägre än den koncessionsavgift som en privat operatör skulle betala i samma situation under samma period ⁽³³⁾. Eftersom ingen åtgärd som ledde till att den koncessionsavgift som RAI skulle betala för 1992 och 1993 minskades utgör statligt stöd, förutsatt att minskningen inte gick utöver vad en privat operatör skulle ha betalat i koncessionsavgift i samma situation, finner kommissionen att omvandlingen år 1995 av koncessionsavgiften för 1992 och 1993 till ett lån från CDDPP inte gav RAI någon fördel gentemot något annat företag i samma situation. Därför utgör åtgärden inte statligt stöd enligt artikel 87.1.

(80) Beträffande den andra punkten fastställdes räntesatsen på lånet från CDDPP till 9 %. Lånet löpte på tio år, men RAI betalade tillbaka det den 31 december 1997, alltså efter cirka två och ett halvt år. Under perioden i fråga var räntan på medellånga och långa lån enligt Banca d'Italia: 1995 11,71 %, 1996 9,10 %, 1997 8,28 % ⁽³²⁾.

6.2.3 Kapitaltillskottet till RAI år 1992

(83) I februari 1992 överförde IRI för statens räkning 100 miljarder lire till RAI. Det är obestridligt att denna åtgärd innebär att statliga medel användes (pengarna kom direkt från statskassan) och kan hänföras till staten (den föreskrivs i en statlig lag).

(81) De italienska myndigheterna har som påpekats i skäl 57, med hänvisning till beslutet att inleda förfarandet, hävdad att lånet beviljades av CDDPP på marknadsmässiga villkor. Med tanke på att RAI år 1998 fick ett lån från Comit e Citibank på 150 miljoner euro till Liborränta +25 punkter, var det korrekt med Riborränta +60 punkter för RAI år 1995. Den räntesatsen ligger mycket nära den ränta som tillämpades av CDDPP.

(84) För att fastställa om ett kapitaltillskott från de offentliga myndigheterna innebär en selektiv fördel för mottagaren (dvs. en fördel som företaget inte skulle ha fått under normala marknadsvillkor) tillämpar kommissionen kriteriet för privata investerare i en marknadsekonomi. Detta kriterium används när det gäller investeringar i ekonomiska verksamheter i vilka staten kan ha utsikter till lönsamhet. Det aktuella fallet rör ett företag vars huvudsakliga verksamhet av staten själv har definierats som en tjänst i allmänhetens intresse och som därför finansieras av staten. Kommissionen menar att det finns en motsägelser i de italienska myndigheternas argumentering, när de hävdar att överföringen av medel bör betraktas som en kommersiell investering, medan RAI:s huvudsakliga verksamhet inte har till huvudsyfte att gå med vinst och ge avkastning på det investerade kapitalet.

(82) Mot bakgrund av uppgifterna i skälen 73–81 förefaller det inte styrkt att omvandlingen av koncessionsavgiften medförde en minskning av de belopp som RAI skulle ha betalat i koncessionsavgift för 1992 och 1993, inklusive ränta. Även om en sådan minskning hade förelegat tycks det klart att denna under de rådande omständigheterna inte kan ha haft någon större betydelse. Särskilt med

(85) Även om man skulle erkänna att de italienska myndigheterna har grund för detta argument bör man i varje fall notera att, för att styrka att kapitaltillskottet är för-

⁽³¹⁾ Skrivelse från Mediaset av den 28 januari 2000.

⁽³²⁾ I fråga om skillnaden mellan marknadsräntan och CDDPP:s ränta kan man konstatera att RAI hade en lägre ränta enbart under halva 1995. Enligt det mest försiktiga och osannolika scenariot (RAI tar ett lån på marknaden till 11,71 % ränta på två och ett halvt år utan att sätta om det när räntan går ner) skulle RAI ha betalat cirka 27 miljarder lire mera i ränta på lånet från CDDPP.

⁽³³⁾ RAI betalade över 300 miljarder lire medan ett privat TV-programföretag inte hade behövt betala mer än sex miljarder lire.

enligt med kriterierna för privata investerare i en marknadsekonomi, bör RAI:s ekonomiska resultat under tiden före åtgärden och företagens finansiella utsikter analyseras. Detta bör ske på grundval av den marknadsprognos som redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 1

Konsoliderade uppgifter för RAI 1990–1995

(miljarder lire)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Inkomster från	2 995	3 390	3 629	3 613	4 334	4 435
— reklam	1 026	1 130	1 247	1 193	1 264	1 321
— licensavgifter	1 650	1 929	2 044	2 123	2 249	2 361
Driftskostnader	i. u.	i. u.	i. u.	i. u.	(3 285)	(3 342)
Avskrivningar	(582)	(642)	(767)	(756)	(902)	(852)
Finansiella utgifter	(170)	(149)	(224)	(190)	(121)	(55)
Nettovinst (förlust)	(54)	2	0	(479)	(14)	137

Anm.: Uppgifterna för 1992 och 1993 är inte konsoliderade.

Källa: Beslutet att inleda förfarandet.

- (86) Av tabellen framgår att RAI inte var ett lönsamt företag under de år som föregick det s.k. kapitaltillskottet. När de italienska myndigheterna beslutade att tillföra kapital skulle en privat investerare inte ha investerat i företaget, eftersom det skulle ha funnits bättre avkastning i andra företag eller andra investeringar. Inte heller kunde man vänta sig en sådan avkastning på grundval av företagens ekonomiska utsikter eller marknadens utveckling.
- (87) Vidare skulle en privat investerare inte ha tillskjutit kapital till RAI eftersom det saknades en konkret, realistisk och rimlig ekonomisk plan till stöd för prognoserna om avkastning på det investerade kapitalet. De italienska myndigheterna har inte styrkt att det existerade en sådan plan. Den enda ekonomiska plan som de italienska myndigheterna har nämnt i samband med RAI är den omorganisationsplan som utarbetades av RAI:s styrelse 1993 och 1994, i enlighet med artikel 1 i lagdekret 558/93, och som slutligt godkändes av de italienska myndigheterna i oktober 1994. Åtgärden i fråga kan emellertid inte kopplas till denna plan, eftersom åtgärden beslutades i början av 1992. Dessutom beskrevs åtgärden vid den tidpunkten varken av de italienska myndigheterna eller RAI som en investering som förväntades ge avkastning till staten. I parlamentets handlingar uppgav de italienska myndigheterna att kapitaltillskottet var nödvändigt för att kompensera för den otillräckliga höjningen av licensavgiften för 1992 i förhållande till inflationen. RAI framställde självt kapitaltillskottet som en subvention i bokföringsmässiga termer⁽³⁴⁾ och definierade det som ett "icke återbetalningspliktigt bidrag"⁽³⁵⁾. Man bör dock notera att om åtgärden betraktas som en ren subvention, uppfyller detta villkoren för en selektiv fördel eftersom det bara var RAI som fick denna subvention, vilken förbättrade företagens finansiella situation.
- (88) Kommissionen står därför fast vid sin preliminära slutsats i beslutet att inleda förfarandet, nämligen att det s.k. kapitaltillskottet till RAI innebar en selektiv fördel som RAI inte skulle ha fått under normala marknadsförhållanden och att det förbättrade RAI:s ekonomiska utsikter genom att tillföra företaget betydande finansiella resurser. Eftersom konkurrensen snedvrids varje gång ett företag får

⁽³⁴⁾ Se vinst- och förlusträkning för 1992, under posten *Contributi e/o sovvenzioni d'esercizio* (Bidrag och/eller subventioner för driften).

⁽³⁵⁾ Se posten *Note sulla gestione* (Anmärkningar om förvaltningen) i RAI:s bokslut för 1993.

ett stöd som gynnar det i konkurrenshänseende jämfört med dess konkurrenter snedvrider denna fördel konkurrensen mellan RAI och de andra företagen ⁽³⁶⁾.

- (89) Slutligen finner kommissionen att de italienska myndigheternas argument att kapitaltillskottet bör ses som en del av licensavgiften (avsedd att kompensera för minskningen av licensavgiftens reella värde) inte kan godtas ⁽³⁷⁾. Kapitaltillskottet är i själva verket en åtgärd som är helt åtskild från licensavgiften, och den rättsliga grunden för det har inget att göra med den rättsliga grunden för licensavgiften.
- (90) Slutsatsen blir att kapitaltillskottet till RAI år 1992 skedde med hjälp av statliga medel och innebar en fördel för RAI som snedvred konkurrensen.

6.3 Påverkan på handeln mellan medlemsstaterna

6.3.1 Befrielsen från inkomstskatt på det uppskrivna värdet av RAI:s tillgångar och det s.k. kapitaltillskottet till RAI år 1992

- (91) "Om ett statligt finansiellt stöd förstärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företag i handeln inom gemenskapen skall denna handel anses påverkas av detta stöd" ⁽³⁸⁾, även när det stödmottagande företaget inte självt deltar i exporten ⁽³⁹⁾. Likaså

⁽³⁶⁾ Philip Morris-målet, punkt 11 (se fotnot 23), och generaladvokatens förslag till avgörande, s. 2698, samt mål C-259/85 (se fotnot 23) punkt 24. Se även generaladvokatens förslag till avgörande i målet C-280/00 Altmärk (se fotnot 20) punkt 103. I dessa senare förslag till avgöranden anmärker generaladvokaten att det är mycket lätt att uppfylla detta rekvisit eftersom det kan antas att allt statligt stöd snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen. Det är självklart att denna slutsats bekräftas ifall åtgärden i fråga betraktas inte som ett kapitaltillskott utan som en ren statlig subvention i syfte att tillgodose RAI:s finansiella behov (vilket framgår av RAI:s balansräkning).

⁽³⁷⁾ I beslutet att inleda förfarandet beräknade kommissionen att RAI mellan 1991 och 1992 förlorade 25 miljarder lire i reala termer, på grund av att licensavgiften inte hade anpassats till inflationen. RAI har anmärkt att licensavgiften inte heller år 1993 var tillräcklig eftersom inflationen då låg på 4,2 %. RAI hävdar att företaget förlorade 90 miljarder lire under 1993 på grund av att licensavgiften inte hade höjts. Som framgår i det följande berör diskussionen emellertid inte en eventuell höjning av licensavgiften eller minskningen av dess reala värde utan frågan om det statliga stöd som beviljades RAI under den undersökta perioden var större än nettokostnaden för det uppdrag i allmänhetens tjänst som RAI innehade under denna period.

⁽³⁸⁾ Philip Morris-domen, se fotnot 23 punkt 11 och mål C-259/85, se fotnot 23 punkt 11.

⁽³⁹⁾ Domstolens dom i mål C-75/97 Maribel bis/ter, REG 1999, s. I-3671.

är det inte nödvändigt, när en medlemsstat beviljar stöd till företag i tjänste- och distributionssektorerna, att det stödmottagande företaget driver sin verksamhet utanför den egna staten, eftersom stödet påverkar handeln inom gemenskapen ⁽⁴⁰⁾. Med hänsyn till denna rättspraxis sägs det i meddelandet att "statlig finansiering av radio- och TV-programföretag som verkar i allmänhetens tjänst kan således generellt anses påverka handeln mellan medlemsstater. Detta gäller utan tvekan förvärv och försäljning av programrättigheter, som ofta sker på internationell nivå. Om de offentliga radio- och TV-programföretagen får sälja reklamtid, har detta också effekter utanför landets gränser, särskilt i homogena språkområden som överskrider nationsgränser. Dessutom kan kommersiella radio- och TV-programföretag ha ägare i fler än en medlemsstat" ⁽⁴¹⁾.

- (92) I det undersökta fallet är RAI aktivt på de internationella marknaderna. Företaget deltar i programutbyte genom Europeiska radiounionen och deltar i Eurovisionssystemet. ⁽⁴²⁾ Vidare konkurrerar RAI direkt med privata internationellt ägda TV-programföretag på den internationella TV-marknaden. ⁽⁴³⁾.

- (93) RAI är en viktig operatör på den konkurrensutsatta internationella marknaden ⁽⁴⁴⁾.

- (94) Därför finner kommissionen att de ifrågasatta åtgärderna påverkar handeln mellan medlemsstaterna på det sätt som avses i artikel 87.1.

⁽⁴⁰⁾ Mål C-310/99 Italien mot kommissionen, dom av den 7 mars 2002, ännu ej diarieförd.

⁽⁴¹⁾ Se meddelandet punkt 18.

⁽⁴²⁾ Se de förenade målen T-185/00, T-216/00, T-299/00 och T-300/00, M6 m.fl. mot kommissionen, ännu ej offentliggjorda.

⁽⁴³⁾ För en utförligare granskning av inverkan på handeln mellan medlemsstaterna, se punkterna 43 till 57 i beslutet om att inleda förfarandet.

⁽⁴⁴⁾ Se t.ex. styrelsens uttalande i samband med bokslutet 1992: "den mycket hårda konkurrensen på den nationella marknaden och på de internationella marknaderna ..." och styrelsens ramar, allmänna riktlinjer och mål: "med tanke på den hårda inhemska och internationella konkurrens som kännetecknar den sektor i vilken RAI är verksamt ..."; styrelsens uttalande i samband med bokslutet 1994 "RAI:s närvaro på den internationella marknaden har ökat och förbättrats på många fronter ...": inledningen till styrelsens uttalande i samband med bokslutet 1995 "föra fram företaget till en framträdande roll på de internationella marknaderna".

6.4 Reell fördel enligt Altmarkdomen

6.4.1 Befrielsen från inkomstskatt på det uppskrivna värdet av RAI:s tillgångar och det s.k. kapitaltillskottet till RAI år 1992

(95) Det har redan flera gånger påpekats att RAI är ett företag med uppdrag att tillhandahålla en tjänst i allmänhetens intresse, nämligen radio och TV-sändningar. Italien har hävdats att de aktuella åtgärderna hade till syfte att kompensera RAI för företagets nettokostnader för att fullgöra sitt uppdrag i allmänhetens tjänst. Statliga kompensationsåtgärder för extra nettokostnader som drabbat en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse utgör inte statligt stöd enligt artikel 87.1, förutsatt att kompensationen sker på ett sätt som hindrar att företaget ges en konkret fördel. I Altmarkdomen⁽⁴⁵⁾ fastställde domstolen följande förutsättningar som måste föreligga för att åtgärderna inte skall rubriceras som statligt stöd:

- För det första skall det stödmottagande företaget ha till uppgift att tillhandahålla tjänster i allmänhetens intresse och denna uppgift skall vara definierad på ett klart och tydligt sätt.
- För det andra skall de parametrar som ligger till grund för beräkningen av kompensationen vara fastställda i förväg på ett objektivt och öppet sätt, för att undvika att kompensationen ger det mottagande företaget en ekonomisk fördel som gynnar det i förhållande till konkurrerande företag.
- För det tredje får kompensationen inte gå utöver vad som är nödvändigt för att helt eller delvis täcka kostnaderna för de tjänster i allmänhetens intresse som företaget tillhandahåller, med hänsyn tagen till de inkomster som dessa genererar samt en rimlig vinstmarginal för tjänsternas tillhandahållande.
- För det fjärde skall nivån på den nödvändiga kompensationen, när valet av företag som skall tillhandahålla tjänster i allmänhetens intresse inte sker genom ett offentligt upphandlingsförfarande som gör det möjligt att välja ett företag som kan tillhandahålla tjänster till en så liten kostnad som möjligt för det allmänna, fastställas på grundval av en analys av vilka kostnader som krävs för att ett genomsnittsföretag som förvaltas på ett effektivt sätt och har tillräckliga produktionsresurser skall kunna uppfylla kraven på en tjänst i allmänhetens intresse, med hänsyn tagen till företagets inkomster och en rimlig vinstmarginal.

företag som förvaltas på ett effektivt sätt och har tillräckliga produktionsresurser skall kunna uppfylla kraven på en tjänst i allmänhetens intresse, med hänsyn tagen till företagets inkomster och en rimlig vinstmarginal.

(96) "Ett statligt ingripande som inte uppfyller ett eller flera av dessa villkor skall anses som statligt stöd enligt artikel 87.1"⁽⁴⁶⁾.

(97) Kommissionen lämnar för ögonblicket det första och tredje villkoret åt sidan och konstaterar följande. De parametrar som ligger till grund för beräkningen av det finansiella stöd som givits genom de aktuella åtgärderna (med andra ord den eventuella kompensationen) fastställdes i detta fall inte i förväg på ett objektivt och öppet sätt för att undvika att kompensationen skulle ge det mottagande företaget en ekonomisk fördel som gynade det i förhållande till konkurrerande företag. Vidare har RAI inte utsetts att tillhandahålla radio och TV i allmänhetens intresse genom ett offentligt upphandlingsförfarande. Inte heller framgår det att nivån på den erforderliga kompensationen har fastställts utifrån en analys av vilka kostnader som krävs för att ett genomsnittsföretag som förvaltas på ett effektivt sätt och har tillräckliga produktionsresurser skall kunna uppfylla kraven på en tjänst i allmänhetens intresse, med hänsyn tagen till företagets inkomster och en rimlig vinstmarginal.

(98) Eftersom samtliga förutsättningar enligt artikel 87.1 föreligger och två av de förutsättningar som formulerats av domstolen i Altmarkdomen inte föreligger, finner kommissionen att befrielsen från inkomstskatt på det uppskrivna värdet av RAI:s tillgångar och det s.k. kapitaltillskottet till RAI år 1992 utgör statligt stöd enligt artikel 87.1⁽⁴⁷⁾.

⁽⁴⁶⁾ Ibidem punkt 94.

⁽⁴⁷⁾ Med en välvillig tolkning kan åtgärderna i fråga vara av samma typ som de åtgärder som avses av domstolen i punkt 91 i Altmarkdomen (se fotnot 20): "Om en medlemsstat kompenserar ett företag för förluster som det ådragit sig, utan att parametrarna för kompensationen fastställs i förväg, och det på ett senare stadium visar sig att en del tjänster som hör till utförandet av uppdraget i allmänhetens tjänst inte har varit ekonomiskt lönsamma, utgör detta ett ekonomiskt ingripande som omfattas av begreppet statligt stöd enligt artikel 92.1 i fördraget."

⁽⁴⁵⁾ Altmark Trans- domen, se fotnot 20.

7. STÖDETS FÖRENLIGHET ENLIGT ARTIKEL 86.2 I FÖRDRAGET

- (99) Enligt domstolens ständiga rättspraxis kan artikel 86 medge undantag från förbudet att ge statligt stöd till företag med uppgift att tillhandahålla en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse. I Altmarkdomen bekräftades det implicit att ett statligt stöd i syfte att kompensera kostnader för ett företag som tillhandahåller en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse kan anses förenligt med den gemensamma marknaden, förutsatt att det uppfyller villkoren i artikel 86⁽⁴⁸⁾. Domstolen har förklarat att för att en åtgärd skall kunna omfattas av ett sådant undantag måste kriterierna definition, tilldelning och proportionalitet vara uppfyllda. Kommissionen menar att då dessa kriterier är uppfyllda påverkas inte utvecklingen av handeln på ett sätt som skadar gemenskapens intressen. I meddelandet förklaras på vilket sätt kriterierna tillämpas inom TV-sektorn.
- (100) Med hänsyn till detta bör kommissionen kontrollera följande⁽⁴⁹⁾:
- Radio och TV i allmänhetens tjänst definieras tydligt av medlemsstaten som en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse (definition).
 - RAI har officiellt fått i uppdrag av de italienska myndigheterna att tillhandahålla ifrågasvarande tjänst (tilldelning).
 - Finansieringen från staten överstiger inte nettokostnaden för tjänsten, med hänsyn tagen till andra direkta eller indirekta inkomster som härrör från tjänsten (proportionalitet).
- (101) I sin analys bör kommissionen även ta hänsyn till Amsterdamprotokollet, där det sägs att systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst har ett direkt samband med de demokratiska, sociala och kulturella behoven i

varje samhälle och med behovet att bevara mångfalden i medierna. Särskilt har medlemsstaterna behörighet att "svara för finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst i den utsträckning som denna finansiering beviljas radio – och TV-organisationerna för att de skall utföra det uppdrag att verka i allmänhetens tjänst som har tilldelats dem, utformats och organiserats av varje medlemsstat i den utsträckning som finansieringen inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en omfattning som kan strida mot det gemensamma intresset, varvid kraven på att utföra uppdraget att verka i allmänhetens tjänst skall beaktas."

7.1 Definition och tilldelning

- (102) Det är medlemsstaternas sak att formulera uppdraget i allmänhetens tjänst. Med hänsyn till radio- och TV-sektorns särskilda art kan medlemsstaterna fastställa en vid definition och kommissionens roll begränsar sig till att kontrollera uppenbara felaktigheter⁽⁵⁰⁾.
- (103) Ända sedan början av 1900-talet har radion, som redan påpekats, betraktats som en tjänst i allmänhetens intresse vilken skall underställas staten. Det statliga monopolet på radiosändningar motiverades av dessa tjänsters allmännyttiga karaktär och deras pedagogiska, konstnärliga och kulturella mål som är i alla medborgares intresse. När republikens författning trädde i kraft betraktades radion som en verksamhet med direkt samband med de grundläggande rättigheterna och friheterna och förbehölls därför staten i enlighet med artikel 43 i författningen, där det hänvisas till en central verksamhet i allmänhetens tjänst av stort allmänt intresse. RAI var den enda koncessionshavaren. I linje med meddelandet och mot bakgrund av den historiska lagstiftningen godtar kommissionen de italienska myndigheternas resonemang enligt vilket radio och TV i allmänhetens tjänst i det italienska rättssystemet betraktades som en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse i enlighet med artikel 86.2.
- (104) Under den period som denna undersökning gäller hade RAI uppdraget att svara för radio och TV i allmänhetens tjänst enligt 1988 och 1994 års avtal.

7.1.1 Koncessionen för tjänsten i allmänhetens intresse från 1992 till augusti 1994

- (105) Under denna period reglerades förhållandet mellan staten och RAI av 1988 års avtal som gällde fram till augusti 1994.

⁽⁴⁸⁾ Altmarkdomen, se fotnot 20, punkterna 101 till 109. I dessa punkter prövade domstolen om statens betalningar till förmån för transportföretag, vilka betalningar rubricerats som statligt stöd, kan anses förenliga med den gemensamma marknaden i enlighet med artikel 77 i fördraget, såsom ersättning för utförandet av ett uppdrag i allmänhetens intresse. Domstolen uteslöt inte denna möjlighet på villkor att de villkor som föreskrivs i sekundärrätten för transportsektorn är uppfyllda. Detta resonemang kan tillämpas på motsvarande sätt på företag som tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse utanför transportsektorn och med tillämpning av artikel 86.2.

⁽⁴⁹⁾ Se punkt 29 i meddelandet om radio och TV-sändningar.

⁽⁵⁰⁾ Se punkterna 32 till 39 i meddelandet om radio- och TV-sändningar.

- (106) I artikel 1 i 1988 års avtal fastställs uttryckligen att RAI har ensamrätt på att sända radio och TV i allmänhetens tjänst inom hela det nationella territoriet genom en särskild koncession. Tjänsten består i utsändning av radio- och TV-program via eter, kabel, satellit eller annat medium.
- (107) Såväl författningsdomstolen som den italienska lagstiftningen bekräftar som tidigare sagts det statliga monopolet på nationella radio- och TV-sändningar med utgångspunkt i begreppet central verksamhet i allmänhetens tjänst av stort allmänt intresse, som läggs fast i artikel 43 i författningen. Varken författningsdomstolen eller lag 103/75 specificerade vilken mängd eller typ av program som täcktes av detta begrepp⁽⁵¹⁾. Sålunda hänvisade författningsdomstolen redan i sin dom nr 59 från 1960 till information, kultur och underhållning. Likaså fastslår 1988 års avtal att radio- och TV-sändningar inom hela det nationella territoriet är en tjänst i allmänhetens intresse och att denna tjänst har anförtrotts RAI (artikel 1). Därför finner kommissionen att definitionen av radio och TV i allmänhetens tjänst i Italien, precis som de italienska myndigheterna har hävdad, i enlighet med 1988 års avtal innefattade hela RAI:s programverksamhet.
- (108) Det uppdrag att tillhandahålla en tjänst i allmänhetens intresse som anförtrotts RAI medför ett flertal skyldigheter. 1988 års avtal föreskriver skyldigheter i fråga om investeringar, kvalitet och signaltäckning (artiklarna 9, 10, 15, 16), liksom även forskning (artiklarna 11, 12).
- (109) Flera skyldigheter och särskilda regler återfinns i lag 103/75, som fortfarande är i kraft, nämligen
- en generell skyldighet att respektera objektivitet och mångfald (artikel 1.2),
 - att ett särskilt parlamentsutskott skall fastställa de allmänna riktlinjer som RAI skall följa och utöva tillsyn över de radio- och TV-tjänster som RAI tillhandahåller (artikel 1.3 och 1.4),
 - en skyldighet att reservera minst 5 % av den totala programtiden i TV och 3 % av programtiden i radio till de politiska partierna, olika trossamfund, fackföreningar o.d. och att ge dem gratis tekniskt bistånd,
 - att RAI är skyldigt att installera egna sändningsutrustningar och att förvalta andra företags sändningsutrustningar i tvåspråkiga områden, för att kunna vidareända program från utländska operatörer; RAI skall vidare producera TV- och radioprogram som skall sändas i andra länder, för att sprida det italienska språket och den italienska kulturen i utlandet; företaget skall producera TV- och radioprogram på tyska, ladino, franska och slovenska i regioner med dessa språkliga minoriteter (artikel 19)⁽⁵²⁾,
- RAI skall tillhandahålla sändningstid för tillkännagivanden från republikens president, ordförandena i deputeradekammaren, senaten och författningsdomstolen samt från regeringschefen (artikel 22).
- (110) Artikel 3 i 1988 års avtal medger att RAI ägnar sig åt andra kommersiella verksamheter (t.ex. skivinspelningar, försäljning av program, royalties från rättigheter gällande film, teater eller konserter) vid sidan av sitt offentliga uppdrag eller i samband med föremålet för bolagets verksamhet, förutsatt att dessa inte påverkar hur RAI fullgör sitt uppdrag. Slutligen var RAI även under denna tid verksam på annonsmarknaden.
- 7.1.2 *Koncessionen för att tillhandahålla en tjänst i allmänhetens intresse från september 1994 till 1995*
- (111) 1994 års avtal gäller i 20 år. Det ger RAI ensamrätt att tillhandahålla radio och TV i allmänhetens tjänst med uttrycklig hänvisning till tjänsteavtalet, vilket är det rättsliga instrument som specificerar bestämmelserna i avtalet. I artikel 3 i 1994 års avtal föreskrivs att serviceavtalet för tiden 1994–1996 skall fastställas före slutet av juni 1994.
- (112) I artikel 1 i 1994 års avtal fastställs uttryckligen att RAI har ensamrätt till radio- och TV-sändningar inom hela det nationella territoriet till följd av sin koncession. Tjänsten består i att sända radio- och TV-program via alla plattformar.
- (113) RAI är enligt 1994 års avtal skyldigt att tillhandahålla objektiv, fullständig och opartisk information, ta hänsyn till regionala olikheter, vårda den nationella och regionala kulturen samt sända utbildningsprogram. Avtalet innehåller också en del skyldigheter som följer av uppdraget att sända radio och TV i allmänhetens tjänst. RAI är skyldigt att garantera största möjliga sändningsräckvidd och skall uppfylla kravet på minimi-tid för program-

⁽⁵¹⁾ Se artiklarna 1 och 2 i lagen.

⁽⁵²⁾ I artikel 20 föreskrivs att bindande avtal skall ingås mellan RAI och de administrativa enheter som berörs av denna tjänst.

- sändningar; på begäran av regeringen skall RAI upplåta gratis sändningstid för meddelanden av allmänt intresse, tillhandahålla information över radio om framkomligheten på det nationella motorvägsnätet och se till att personer med funktionshinder kan använda dess tjänster (artikel 8). Vidare skall RAI sända särskilda barnprogram (artikel 11), bedriva forskning (artikel 12) och tillhandahålla infrastrukturer för radio- och TV-sändningar enligt senaste branschnormer och tekniska standarder (artikel 14).
- (114) Ett tjänsteavtal skulle upprättas före juni månads utgång 1994, men i själva verket undertecknades det första serviceavtalet (nedan kallat 1996 års avtal) först 1996 och trädde i kraft vid halvårsskiftet. Därför finner kommissionen att 1996 års avtal inte är relevant för att fastställa RAI:s åtaganden i allmänhetens tjänst under 1994 och 1995. Av detta följer att RAI:s uppdrag i allmänhetens tjänst under åren 1994 och 1995 inte skiljer sig från uppdraget under föregående år.
- (115) Kommissionen finner att definitionen av radio och TV i allmänhetens tjänst i Italien under åren 1992–1995, precis som de italienska myndigheterna hävdar, innefattade RAI:s hela programverksamhet och var förknippad med ett flertal dithörande skyldigheter.
- (116) På samma sätt som i 1988 års avtal bemyndigas RAI genom artikel 5 i 1994 års avtal att bedriva kommersiell verksamhet och förlagsverksamhet, t.ex. ljud- och bildsändningar samt informationstjänster, liksom andra verksamheter som är i linje med föremålet för bolagets verksamhet, förutsatt att dessa inte väger tyngre än sändningarna i allmänhetens tjänst.
- (117) Av det som sagts ovan framgår att det inte råder något tvivel om att radio och TV i allmänhetens tjänst kan rubriceras som en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse, att RAI hade koncession för radio och TV i allmänhetens tjänst och att hela RAI:s programverksamhet är en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse. Även om definitionen av radio och TV i allmänhetens tjänst är av kvalitativ natur och ganska vid, menar kommissionen med stöd av tolkningsbestämmelserna till Amsterdamprotokollet att en sådan "vid" definition är berättigad⁽⁵³⁾. Dessutom förefaller definitionen inte innehålla något uppenbart utnyttjande eller några felaktigheter, eftersom den inte uttryckligen omfattar kommersiell verksamhet som reklam eller försäljning av program.
- (118) I enlighet med artikel 41 i meddelandet räcker det inte att ett radio- och TV-programföretag som verkar i allmänhetens tjänst formellt har anförtratts att tillhandahålla en tjänst av allmänt intresse, utan det krävs också att tjänsten verkligen tillhandahålls enligt föreskrifterna. Det är därför önskvärt att en behörig myndighet kontrollerar tillämpningen, särskilt när företagets uppdrag har en vid definition och inbegriper kvalitativa normer. Ett oberoende kontrollorgan ger tillräckliga och tillförlitliga indikationer på att tjänsten faktiskt tillhandahålls enligt uppdraget. Detta ger följaktligen medlemsstaterna en garanti för att uppdraget fullgörs och kan samtidigt underlätta för kommissionen att utföra sina uppgifter i enlighet med bestämmelserna om statligt stöd.
- (119) I detta avseende kan man notera att RAI är underställt ett särskilt parlamentsutskott⁽⁵⁴⁾ och kontrolleras av "Garante per la radiodiffusione e l'editoria" (nedan kallat "Garante")⁽⁵⁵⁾. Parlamentsutskottets befogenheter fastställs i artikel 4 i lag 103/75, som bl.a. föreskriver att utskottet skall utforma allmänna riktlinjer för genomförandet av principerna i artikel 1 i lagen och för RAI:s programverksamhet. Utskottet kontrollerar att dessa riktlinjer följs; det anger generella kriterier för utformningen av RAI:s årliga och fleråriga kostnads- och investeringsplaner, godkänner årliga och fleråriga ramplaner för programverksamheten och övervakar genomförandet av dem⁽⁵⁶⁾. Garante har olika uppdrag som bidrar till att kontrollera att RAI:s verksamhet bedrivs i enlighet med gällande bestämmelser. Det har t.ex. i uppdrag att kontrollera RAI:s räkenskaper och se till att bolaget iakttar de begränsningar som gäller för reklam och publikuppgifter⁽⁵⁷⁾. Slutligen genomförs andra kontroller av ministeriet för post och telekommunikation⁽⁵⁸⁾. Kommissionen finner därför att de italienska myndigheterna under den undersökta perioden hade genomfört ett kontrollsystem som gav tillräckliga indikationer på att det uppdrag i allmänhetens tjänst som anförtratts RAI genomfördes i enlighet med lagen.

7.2 Proportionalitet

- (120) När det fastställts att RAI:s uppdrag är en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse, att uppdraget definierats som ett sådant av medlemsstaten och att RAI officiellt har

⁽⁵⁴⁾ Parlamentets utskott för allmänna riktlinjer och övervakning av radio och TV.

⁽⁵⁵⁾ Numeraria Autorità garante per la radiodiffusione e l'editoria.

⁽⁵⁶⁾ Se även artiklarna 2 och 18 i 1988 års avtal.

⁽⁵⁷⁾ Se även artikel 17 i 1994 års avtal.

⁽⁵⁸⁾ Se artikel 20 i 1988 års avtal och artikel 17 i 1994 års avtal.

⁽⁵³⁾ Se punkt 33 i meddelandet.

fått i uppdrag av de italienska myndigheterna att utföra tjänsten, skall kommissionen kontrollera att statens finansiering av tjänsten inte går utöver vad som är nödvändigt för att täcka nettokostnaden för den, med beaktande av de intäkter som härrör från uppdraget.

(121) Innan denna kontroll företas bör man erinra om de kriterier som fastställs i meddelandet i fråga om kostnadsfördelningen i radio- och TV-sektorn. I meddelandet sägs att kostnaderna för verksamheten i allmänhetens tjänst skall hållas strikt åtskilda från kostnaderna för annan verksamhet. I denna fråga hänvisar meddelandet till kommissionens direktiv 80/723/EEG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag⁽⁵⁹⁾ och till den skyldighet att föra separata konton som föreskrivs i direktivet. Emellertid gällde inte skyldigheten att föra separata konton för verksamhet i allmänhetens tjänst och annan verksamhet inom radio- och TV-sektorn under perioden 1992–1995. Den tillämpades över huvud taget inte före den 31 juli 2001, då den ändrade versionen av detta direktiv trädde i kraft. Därför omfattas inte frågan om huruvida de italienska myndigheterna har rättat sig efter insynsdirektivet av detta förfarande.

(122) I meddelandet föreskrivs särskilda regler i fråga om kostnaderna för verksamhet i allmänhetens tjänst, på grund av de särskilda egenskaperna hos radio och TV i allmänhetens tjänst. Inriktningen går ut på att undvika kostnader: de kostnader som skulle bli mindre i den hypotetiska situationen att de tjänster som ligger utanför tjänsterna i allmänhetens intresse avbröts skall belasta dessa tjänster, separat för varje verksamhet. Här ingår specifika kostnader för tjänsten utanför allmänhetens intresse och en tillkommande del av gemensamma utgifter; dessa inbegriper användningen av resurser som även används för tjänsten i allmänhetens intresse, t.ex. personalkostnader, utrustning, fasta anläggningar etc. (punkterna 55–56). Denna metod accepteras på grund av radio- och TV-sektorns särart, som består i att en stor del av produktionen i allmänhetens tjänst kan utnyttjas också kommersiellt⁽⁶⁰⁾. Det är fallet i fråga om program som definieras som program av allmänt intresse, men som samtidigt har sådana publiksiffror att det går att sälja

reklamtid eller själva programmet till andra programföretag. Dessa kostnader får i sin helhet belasta tjänsten i allmänhetens intresse, då en fullständig fördelning av kostnaderna mellan de två verksamheterna riskerar att bli skönsmässig och inte meningsfull⁽⁶¹⁾. Kostnadsfördelning för att uppfylla kraven på bokföringsmässig öppenhet bör dock inte förväxlas med kostnadstäckning när det gäller att definiera prissättningspolitik eller med kompensation för uppdraget verka i allmänhetens tjänst.

(123) Kompensationen får endast avse nettokostnaderna för uppdraget att verka i allmänhetens tjänst. Detta innebär att det är nödvändigt att ta hänsyn till direkta och indirekta intäkter från tjänsten i allmänhetens intresse. Med andra ord måste man från ovan nämnda totalbelopp för tjänsten, beräknad i enlighet med vad som tidigare sagts, t.ex. dra av nettointäkterna från reklam under dessa sändningar och nettointäkterna från försäljningen av denna typ av program.

(124) Om inkomsterna från verksamheten i allmänhetens tjänst avsiktligt inte maximeras (t.ex. för att slå ut konkurrenter) blir nettokostnaderna för den verksamheten större och kompensationsbeloppet högre än det skulle ha behövt vara, och alltså inte godtagbart. Detta innebär t.ex. att RAI:s priser för reklamtid inte får understiga en nivå som skulle tillåta en effektiv kommersiell operatör att täcka sina kostnader.

(125) Det proportionalitetstest som kommissionen skall utföra är således tudelat. Dels skall kommissionen beräkna nettokostnaden för det uppdrag att verka i allmänhetens tjänst som anförts RAI och granska om kostnaden har överkompenserats. Dels skall kommissionen undersöka alla uppgifter den har tillgång till och som tyder på att RAI har blåst upp denna kostnad genom att avsiktligt hålla nere intäkterna från det kommersiella utnyttjandet av verksamheten i allmänhetens tjänst. I föreliggande fall har klaganden särskilt påstått att RAI dumpade annonsmarknaden med förödande effekter för de privata bolagens finansiering, i syfte att konkurrera ut Mediaset, vars enda inkomstkälla är reklam. I de följande kapitlen skall kommissionen därför framför allt undersöka om nettokostnaden för tjänsten i allmänhetens intresse överkompenserades genom det finansiella stödet från staten, och

⁽⁵⁹⁾ EGT L 195, 29.7.1980, s. 35. Direktivet ändrat genom direktiv 2000/52/EG (EGT L 193, 29.7.2000, s. 75).

⁽⁶⁰⁾ I allmänhet fördelas en kostnad som rör en tjänst i allmänhetens intresse men som också är till fördel för en kommersiell verksamhet proportionellt mellan de båda verksamheterna, på grundval av lämpliga kriterier.

⁽⁶¹⁾ Detta hindrar dock inte programföretagen att fördela kostnaderna enligt andra bokföringsprinciper förutsatt att dessa är tydliga, korrekt tillämpade och kan motiveras objektivt.

i andra hand om RAI förde en prispolitik på annonsmarknaden ⁽⁶²⁾ som låg under den nivå som skulle tillåta en effektiv kommersiell operatör att i en liknande situation täcka sina kostnader (nedan "underpriser").

7.2.1 *Beräkning av nettokostnaderna för det uppdrag att verka i allmänhetens tjänst som anförtrots RAI i jämförelse med beloppet på det finansiella stöd som staten beviljade RAI under perioden 1992–1995*

(126) Som tidigare påpekats bedrev RAI under perioden 1992–1995 en del kommersiella verksamheter via olika juridiska personer. Mot bakgrund av slutsatsen att den tjänst som anförtrots RAI under samma period innefattade hela bolagets programverksamhet och var kopplad till en rad skyldigheter konstaterar kommissionen att nettokostnaden för det uppdrag att verka i allmänhetens tjänst som anförtrots RAI i princip kan fastställas genom att från RAI:s kostnader för tjänsten i allmänhetens intresse, som de redovisas i företagets balansräkning, dra de intäkter som inflöt till RAI genom de kontrollerade bolagen, vilkas verksamhet gick ut på att kommersiellt utnyttja tjänsten i allmänhetens intresse.

(127) I skrivelsen av den 13 september 2002 bad kommissionen de italienska myndigheterna att lämna in en redovisning av kostnadsfördelningen. De italienska myndigheterna lämnade inte någon sådan beräkning utan skickade RAI:s balansräkning till kommissionen. Kommissionen har därför sört för att räkna ut nettokostnaden för tjänsten i allmänhetens intresse. För att undvika en övervärdering av kostnaden har kommissionen endast räknat

med de kostnader som följer av RAI:s reguljära radio- och TV-verksamhet och har uteslutit de kostnader som kan hänföras till det kommersiella utnyttjandet av tjänsten i allmänhetens intresse eller andra kommersiella verksamheter (kommissionen har således uteslutit alla kostnader som kan hänföras till de bolag som kontrolleras av RAI ⁽⁶³⁾ och alla kostnader som hänför sig till det kommersiella utnyttjandet av tjänsten i allmänhetens intresse). Vidare har kommissionen i de inkomster som direkt eller indirekt hade att göra med tjänsten i allmänhetens intresse och som skall dras av från bruttokostnaden för denna tjänst, inkluderat alla de inkomster som hänför sig till kommersiella verksamheter ⁽⁶⁴⁾.

(128) Kommissionen har från nettokostnaden för tjänsten i allmänhetens intresse dragit av det finansiella stöd som RAI fick från staten under perioden 1992–1995. Stödet består av de inkomster som kom från staten och som redovisas i RAI:s balansräkning, men inkluderar inte den finansiella fördel som RAI fick genom skattebefrielsen vid uppskrivningen av värdet på företagets tillgångar. I föreliggande fall kan den fördel som åtnjutits av RAI i form av skattebefrielse betraktas som en kompensation för en kostnad som annars skulle ha behövt finansieras ⁽⁶⁵⁾. Med andra ord är det, för att beräkna om den statliga finansieringen var proportionerlig i förhållande till nettokostnaden för uppdraget i allmänhetens tjänst, inte nödvändigt att kvantifiera den fördel som RAI åtnjöt tack vare befrielsen från skatt på det uppskrivna värdet av tillgångarna enligt balansräkning för 1993, eftersom en högre skattesats skulle ha ökat nettokostnaden proportionellt för RAI:s uppdrag i allmänhetens tjänst (även om underlåtenheten att redovisa denna skattebefrielse i RAI:s räkenskaper är beklaglig ur öppenhetssynpunkt).

(129) Resultatet av kommissionens beräkningar redovisas i nedanstående tabell.

⁽⁶²⁾ Kommissionen har lagt undersökningens tyngdpunkt vid priserna för "spots" som utgör den största andelen av annonsmarknaden (och som tycks åsyftas av klaganden) och inte på nyare former av reklam, till exempel s.k. *infomercials*.

⁽⁶³⁾ Eftersom det inte var möjligt att på grundval av uppgifterna i RAI:s balansräkning tydligt skilja mellan de kontrollerade bolag som deltog i tjänsten i allmänhetens intresse och de som deltog i det kommersiella utnyttjandet av tjänsten, har kommissionen intagit en försiktig hållning och uteslutit kostnader som rör de kontrollerade företagen och som redovisas i RAI:s vinst- och förlusträkning.

⁽⁶⁴⁾ Eftersom det inte är möjligt att på grundval av RAI:s balansräkning kontrollera att de priser som tillämpats vid överföringen mellan RAI och dess kontrollerade bolag är korrekta har kommissionen intagit en försiktig hållning och räknat bort alla inkomster som RAI har erhållit från sina kontrollerade bolag, inklusive eventuell utdelning. Av samma anledning som anges i föregående fotnot har kommissionen inte gjort någon skillnad mellan de kontrollerade bolag som deltog i tillhandahållandet av tjänsten i allmänhetens intresse och de som deltog i det kommersiella utnyttjandet av tjänsten.

⁽⁶⁵⁾ Se kommissionens beslut Stöd C 2/03 (ex NN 22/02) – Statlig finansiering av det danska offentliga radio- och TV-bolaget TV2 genom licensavgifter och andra stödåtgärder, punkt 69 (EUT C 59, 14.3.2003, s. 2).

Tabell 2

Beräkning av nettokostnaden för det uppdrag att verka i allmänhetens tjänst som anförtratts RAI jämförd med det finansiella stödet från staten till RAI under perioden 1992–1995

	Bruttokostnad för tjänsten i allmänhetens intresse	Direkta och indirekta intäkter från uppdraget i allmänhetens tjänst	Nettokostnad för tjänsten i allmänhetens intresse	Statlig finansiering	Överkompensation (+) eller underkompensation (-)
1992	4 171	1 827	2 344	2 354	9,5
1993	4 151	1 550	2 600	2 269	- 331
1994	3 877	1 627	2 249	2 375	125
1995	4 125	1 718	2 407	2 494	87
Totalt för perioden					- 109

7.2.2 RAI:s prispolitik på annonsmarknaden

- (130) Inledningsvis bör det understrykas att det är oomstritt att marknaden för TV-reklam i Italien kännetecknas av dålig insyn⁽⁶⁶⁾. Ofta varierar villkor och priser i hög grad mellan olika kunder. Prislistorna är vägledande såtillvida att bolagen tillämpar rabatter, som varierar beroende på kundens reklamtid. Därför är inte heller den genomsnittliga rabatten signifikativ när det gäller att kontrollera om det offentliga bolaget säljer till underpris⁽⁶⁷⁾. Uppgifterna om annonspriser bör således tolkas med viss försiktighet.
- (131) Annonspriserna hänger samman med varje sändningsbolags publiksiffror. Under den undersökta perioden var dessa siffror för RAI och Mediaset följande:

Tabell 3

Genomsnittliga publiksiffror per år i procent från kl. 2.00 till kl. 2.00 (*)

	RAI I	RAI II	RAI III	TOT RAI	Canale 5	Italia 1	Rete 4	TOT MED.
1992	18,96	18,27	8,95	46,18	19,56	11,78	11,70	43,04
1993	18,13	17,74	9,34	45,21	20,52	12,48	11,74	44,74
1994	19,91	16,39	10,09	46,39	20,26	12,57	10,76	43,59
1995	22,76	15,50	9,67	47,93	21,21	12,07	9,49	42,75

(*) Källa Auditel och Corte dei Conti "Relazione sul risultato del controllo eseguito sulla gestione finanziaria della RAI per gli esercizi 1994, 1995 e 1996" (Rapport om resultatet av den kontroll som genomförts av RAI:s finansiella förvaltning under budgetåren 1994, 1995 och 1996).

⁽⁶⁶⁾ Se de italienska myndigheternas antitrustbeslut av den 10 december 1998, nr 6662. Samma uppfattning uttrycks också på s. 140–143 i rapporten för 1995 från en annan oberoende italiensk myndighet, Garante per la radiodiffusione e l'editoria, (nedan kallad "Garante") som talar om marknaden "totala ogenomtränglighet". Garante påpekar bl.a. att intäkterna från radioreklam är en begränsad del av marknaden eftersom den största delen av denna marknad utgörs av TV-reklam. Slutligen konstaterar Garante att annonsmarknaden är koncentrerad till Sipra och Publitalia, RAI:s respektive Mediasets annonsbyråer.

⁽⁶⁷⁾ I en skrivelse av den 25 maj 2001, ställd bl.a. till GD COMP, erkänner Mediaset att det inte är möjligt att få fram någon avgörande dokumentation över RAI:s rabatter. Mediaset förklarar vidare att RAI vid några tillfällen har beviljat orimliga rabatter, dock utan att närmare ange i vilka fall. Mediaset har överlämnat en tabell över de genomsnittsrabatter som tillämpades av RAI med tillägget att det är mycket svårt att bedöma effekterna av enskilda rabatter på grundval av uppgifterna om genomsnittsrabatter. (Tabellen återfinns längre fram.)

Tabell 4

Genomsnittliga publiksiffror per år i procent under bästa sändningstid (20.30 – 22.30) (*)

	RAI I	RAI II	RAI III	TOT RAI	Canale 5	Italia 1	Rete 4	TOT MED.
1992	20,70	15,92	10,67	47,29	19,96	11,97	11,44	43,37
1993	20,51	15,73	11,74	47,98	19,66	13,04	11,13	43,83
1994	21,43	15,10	11,78	48,31	20,39	13,37	9,72	43,48
1995	24,17	14,13	10,76	49,06	22,21	12,37	8,80	43,38

(*) Källa: Auditel och Corte dei Conti "Relazione sul risultato del controllo eseguito sulla gestione finanziaria della RAI per gli esercizi 1994, 1995 e 1996" (Rapport om resultatet av den kontroll som genomförts av RAI:s finansiella förvaltning under budgetåren 1994, 1995 och 1996).

- (132) Artikel 8.6 i lag 223/90 fastställde gränsen för reklaminslag för RAI och de privata koncessionshavarna; till följd av denna fick RAI inte överskrida 4 % av sändningstiden per vecka och 12 % per timme, medan de privata programföretagen på nationell nivå inte fick överskrida 15 % av sändningstiden per dag och 18 % per timme. I artikel 8.16 föreskrivs en högsta gräns för reklaminslag i RAI:s sändningar, vilken successivt har tagits bort genom lagdekret 408/1992, som trädde i kraft den 1 januari 1994.

Tabell 5

Tillåtet reklamutrymme för RAI och nationella privata programföretag

Reklamutrymme	RAI	Nationella privata programföretag
Per timme	12 ± 2 %	18 ± 2 %
Per dag	—	15 %
Per vecka	4 %	—

- (133) Tabellen ovan visar att gränsen för RAI:s reklamsändningar per timme ligger klart under Mediasets. RAI får alltså sända en mindre mängd reklam. Hur som helst är reklamen en viktig inkomstkälla för RAI. Den står i själva verket för mer än 30 % av de totala intäkterna⁽⁶⁸⁾. Man kan dessutom notera att avskaffandet av inkomsttaket inte styrker Mediasets påstående att RAI tillämpat underpriser. Avskaffandet av inkomsttaket gjorde det möjligt för RAI att öka sina reklamintäkter, men det är inget bevis på att företaget tillämpat underpriser. Tvärtom förefaller den omständigheten att avskaffandet av taket åtföljdes av en betydande ökning av RAI:s reklamintäkter vara en logisk konsekvens av att en

åtgärd avskaffats (taket för reklamintäkter) som begränsade operatörens kommersiella beteende. Den ovan nämnda utvecklingen av prisnivån och intäkterna är förenliga med en sund affärsstrategi som inte hindrar konkurrens.

- (134) Man bör särskilt notera att RAI:s affärsstrategi på annonsmarknaden förefaller ha modifierats med tiden. Före 1994 måste RAI hålla sig under ett inkomsttak, vilket medförde att man bara sålde reklamtid upp till den gränsen. Härav följer att RAI inte bedrev en lågprispolitik före 1994, utan snarare valde att hålla sig under taket genom att förena ett relativt lågt utbud med ett relativt högt pris. Detta var en strategi som i lägre grad påverkade de konkurrerande företagens andel av annonsmarknaden, och som var mera gynnsam för tittarna⁽⁶⁹⁾. Sedan inkomsttaket togs bort har RAI sänkt priserna och ökat försäljningen av annonsutrymme, vilket har lett till större reklamintäkter. Eftersom de marginella kostnaderna för reklamutrymme är ganska begränsade motsäger inte den omständigheten att RAI ökade sina reklamintäkter genom att sända mer reklam den ståndpunkten att RAI även efter 1994 hade en korrekt affärsstrategi, och den räcker inte för att visa att priserna lades fast på en lägre nivå än den som en effektiv kommersiell operatör skulle ha behövt för att täcka sina kostnader i en liknande situation⁽⁷⁰⁾.

- (135) Det bör vidare understrykas att Mediasets anmärkningar snarare än att visa att RAI:s prisbeteende gick ut på att

⁽⁶⁹⁾ Den omständigheten att RAI under tillämpningen av reklamtaget inte sålde allt det reklamutrymme som företaget förfogade över visar att det hade möjlighet att sälja till underpris men inte gjorde det.

⁽⁷⁰⁾ I Garantes rapport för 1995 redovisas en ökning av RAI:s reklamutrymme från 1993 till 1994, en minskning av medelpriset per minut och en ökning av reklamintäkterna totalt. Medelpriset per minut i RAI:s kanaler låg över priset i Mediasets kanaler. Garantes rapport för 1996 bekräftar tendensen mot större reklamutrymme och större reklamintäkter för åren 1994 och 1995.

⁽⁶⁸⁾ I rapporten för 1995 hävdar Garante att reklamintäkterna mellan 1993 och 1995 utgjorde 33 % av RAI:s totala inkomster.

sälja till underpris tyder på att företaget tillämpade ett rationellt affärsbeteende som vilken kommersiell operatör som helst som försöker maximera sina reklamintäkter. I skrivelsen av den 28 januari 2000 hävdar Mediaset t.ex. att utan taket "now RAI can raise its advertisement prices as and when it wishes with no commercial risk attached" (nu kan RAI höja sina annonspriser så mycket det vill och när det vill utan att ta någon kommersiell risk). I klagomålet av den 19 oktober 1998 framför Mediaset några påståenden som förefaller styrka att RAI:s praxis på reklamområdet motsvarade ett normalt affärsbeteende. I punkt 10.5.1 påstår Mediaset att "RAI has progressively modelled its advertising behaviour on Mediaset" (RAI har gradvis anpassat sitt agerande på reklamområdet till Mediasets), eller ännu tydligare, "RAI has modelled its pricing and marketing policies ever more closely on those of Mediaset's advertisement subsidiary" (RAI har ytterligare närmare sin pris- och marknadsföringspolitik till den politik som förs av Mediasets annonsbolag). Vidare heter det i punkt 10.6.2.: "RAI is encouraged to increase its ratings and audience share through the offer of commercial programmes ... in order to maximise advertisement revenues" (RAI uppmanas att öka sina publiksiffror och publikandelar genom att erbjuda kommersiella program ... för att maximera sina reklamintäkter). I en skrivelse av den 8 januari 1999 påstod Mediaset att "RAI continues to compete to the best of its ability in the advertisement market place, indeed, the government had abolished the ceiling on RAI's revenue from advertisement shortly before" (RAI fortsätter att konkurrera efter bästa förmåga på annonsmarknaden; regeringen har ju nyligen avskaffat taket för RAI:s reklamintäkter) ⁽⁷¹⁾. Slutligen beklagar Mediaset på nytt i en skrivelse av den 25 maj 2001 att RAI:s styrelse beslutat föra en annonspolitik som grundar sig på ett avgjort kommersiellt synsätt ⁽⁷²⁾. Liknande kommentarer har gjorts även av FRT (en sammanslutning av privata italienska sändningsbolag) i deras synpunkter på beslutet att inleda förfarandet. Alla dessa

påståenden leder emellertid till slutsatsen att RAI:s beteende på annonsmarknaden liknade övriga kommersiella operatörers och inte var inriktat på att hålla överdrivet låga priser i jämförelse med konkurrenternas.

- (136) Trots kommissionens uppmaningar har klaganden inte lagt fram någon dokumentation som klart visar att RAI tillämpade underpriser. Tvärtom har klaganden uttryckligen förklarat att det är omöjligt att styrka vilka rabatter RAI tillämpade ⁽⁷³⁾. De uppgifter som klaganden överlämnat (två tabeller fogade till klagomålet av den 19 oktober 1998) till stöd för sitt påstående att RAI tillämpat underpriser för reklam räcker inte för detta syfte. Den första av tabellerna nedan gäller rabatterna.

Tabell 6

Genomsnittliga rabatter för reklamtid

	% rabatt Sipra (*)	% rabatt Publitalia (*)
1992	37,28 %	37,68 %
1993	45,50 %	41,04 %
1994	45,32 %	32,99 %
1995	48,26 %	39,98 %

(*) Sipra och Publitalia är RAI:s respektive Mediasets annonsbolag med ensamrätt.

⁽⁷¹⁾ Den 18 maj 1999 hade generaldirektoratet för konkurrens ett möte med Mediaset, vid vilket Mediaset lade fram ett dokument som bekräftade att syftet med klagomålet bl.a. var att begränsa RAI:s tillgång till reklamresurser. De offentliga programbolagen bör dock enligt meddelandet försöka att maximera sina reklamintäkter, om inte för annat så för att minska behovet av kompensation från staten. Mediaset påstod vidare att RAI 1998 hade överträtt gränsen för reklam i sökandet efter större finansiella resurser.

⁽⁷²⁾ En bilaga till klagomålet av den 19 oktober 1998 innehåller ett urval offentliga uttalanden av RAI:s direktörer vilka alla tenderar att visa att RAI hade för avsikt att upprätthålla en hög publikandel i syfte att bevara en hög nivå på sina reklamintäkter. Maximeringen av reklamintäkterna visar sig vara en uttalad politik från RAI:s sida, som bekräftats av företagets ledning vid olika tillfällen (se t.ex. sidorna 4 och 5 i förvaltningsbeslut av den 26 juni 1998 som fogades till de italienska myndigheternas skrivelse av den 16 juni 1999). Under nittiotalet blev reklamen en allt viktigare inkomstkälla för RAI.

- (137) Denna tabell visar att RAI:s genomsnittliga rabatt var betydligt större än Mediasets under de undersökta åren. Eftersom det saknas prisuppgifter både för RAI och för Mediaset och med tanke på den italienska annonsmarknadens särskilda beskaffenhet, vilken påpekats tidigare, bevisar tabellen dock inte att RAI tillämpade underpriser ⁽⁷⁴⁾ (se skäl 144).

- (138) Den andra tabell som överlämnats av Mediaset (ur *Costo in lire per audience*), innehåller en jämförelse mellan RAI:s och Mediasets priser i april 1998. Tabellen återfinns nedan.

⁽⁷³⁾ Skrivelse av den 25 maj 2001, citerad ovan.

⁽⁷⁴⁾ Som Mediaset självt medgivit är siffrorna på genomsnittsrabatten inte signifikativa för att styrka förekomsten av underpriser (se fotnot 67).

Tabell 7

RAI:s och Mediasets annonspriser 1998

Kanal	Tider med störst publik	Maxpris per 30 sek. (miljoner lire)	Högsta publiksiffra (i miljoner)
RAI I	19.30–22.30	104 000	6 705
RAI II	19.30–22.30	60 000	2 930
RAI III	19.30–22.30	44 000	2 839
Canale 5	20.00–22.30	95 000	5 007
Italia 1	20.00–22.30	28 000	2 850
Rete 4	20.00–22.30	21 000	1 345

(139) Om man antar att publikandelarna 1998 var i stort sett desamma som under den undersökta perioden visar tabellen ovan inte att RAI har tillämpat underpriser. I själva verket har var och en av RAI:s kanaler ett pris för reklam som ligger över den direkt konkurrerande privata kanalens.

(140) Med tanke på de många faktorer som tyder på att RAI under de undersökta åren inte tillämpade underpriser på annonsmarknaden och eftersom klaganden inte har lagt fram några klara bevis, har kommissionen som ett komplement till sina egen analys funnit det lämpligt att göra en mera detaljerad jämförelse mellan RAI:s och Mediasets priser under perioden 1992–1995. Mot bakgrund av likheten mellan RAI:s och Mediasets publikandelar, de båda bolagens struktur som bygger på tre kanaler, och med hänsyn till att Mediaset⁽⁷⁵⁾ under den undersökta perioden hela tiden uppvisade vinst (och alltså i fråga om försäljning av reklamutrymme kan betraktas som en effektiv kommersiell operatör i en situation liknande RAI:s) finner kommissionen att en jämförelse mellan dessa båda operatörers priser ger en god uppskattning av kriterierna i punkt 58 i meddelandet, enligt vilka ett radio och TV-företag som verkar i allmänhetens tjänst inte i sin övriga verksamhet bör tillämpa priser under den nivå som är nödvändig för att täcka fristående kostnader (stand-alone costs) som en effektiv kommersiell operatör i en liknande situation normalt skulle behöva

⁽⁷⁵⁾ Kommissionen syftar på det ekonomiska resultatet för RTI SpA, den juridiska person som äger tre koncessioner för TV och är konkurrent till RAI.

täcka”. Därför har kommissionen jämfört de båda operatörernas genomsnittliga dagspriser per kontakt (nedan kallade ”dagspris per kontakt”) och genomsnittliga priser per kontakt under bästa sändningstid (nedan kallade ”genomsnittligt pris per kontakt under bästa sändningstid”). För att ytterligare kunna bedöma RAI:s beteende har kommissionen gjort en korskontroll av data och resultat från jämförelsen mellan priserna per kontakt med uppgifterna om det totala reklamutrymmet och de båda operatörernas totala reklamintäkter samt reklamvolymen under bästa sändningstid och reklamintäkterna under bästa sändningstid.

(141) Kommissionen bad därför de italienska myndigheterna lämna uppgifter om RAI:s och Mediasets priser på annonsmarknaden. De italienska myndigheterna lämnade dessa uppgifter den 12 december 2002 på grundval av data som överlämnats av AGB (det största företaget inom systemet med oberoende publikmätningar i samband med reklam) och från Nielsen (ledande inom TV-publikmätningar och dithörande tjänster).

(142) De italienska myndigheterna har förklarat att på grund av de strukturella olikheterna mellan RAI:s gränser för reklam (en kombination av begränsning per timme och låga gränser per vecka) och Mediasets (en kombination av begränsning per timme och per dag), tenderar Mediaset att nå sin gräns under vilken tid som helst på dygnet, medan RAI tenderar att koncentrera sin reklam till den tid då publiken är störst. Kommissionen konstaterar när det gäller det pågående förfarandet att RAI:s beteende inte strider mot syftet att maximera intäkterna. Eftersom gränsen för reklam per vecka är låg är det viktigt för bolaget att koncentrera reklamen till de timmar då publiken är stor.

(143) De italienska myndigheterna har överlämnat två tabeller som bygger på uppgifterna från AGB, där RAI:s och Mediasets priser per kontakt och dag under bästa sändningstid jämförs. Tabellen hänför sig till de båda bolagens prislister. Priserna uttrycks i euro per tusen TV-tittare.

Tabell 8

Pris per dag och kontakt

	1992	1993	1994	1995
RAI	2,8	2,5	2,7	2,9
Mediaset	1,9	1,7	1,7	1,9

Tabell 9

Pris per kontakt under bästa sändningstid

	1992	1993	1994	1995
RAI	3,2	3,3	3,5	3,7
Mediaset	2,4	2,2	1,9	2,0

- (144) De italienska myndigheterna har dessutom lämnat uppgifter om nettopriset per kontakt. För att få fram nettopriset per kontakt har de i priset per dag per kontakt och under bästa sändningstid räknat in effekterna av eventuella rabatter som beviljats av företagen, varvid de använt sig av den genomsnittsrabatt som räknats fram av Nielsen. Priserna uttrycks i euro per tusen TV-tittare.

Tabell 10

Nettopris per dag per kontakt

	1992	1993	1994	1995
RAI	1,8	1,4	1,5	1,5
Mediaset	1,2	1	1,1	1,1

Tabell 11

Nettopris per kontakt under bästa sändningstid

	1992	1993	1994	1995
RAI	2,1	1,9	2	1,9
Mediaset	1,5	1,3	1,3	1,2

- (145) På grundval av tabellerna ovan kan man konstatera att både RAI:s pris per dag per kontakt och priset per kontakt under bästa sändningstid konstant legat över Mediasets priser.

- (146) I fråga om uppgifterna om de båda operatörernas totala reklamutrymme och totala reklamintäkter har de italienska myndigheterna tillhandahållit följande uppgifter på grundval av data från AGB och Nielsen.

Tabell 12

Jämförelse mellan RAI:s och Mediasets totala reklamtid och summan av bruttointäkterna (inklusive annonsbyråernas kommission)

	Total reklamtid RAI (timmar)	Totala reklamintäkter RAI (miljoner euro)	Total reklamtid Mediaset (timmar)	Totala reklamintäkter Mediaset (miljoner euro)
1992	794	699	2 735	1 146
1993	864	689	2 940	1 245
1994	1 003	744	3 106	1 278
1995	1 038	787	3 274	1 369

- (147) Dessa uppgifter visar att RAI med en något större publikandel än Mediaset sände reklam under cirka en tredjedel av Mediasets sändningstid och drog in intäkter som är cirka hälften av Mediasets. Sammanfattningsvis drog RAI under mindre tid in proportionellt större intäkter.

- (148) I fråga om den reklamvolym som sänts under bästa sändningstid och reklamintäkterna från bästa sändningstid har de italienska myndigheterna lämnat följande uppgifter som bygger på data från AGB och Nielsen.

Tabell 13

Jämförelse mellan RAI:s och Mediasets totala reklamtid under bästa sändningstid och de totala bruttointäkterna (inklusive annonsbyråernas kommission) under bästa sändningstid

	Total reklamtid RAI (timmar)	Totala reklamintäkter RAI (miljoner euro)	Total reklamtid Mediaset (timmar)	Totala reklamintäkter Mediaset (miljoner euro)
1992	121	208	301	370
1993	141	246	318	386
1994	160	254	326	338
1995	157	264	336	351

- (149) Uppgifterna visar att RAI, med en något större publikandel än Mediaset, sände reklam under bästa sändningstid under mindre än halva Mediasets sändningstid och drog in intäkter som låg över hälften av Mediasets år 1992 och som låg över två tredjedelar av Mediasets 1994 och 1995. Alltså visas på nytt att RAI under kortare tid drog in proportionellt större intäkter.

- (150) Sammanfattningsvis indikerar samtliga de uppgifter som kommissionen fått in att RAI inte har tillämpat ett konsekvent beteende som gick ut på att hålla priser på annonsmarknaden som låg under den nivå som skulle ha tillåtit en effektiv kommersiell operatör i en liknande situation att täcka sina kostnader. Snarare framgår det att beteendet gått ut på att maximera intäkterna. Klaganden har inte kunnat styrka sitt påstående att RAI skulle ha tillämpat underpriser (klaganden har inte kunnat påvisa ett enda fall av underpriser). Tvärtom har klagandens påståenden visat på motsatsen, dvs. att RAI agerar på annonsmarknaden som en normal kommersiell operatör.
- (151) Mot bakgrund av vad som anförts ovan finner kommissionen att RAI under den period som omfattas av undersökningen inte tillämpade underpriser.

8. SLUTSATS

- (152) Kommissionen finner att Italien har vidtagit åtgärder i enlighet med artiklarna 2, 3 och 4 i lagdekret 558/1993 och artikel 1 i lagdekret nr 2 av den 2 januari 1992, omvandlat till lag 332/1992, som strider mot artikel 88.3 i fördraget.
- (153) Kommissionen finner dock att de stöd som är föremål för denna undersökning inte har givit RAI en för stor kompensation och att de därför är förenliga med den gemensamma marknaden i enlighet med artikel 86.2.

- (154) Vidare finner kommissionen att omvandlingen år 1995 av koncessionsavgiften för 1992 och 1993 till ett lån från CDDPP inte utgör ett statligt stöd enligt artikel 87.1.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De stödåtgärder som avses i artiklarna 2, 3 och 4 i lagdekret nr 558 av den 30 december 1993 "Brådskande åtgärder för att sanera och omorganisera RAI – SpA" – och i artikel 1 i lagdekret nr 2 av den 2 januari 1992, omvandlat till lag nr 332 av den 1 juli 1992, som Italien har genomfört till förmån för RAI-Radiotelevisione italiana SpA under perioden 1992–1995 är förenliga med den gemensamma marknaden i enlighet med artikel 86.2 i fördraget.

Artikel 2

Omvandlingen år 1995 av koncessionsavgiften för 1992 och 1993 till ett lån från Cassa depositi e prestiti utgör inte ett statligt stöd enligt artikel 87.1 i fördraget.

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till Republiken Italien.

Utfärdat i Bryssel den 15 oktober 2003.

På kommissionens vägnar
Mario MONTI
Ledamot av kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 5 november 2003

om stöd till företaget González y Díez SA för att täcka extraordinära kostnader (stöd för 2001 och missbruk av stöden för 1998 och 2000), med ändring av beslut 2002/827/EKSG

[delgivet med nr K(2003) 3910]

(Endast den spanska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2004/340/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT
DETTA BESLUT,med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska
Gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska sam-
arbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter
tillfälle att yttra sig ⁽¹⁾ och med beaktande av dessa synpunkter,
och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

(1) Den 2 juli 2002 antog kommissionen beslut 2002/827/EKSG ⁽²⁾, genom vilket de stöd som genomförts till förmån för företaget González y Díez SA för täckning av extraordinära kostnader förklarades oförenliga med den gemensamma marknaden – stöd för 2001 och felaktig användning av stöden för 1998 och 2000 – och genom vilket krävdes återbetalning av stöden.

(2) Efter att åter ha granskat ärendet och beslut 2002/827/EKSG, och mot bakgrund av vissa argument som ovannämnda företag framförde inom ramen för mål T-291/02 som pågår i förstainstansrätten, underrättade kommissionen genom en skrivelse av den 19 februari 2003 Spanien om sitt beslut att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget i syfte att upphäva

artiklarna 1, 2 och 5 i beslut 2002/827/EKSG och ersätta det med ett nytt slutligt beslut.

(3) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* ⁽³⁾. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet i fråga.

(4) Kommissionen har mottagit synpunkter från berörda parter. Den har översänt dessa synpunkter till Spanien som givits tillfälle att bemöta dem, men har inte mottagit några kommentarer.

2. BAKGRUND**2.1 Anmälningdatum**

(5) Nedan anges datum för förhandsanmälningarna av stöden till företaget González y Díez SA för täckning av extraordinära kostnader samt för skrivelserna genom vilka godkännande av stöden till González y Díez SA meddelades:

År 1998:

a) förhandsanmälan:	31 mars 1998
b) godkännande av stöden:	16 april 1999

År 2000:

a) förhandsanmälan:	5 oktober 1999
(kompletterad genom skrivelser av den 24 juli 2000 och av den 8 november 2000)
b) godkännande av stöden:	19 mars 2001

⁽¹⁾ EUT C 87, 10.4.2003, s. 17.⁽²⁾ EGT L 296, 30.10.2002, s. 80.⁽³⁾ Se fotnot 1.

År 2001:	Svar från Spanien:	28 februari 2002
a) förhandsanmälan:	Kommissionen:	10 april 2002
21 november 2000 (kompletterad genom skrivelser av den 19 och den 21 mars 2001)	Svar från Spanien:	24 april 2002

b) godkännande av stöden: 13 maj 2002

2.2 Kommissionens beslut

- (6) Avseende stöden för 1998: Beslut 98/637/EKSG ⁽⁴⁾, i vilket en totalsumma för stöd till industrins samtliga företag i Spanien godkändes.
- (7) Avseende stöden för 2000: Beslut 2001/162/EKSG ⁽⁵⁾, i vilket en totalsumma för stöd till industrins samtliga företag i Spanien godkändes.
- (8) Avseende stöden för 2001: Beslut 2002/241/EKSG ⁽⁶⁾, i vilket det angavs att kommissionen skulle uttala sig om stödet till González y Díez SA vid ett senare tillfälle.
- (9) I beslut 2002/827/EKSG godkändes inte det stöd till González y Díez SA som hade anmälts för 2001. I beslutet angavs vidare att en del av de stöd som hade godkänts för åren 1998 och 2000 hade använts felaktigt och måste betalas tillbaka.

2.3 Skrivelser med information om stöd till företaget González y Díez SA för täckning av extraordinära kostnader

(10) Kommissionen:	25 oktober 1999
Svar från Spanien:	2 december 1999
Kommissionen:	17 december 1999
Kommissionen:	7 september 2000
Svar från Spanien:	8 november 2000
Kommissionen:	underrättelse den 24 april 2001
Svar från Spanien:	29 juni 2001
Kommissionen:	17 juli 2001
Kommissionen:	14 december 2001

2.4 Beslut 2002/827/EKSG

- (11) Sakfrågan i beslut 2002/827/EKSG rörde delvis felaktig användning av vissa stöd som mottogs av företaget González y Díez SA under 1998 och 2000. Kommissionen ansåg att villkoren enligt besluten 98/637/EKSG och 2001/162/EKSG för godkännande av dessa stöd inte var uppfyllda. I beslut 2002/827/EKSG uttalade sig kommissionen vidare om vissa anmälda stöd för 2001 som Spanien hade utbetalat i förskott till företaget. Kommissionen ansåg att dessa stöd var oförenliga med bestämmelserna i artikel 5 i kommissionens beslut nr 3632/93/EKSG av den 28 december 1993 om gemenskapsregler för statsstöd till kolindustrin ⁽⁷⁾. Beträffande formen antogs beslut 2002/827/EKSG på grundval av EKSG-fördraget och inom ramen för det förfarande som anges i beslut nr 3632/93/EKSG.

2.5 Talan om ogiltigförklaring

- (12) Den 17 september 2002 väckte företaget González y Díez SA talan vid förstainstansrätten om ogiltigförklaring av beslut 2002/827/EKSG (mål T-291/02).

2.6 Skäl som motiverar inledandet av ett nytt förfarande

- (13) Kommissionen angav att det, mot bakgrund av vissa argument som har framförts inom ramen för ovan nämnda talan om ogiltigförklaring vid förstainstansrätten och efter att åter ha granskat ärendet och beslutet, var tveksamt huruvida de tillämpliga förfarandereglerna helt hade följts. Tveksamheten gällde särskilt huruvida dess skrivelse av den 13 december 2001 kunde betecknas som en formell underrättelse, eller snarare som en skrivelse föregående en formell underrättelse. Även om de frågor som behandlades under förfarandet officiellt hade angivits i beslut 2002/241/EKSG, offentliggjort i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ⁽⁸⁾, kunde skrivelsens adressat och stödmottagaren med hänsyn till texten i skrivelsen anse att man ännu inte nått "underrättelsefasen". Kommissionen påpekade också att de förfaranderegler som nu är tillämpliga på de sektorer som tidigare omfattades av EKSG-fördraget, det vill säga reglerna

⁽⁴⁾ EGT L 303, 13.11.1998, s. 57.

⁽⁵⁾ EGT L 58, 28.2.2001, s. 24.

⁽⁶⁾ EGT L 82, 26.3.2002, s. 11.

⁽⁷⁾ EGT L 329, 30.12.1993 (svensk specialutgåva, område 8, volym 2, s.26), s. 12.

⁽⁸⁾ Se fotnot 6.

i artikel 88.2 i EG-fördraget så som de utvecklas genom rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget ⁽⁹⁾, innehåller bättre garantier än EKSG-fördraget för att medlemsstaternas, stödmottagande företags och alla andra berörda parter rättigheter skall respekteras. Kommissionen beslutade därför att på nytt inleda ett formellt förfarande i syfte att upphäva artiklarna 1, 2 och 5 i beslut 2002/827/EKSG och ersätta det med ett nytt slutligt beslut, och informerade Spanien om detta i en skrivelse av den 19 februari 2003.

3. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDEN

3.1 Stöd för att täcka extraordinära kostnader för åren 1998 och 2000 och deras användning

- (14) I enlighet med artikel 5 i beslut nr 3632/93/EKSG beviljade Spanien stöd till företaget González y Díez SA till ett belopp om 651 908 560 spanska pesetas (3 918 049,35 euro) för år 1998 och om 463 592 384 pesetas (2 786 246,34 euro) för år 2000 för täckning av extraordinära kostnader till följd av omstrukturering av kolindustrin utan anknytning till den löpande produktionen (ärvda åtaganden).
- (15) Stöden godkändes till företaget González y Díez SA för täckning av kostnader till följd av minskning av den årliga produktionskapaciteten med 48 000 ton under 1998 och 38 000 ton under 2000. Företagets produktionskapacitet skulle således minska från 286 000 ton per år i början av år 1998 till 238 000 ton i slutet av samma år, och från 238 000 ton i början av 2000 till 200 000 ton i slutet av samma år. Dessa minskningar av produktionskapaciteten skulle ske under år 1998 i dagbrottet i Buseiro samt under år 2000 i den underjordiska gruvan i Sorriba (undersektor Prohida) (26 000 ton) och i dagbrottet i Buseiro (12 000 ton).
- (16) Företaget González y Díez SA:s planer på minskning av produktionskapaciteten för åren 1998 och 2000 rymms inom den plan för modernisering, rationalisering, omstrukturering och driftsinskränkning 1998–2002 som Spanien har anmält till kommissionen och som godkändes av kommissionen i beslut 98/637/EKSG som överensstämmande med de allmänna och särskilda målen i beslut nr 3632/93/EKSG. Planen 1998–2002 som Spanien anmälde innebar övergripande kapacitetsminskningar inom kolproduktionen utan specificering av mål för enskilda företag, eftersom företagen först måste lägga fram sina förslag om nedläggning av produktionsenheter, minskning av produktionskapacitet eller, i förekommande fall, båda delarna, innan de på vissa villkor kan göra anspråk på de i artikel 5 i beslut nr 3632/93/EKSG angivna stöden.
- (17) Med anledning av information som offentliggjordes i media efter det att Mina la Camocha SA den 23 juli 1998 köpte 100 % av González y Díez SA beslutade kommissionen att granska beviljandet av stöden till företaget González y Díez SA för täckning av extraordinära kostnader.
- (18) Kommissionen granskade Mina la Camocha SA:s årsredovisning för år 1998 och drog då slutsatsen att företaget den 23 juli 1998 hade förvärvat 100 % av aktierna i företaget González y Díez SA till ett inköpspris av 784 439 000 pesetas. I företaget Mina la Camocha SA:s balansräkning av den 31 december 1998 anges under finansiella tillgångar ett sammanlagt belopp om 784 439 000 pesetas, betecknat som "Andelar i företag som ingår i företagsgruppen". På balansräkningens skuldsida förekom ett belopp om totalt 700 miljoner pesetas, betecknat som "skulder till företag i företagsgruppen". I not nr 15 i redovisningen anges att företaget González y Díez SA den 29 december 1998 och den 30 december 1998 överförde tillgångar till företaget Mina la Camocha SA till ett värde av 600 miljoner pesetas respektive 100 miljoner pesetas.
- (19) Av företaget González y Díez SA:s årsredovisning för 1998 framgår att företaget erhöll statligt stöd till ett sammanlagt belopp om 651 908 560 pesetas för att kompensera företagets årliga minskning av kolproduktionen med 48 000 ton. Resultaträkningen för år 1998 visar en helt exceptionell nettovinst för rörelsen om 700 015 591 pesetas. Av företaget González y Díez SA:s redovisning framgår också att tillgångar till ett värde av 600 miljoner pesetas respektive 100 miljoner pesetas överfördes den 29 respektive den 30 december 1998 till företaget Mina la Camocha SA.
- (20) I företaget González y Díez SA:s årsredovisning anges att företaget den 11 november 1998 undertecknade ett tillägg till kontraktet av den 30 mars 1998 med Unión Eléctrica Fenosa SA enligt vilket den mängd kol som företaget skulle leverera till värmekraftverket Soto de la Barca minskades med 48 000 ton per år och därmed bestämdes till 238 000 ton per år för perioden 1999–2000. I redovisningen görs ingen hänvisning till nedläggning av anläggningar till följd av denna produktionsminskning och det anges att ändringar i drifts-

⁽⁹⁾ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

- temen har givit upphov till en minskning av arbetet som utförs av dagbrottsunderleverantörer, eftersom företaget därefter självt utförde nästan allt kolbrytningsarbete.
- (21) Efter att ha granskat företaget González y Díez SA:s räkenskaper för 1998 konstaterade kommissionen att det stöd om 651 908 560 pesetas som beviljades företaget för att täcka de tekniska kostnaderna för nedläggning av gruvanläggningar motsvarande en årlig minskning av produktionskapaciteten om 48 000 ton, skrevs in i företagets räkenskaper som rörelseintäkt. Kommissionen har inte kunnat identifiera några kostnader med anknytning till den årliga minskningen av produktionskapaciteten med 48 000 ton.
- (22) År 1998 uppgick företaget González y Díez SA:s bruttovinst för rörelsen till 998 185 023 pesetas och nettovinsten för året uppgick till 700 015 591 pesetas. Vinsten för 1998 var mycket högre än tidigare års vinster, vilka uppgick till 141 084 825 pesetas 1997 och till 65 722 182 pesetas 1996. Resultatet för år 1999 var en förlust om 408 740 pesetas. Den 30 juni 1998, det vill säga innan företaget Mina la Camocha SA förvärvade 100 % av aktierna i företaget González y Díez SA, uppgick vinsten till 50 420 961 pesetas.
- (23) Överföringarna av 600 miljoner pesetas och 100 miljoner pesetas från företaget González y Díez SA till företaget Mina la Camocha SA den 29 respektive den 30 december 1998 möjliggjordes uppenbarligen tack vare den vinst som företaget González y Díez SA gjorde 1998 till följd av stöden för att täcka extraordinära kostnader för nedläggning.
- (24) Företaget Mina la Camocha SA:s förvärv av företaget González y Díez SA den 23 juli 1998 skulle eventuellt kunna förklaras med utsikterna till en extraordinär intäkt till följd av de förväntade statliga stöden för minskning av kolmängderna i kontraktet mellan företaget González y Díez SA och elbolaget. Enligt årsredovisningen är det förvärvade företaget (González y Díez SA) värt dubbelt så mycket som det förvärvande företaget (Mina la Camocha SA). Dessutom har företaget Mina la Camocha SA en mycket svag ekonomisk struktur: företagets totala tillgångar, som den 31 december 1998 uppgick till 22 443 136 000 pesetas, motsvarar fyrtiosex gånger det egna kapitalet, som samma datum uppgick till 481 403 000 pesetas. Företaget Mina la Camocha SA följer dessutom en nedlägningsplan och erhåller varje år stöd för driftsinskränkning enligt artikel 4 i beslut nr 3632/93/EKSG. Företaget González y Díez SA erhåller å sin sida varje år driftstöd enligt artikel 3 i ovannämnda beslut.
- (25) Av ovanstående uppgifter framgick således:
- att González y Díez SA:s aktiekapital förvärvades i sin helhet den 23 juli 1998 av företaget Mina la Camocha SA till ett pris av 784 miljoner pesetas,
 - att González y Díez SA under år 1998 erhöll stöd till ett belopp av 652 miljoner pesetas som kompensation för en påstådd kapacitetsminskning om 48 000 ton,
 - att González y Díez SA under år 1998 registrerade en nettovinst om cirka 700 miljoner pesetas,
 - att González y Díez SA i slutet av 1998 överförde cirka 700 miljoner pesetas till Mina la Camocha SA.
- (26) Dessa uppgifter pekade på att stöden som González y Díez SA hade mottagit vida översteg kostnaderna för den påstådda kapacitetsminskningen, eftersom de i sin helhet skrevs in som rörelseintäkter och denna extraordinära vinst kunde överföras till moderbolaget.
- (27) I den redogörelse som Spanien skickade den 2 december 1999 erkände företaget González y Díez SA att det i rörelsevinsten för 1998 ingick stöd till ett värde av 651 908 560 pesetas som var avsett för täckning av extraordinära kostnader för nedläggning. Företaget González y Díez SA underströk emellertid att det var fråga om två lån från det ena företaget till det andra som betalades tillbaka med ränta före den 2 augusti 1999. Vad gäller de extraordinära kostnaderna för nedläggning finns det inget i företagets redovisning som visar på extraordinära kostnader till följd av omstrukturering av González y Díez SA. Tvärtom hänvisas det i redovisningen till en kostnad om 319 896 354 pesetas motsvarande återbetalning av lån och bidrag som inte har någon anknytning till omstruktureringen under perioden 1998–2000, en kostnad om 232 589 000 pesetas för investeringar i utrustning för driften av dagbrottet samt till en kostnad om 158 973 459 pesetas för modernisering av de underjordiska gruvorna.
- (28) Genom en skrivelse av den 19 mars 2001 informerade Spanien kommissionen om företaget González y Díez SA hade beviljats ett nytt stöd till ett belopp om 463 592 384 pesetas för år 2000 för täckning av extraordinära kostnader för en årlig produktionsminskning om 38 000 ton under ovannämnda år.

(29) Kommissionen granskade företaget González y Díez SA:s årsredovisning för år 2000 och konstaterade att stödet om 463 592 384 pesetas bokfördes som rörelseintäkt och att det i företagets räkenskaper inte gick att hitta några kostnader till följd av minskning av produktionskapaciteten. Rörelsevinsten för 2000 uppgick till 217 383 757 pesetas, medan resultatet skulle ha visat förlust om inte företaget hade mottagit stödet om 463 592 384 pesetas för att täcka kostnaderna för minskning av produktionskapaciteten.

3.2 Stöd för täckning av extraordinära kostnader för år 2001

(30) Spanien beviljade utan kommissionens föregående godkännande stöd till ett belopp om 383 322 896 pesetas (2 303 817 euro) till företaget González y Díez SA för år 2001 för täckning av kostnader till följd av en årlig minskning av produktionskapaciteten med 34 000 ton. Denna minskning skulle genomföras under 2001 i den underjordiska gruvan i Sorriba (undersektor Prohida). Företagets produktion ökade från 20 000 ton om året i början av 2001 till 166 000 ton om året i slutet av samma år.

(31) I beslut 2002/241/EKSG uttalade sig kommissionen inte om det stöd om totalt 394 000 000 pesetas som Spanien planerade att bevilja till företaget González y Díez SA för år 2001 (det anmälda stödet var större än det godkända stödet) för täckning av extraordinära kostnader för omstrukturering. Kommissionen motiverade sitt beslut att inte uttala sig om stödet med att den ville invänta granskningen av den information som Spanien skulle lämna angående de stöd som hade beviljats till ovan nämnda företag för åren 1998 och 2000.

(32) I en skrivelse av den 13 december 2001 bad kommissionen att Spanien skulle lämna information beträffande stödet om 383 322 896 pesetas (2 303 817 euro) som Spanien hade beviljat till företaget González y Díez SA för 2001.

(33) Genom skrivelser av den 28 februari 2002 och den 24 april 2002 översände Spanien till kommissionen företaget González y Díez SA:s tekniska redovisningar av den 13 februari 2002 och den 26 februari 2002 angående kostnader för nedläggning av anläggningar under 2001.

(34) I skrivelsen från González y Díez SA av den 26 februari 2002 som Spanien skickade till kommissionen den 28 februari 2002 angav företaget att värdet av den gruvdrift som lagts ned till följd av driftsinskränkningen under 1998, 2000 och 2001 uppgick till 657 700 000 pesetas.

(35) Den 13 maj 2002 meddelade Spanien kommissionen om att stöden för 2001 om 383 322 896 pesetas (2 303 817 euro) redan hade betalats ut till företaget.

4. SYNPKUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

(36) Inom ramen för förevarande förfarande har företaget González y Díez SA översänt sina synpunkter till kommissionen genom:

- a) skrivelse av den 28 april 2003 till Institutet för omstrukturering av kolindustrin (ekonomiministeriet), översänd till kommissionen genom en skrivelse från Spanien av den 30 april 2003 med vilken följde en av gruvexperter bestyrkt redogörelse och andra kompletterande dokument,
- b) skrivelse av den 26 maj 2003 skickad direkt till kommissionens generaldirektorat för energi och transport av advokatbyrån Uría & Menéndez.

Den av gruvexperter bestyrkta redogörelsen svarar mot det "föreläggande om att lämna upplysningar" (punkt 5) i det kommissionsbeslut genom vilket förevarande förfarande inleddes ⁽¹⁰⁾.

(37) Efter några inledande kommentarer beträffande gruvdriften i undersektor La Prohida i Sorribagrupper (underjordisk utvinning) och i Buseirogruppen (dagbrott), motiveras i redogörelsen kostnaderna för driftsinskränkning under åren 1998, 2000 och 2001.

De tillhandahållna upplysningarna är mycket fullständigare än de som sändes till kommissionen under det förfarande som ledde till beslut 2002/827/EKSG och innehåller ny information.

Genom upplysningarna i förevarande förfarande ändrar González y Díez SA de uppgifter som lades fram i samband med förfarandet som ledde till beslut 2002/827/EKSG. Företaget hänför nu kostnaderna till samtliga nedläggningsåtgärder i undersektor La Prohida i Sorribagruppern i stället för att hänföra dem till övergivandet av 170 000 ton ovanför 3:e nivån i ovan nämnda undersektor.

I den av oberoende experter bestyrkta redogörelsen framgår av dessa nya uppgifter (sammanfattningsvis) följande beträffande kostnaderna i anknytning till nedläggningen av undersektor La Prohida i Sorribagruppern:

⁽¹⁰⁾ Se fotnot 1.

- a) De orter som anlades på 3:e nivån för att utvinna de 170 000 ton som nu övergivits har en total längd av 1 030 meter, motsvarande en total kostnad om 738 523,68 euro (122 880 000 pesetas).

Dessa arbeten bokfördes i företagets räkenskaper som rörelsekostnader, vilket förklarar varför de inte återfinns i balansräkningens avsnitt för tillgångar vid tidpunkten för arbetenas nedläggning.

- b) De övergivna orter på 3:e nivån i undersektor La Prohida som användes för utvinning av reserverna ovanför 3:e nivån har en längd av 1 640 meter, av vilka 1 496 meter har bokförts som tillgångar med ett restvärde om 610 716,04 euro (101 614 599 pesetas) den 31 december 2001.

- c) De övergivna orterna på 2:a och 4:e nivån i undersektor La Prohida har en längd av 1 625 meter, av vilka 1 093 meter har bokförts som tillgångar med ett restvärde om 395 808,55 euro (65 857 001 pesetas) den 31 december 2001.

- d) De övergivna orterna på 1:a nivån tillhörande undersektor La Prohida har en längd av 490 meter. Restvärdet av dessa orter och andra övergivna tillgångar i denna undersektor var, enligt vad som har bokförts på tillgångssidan, 1 046 970,83 euro (174 201 288 pesetas) den 31 december 2000.

- e) Restvärdet av hela undersektor La Prohida inklusive de orter som har bokförts som tillgångar och resten av tillgångarna uppgår således enligt företagets räkenskaper till 341 672 888 pesetas (2 053 495,41 euro).

- f) Experterna har tillagt att 22 404 600 pesetas (134 654,36 euro) av detta belopp fortfarande inte har bokförts som förlust av tillgångar. Av det beloppet kommer 19 417 316 pesetas (116 700,42 euro) att bokföras som förlust under år 2003, eftersom skillnaden om 2 987 284 pesetas (17 953,94 euro) har bokförts som avskrivningar under 2001 och 2002.

- g) I den av oberoende experter bestyrkta redogörelsen motiveras arbetena som utförts för att ändra ventilationssystemet med behovet att förbinda undersektor Tres Hermanos med första nivån i La Prohida. För detta syfte skapades flera lutande plan och andra arbeten i sektorn "Tres Hermanos" som ligger på lägre nivåer än La Prohida. Den totala kostnaden

uppgick till 602 146,29 euro (100 188 713 pesetas). Ovannämnda arbeten har i Uria & Menéndez skrivelse värderats till 698 489,70 euro (16 218 907,20 pesetas).

- h) Iordningställande av La Prohida-sektorns yttre delar medförde en kostnad om 61 609,60 euro (10 250 975 pesetas).

- i) Företaget har i balansräkningen avsatt ett belopp om 601 012,10 euro (100 000 000 pesetas) som reserv för eventuella kostnader avseende gruvans yttre delar.

- (38) Angående dagbrottssektorn Buseiro bekräftas i den av oberoende experter bestyrkta redogörelsen att utvinningen av fyndigheten, det vill säga ådern i taket och ådern i väggen i skikt I, fortsatte i full utsträckning fram till år 1998. Flyttningen av gruvavfall och de hittills anlagda deponierna hör samman med utvinningen av ovannämnda skikt I.

Vid utvinningen av synklinalens veckomböjning, bestämde man sig för att överge väggådern i skikt I på grund av kolets låga kvalitet. Enligt experterna hade man emellertid i den norra zonen av veckomböjningen redan vidtagit en bortschaktning uppskattad till 1 005 080 m³ för att komma åt ådern i väggen.

Den totala kostnaden för flyttning av jord motsvarande denna bortschaktning uppgick till 1 902 805,52 euro (316 600 200 pesetas). Denna kostnad har i företagets räkenskaper bokförts som "rörelsekostnad".

Den av oberoende experter bestyrkta redogörelsen visar på andra kostnader som hänförs till planändringen, som till exempel följande:

- a) Kostnader för återställande (mer omfattande än beräknat) av 24,87 hektar till ett belopp om 547 066,46 euro (91 024 200 pesetas). Denna kostnad motsvarar värdet av de garantier som har ställts till Asturiens regering. Kostnader har bokförts under avsnittet "produktionskostnader".

- b) Överflödigt köp av mark avsedd för deponier till ett värde av 372 176,75 euro (61 925 000 pesetas), bokfört som tillgång i företaget.

- c) Anläggning av deponi på östra sidan och vägar för förbindelse med västra sidan, samt efterföljande återställande, för att möjliggöra förvaring av det bortschaktade materialet i veckomböjningens norra zon av till ett belopp om 1 227 156,65 euro (204 181 686 pesetas).

Experterna anser att dessa kostnader helt eller delvis skulle kunna hänföras till driftsinskränkningen men anser sig inte ha tillräckliga uppgifter för att värdera dem.

Av detta belopp om 1 227 156,65 euro bokfördes 772 763,27 euro (128 576 989 pesetas) som förlust av tillgångar under år 2002 och 249 662,02 euro (41 540 265 pesetas) som avskrivningar under åren 1999, 2000 och 2001. Nedskrivning kommer att ske på tillgångssidan av återstående belopp, 204 731,36 euro (34 064 432 pesetas).

d) I de oberoende experternas redogörelse anges att det under 2002 avsattes ett belopp om 1 693 504,15 euro (281 775 381 pesetas) som totalt belopp för de garantier som begärts av Asturien, av vilka 547 066,40 euro avser återställande av mark till följd av den ovannämnda driftsinskränkningen.

(39) Kommissionen har uppmärksammat att experterna på flera ställen i sin redogörelse har noterat att de inte fysiskt har kunnat besöka de arbeten till vilka företaget hänvisar därför att de är inaktiva eller därför att gruvavfall har tippats på platsen för bortschaktningen i dagbrottet. Kommissionen har i sin granskning framför allt grundat sig på de uppgifter och redovisningar som företaget har bidragit med och som har kunnat bekräftas av experterna genom besök i gruvorna och på González y Díez SA:s kontor. I många fall har experterna endast kunnat bekräfta de uppgifter som företaget har tillhandahållit.

(40) Från juridisk synpunkt anser företaget González y Díez SA i sin skrivelse av den 26 maj 2003 att kommissionen saknar behörighet att uttala sig. Vare sig i EKSG-fördraget, EG-fördraget eller Nice-protokollet om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden ges kommissionen sådan behörighet. Kommissionen har inte angivit vilket rättsligt instrument som ger den rätt att inleda och besluta i förfaranden om stöd till kolindustrin som beviljades innan EKSG-fördraget upphörde att gälla den 23 juli 2002. EG-fördraget medger inte att kommissionen granskar stöd till kolindustrin som har beviljats av medlemsstaterna före den 24 juli 2002. Det strider mot de allmänna principerna om förbud mot retroaktivitet och om berättigade förväntningar att tillämpa en bestämmelse på en situation som har inträffat innan bestämmelsen trätt i kraft. Inget dokument medger en retroaktiv tillämpning av EG-fördraget på situationer före den 24 juli 2002 eller, särskilt, på stöd till kol-

industrin som har godkänts före detta datum. Kommissionen saknar således behörighet att inleda och besluta i förfarandet.

(41) Enligt företaget González y Díez SA är det av kommissionen valda förfarandet inte ändamålsenligt i förhållande till sitt syfte, det vill säga att upphäva artiklarna 1, 2 och 5 i beslut 2002/827/EKSG och ersätta det med ett nytt slutligt beslut. I enlighet med legalitetsprincipen borde kommissionen omedelbart och officiellt ha upphävt artiklarna 1, 2 och 5 i ovannämnda beslut. Principen om berättigade förväntningar skulle då inte ha blivit tillämplig, eftersom den berörda parten inte skulle ha haft något intresse av att artiklarna behölls då ett upphävande skulle vara till partens fördel. Kommissionen bör således inte tillämpa detta förfarande, eftersom förordning (EG) nr 659/1999 inte medför någon rätt för kommissionen att upphäva ovannämnda beslut som en del i det i artikel 4.4 i förordningen angivna formella granskningsförfarandet. Ett formellt granskningsförfarande kan endast inledas efter det att artiklarna 1, 2 och 5 i beslut 2002/827/EKSG har upphävts av första instansrätten eller, såsom krävs enligt legalitetsprincipen, efter det att de officiellt har upphävts av kommissionen.

(42) Företaget González y Díez SA har också informerat om kostnaderna avseende företagens driftsinskränkning och har därvid grundat uppgifterna på den av oberoende experter bestyrkta redogörelsen av den 25 april 2003 och på redovisningarna från januari 2001 och den 28 maj 2001 från revisorerna Salas & Maraver, som över-sändes inom ramen för förfarandet som ledde till beslut 2002/827/EKSG.

(43) Enligt González y Díez SA minskade leveranserna under perioden 1998–2002 med 125 426,58 ton, en större minskning än den beräknade om 120 000 ton, innebärande en minskning från 286 139,46 ton under 1998 till 160 712,88 ton under 2002.

(44) González y Díez SA anser att hänsyn måste tas till att beslut 2002/827/EKSG grundades på uppgifter tillhandahållna inom ramen för det föregående förfarandet för formell granskning av stöden och att (såsom det har påpekats ovan) dessa uppgifter har blivit inaktuella i ljuset av att undersektor La Prohida nu helt har lagts ned. I skrivelsen anges också att González y Díez SA helt har lagt ned arbetet i den västra zonen av dagbrottsfyndigheten i Buseiro.

(45) González y Díez SA har lagt till kommentarer och preciseringar till de oberoende experternas redogörelse, bland vilka följande kan nämnas:

- a) González y Díez SA kritiserar kommissionens åsikt att uppskattningen av bortschaktningen till 1 005 080 m³ kan vara överdriven. Enligt företaget kan bortschaktningen i verkligheten omfatta 6 687 064 m³. De oberoende experterna har emellertid angivit att de inte kan uttala sig om storleken på bortschaktningen om 1 005 080 m³, men att de på grundval av företagets uppgifter kan anse det vara en skälig uppskattning. González y Díez SA anger att företaget inte kunde skriva av kostnaderna för de jordmassor som flyttats i onödan, när de oberoende experterna bekräftade att kostnaderna bokfördes som "rörelsekostnader" och inte som investering.
- b) González y Díez SA hänvisar till upphörandet av kontraktet med Transportes Peral, medan man i skrivelsen av den 8 november 1999 från Mina la Camocha (ägare av González y Díez SA), vilken översändes av Spanien den 2 december 1999, bekräftade att inga anläggningar har lagts ned samt att González y Díez SA tvingats investera 232 589 000 pesetas för att utföra utvinningen på egen hand i stället för att kontraktera.
- (46) Skrivelsen från González y Díez SA innehåller information om anskaffande av mark till ett värde av 61 925 000 pesetas, anläggning av en deponi i östra delen vars restvärde den 31 december 1998 var 34 064 432 pesetas, tillfartsvägar till deponin vars restvärde samma datum var 170 117 254 pesetas och om återställande efter utvinning i dagbrott, av vilka 91 024 200 pesetas avser återställande av den västra deponin. González y Díez SA har angivit att denna deponi användes för att lagra gruvavfallet från utvinningen i Buseiros västra fyndighet och inte bara från bortschaktningen i norra zonen, varför dessa kostnader utgör en följd av ändringen i utvinningsplanen, vilken innebar att de arbeten som utförts för att lagring skulle kunna ske av en större volym av gruvavfallet inte längre var nödvändiga. Enligt skrivelsen är nedläggningen av deponin och dess återställande en konsekvens av att utvinningen på västra sidan av Buseiro lades ner.
- (47) I González y Díez SA:s skrivelse hänförs rörelsekostnaderna för Buseiro avseende återställande av mark till punkten e – resterande kostnader på grund av juridiska bestämmelser, eftersom återställandet är en lagstadgad skyldighet – och punkten k – extraordinära värdeminskningar – i bilagan till beslut nr 3632/93/EKSG.
- (48) Beträffande kostnaderna för nedläggningen av undersektor La Prohida i Sorribagruppen sammanfaller uppgifterna i González y Díez SA:s skrivelse med uppgifterna i de oberoende experternas redogörelse. De hänförs till följande punkter i bilagan till beslut nr 3632/93/EKSG: punkten f beträffande ventilationsschakten, återställande av en tvärort och framtida kostnader, också delvis hänförliga till punkterna l och g, punkten k beträffande nedläggningen av orterna om 1 030 m på 3:e nivån och restvärdet av återstående orter i undersektor La Prohida, samt punkterna f och g beträffande arbetena med iordningställande i La Prohida.
- (49) I González y Díez SA:s skrivelse finns också uppgifter om det återbetalningspliktiga lån om 313 500 000 pesetas som var avsett för investeringsprojekt och beviljades under perioden 1990–1993 inom ramen för den Strategiska planen för konkurrenskraftiga åtgärder (Plan Estratégico de Acción Competitiva, nedan kallad "PEAC"). I skrivelsen anges också att företaget inom samma ram även beviljades icke återbetalningspliktiga bidrag till investering till ett värde av 209 miljoner pesetas. I skrivelsen anges att företaget har betalat 233 492 186 pesetas under åren 1999–2000 som återbetalning av lånet och betalning av de upplupna räntorna.
- I González y Díez SA:s skrivelse finns en detaljerad beskrivning av en kungörelse från industri- och energiministeriet av den 30 maj 1985 om godkännande av subventioner och bidrag inom programmet för utvinning av energimineraler och av målen med dessa bestämmelser, vilka i huvudsak är att främja kolproduktion under ekonomiskt lönsamma förhållanden, öka produktiviteten eller hålla nere kostnaderna för produktion, kolförädlingsanläggningar och geologisk och gruvrelaterad forskning. I skrivelsen finns uppgifter om det avtal som undertecknades med industri- och energiministeriet den 30 december 1999 inklusive senare undertecknade bilagor. Syftet med avtalet var att:
- i) införa ett nytt utvinningsystem genom skivrasbrytning med föregående anpassning av gruvdriften,
 - ii) öka den årliga produktionen till 240 000 säljbara ton,
 - iii) öka avkastningen per anställd samt öka säkerheten och
 - iv) minska rörelsekostnaderna.
- Den totala budgeten uppgick till 1 160 miljoner pesetas.
- Enligt det avtal som ingicks mellan González y Díez SA och industri- och energiministeriet skulle följande bidrag godkännas för perioden 1990–1993:

- i) För verksamhet avseende teknologisk forskning och utveckling: 23 miljoner pesetas, icke återbetalningspliktigt (20 % av investeringskostnaderna).
- ii) För gruvdrift och förädling av mineraler: 209 miljoner pesetas, icke återbetalningspliktigt (30 % av investeringskostnaderna) och 313,5 miljoner pesetas (30 % av investeringskostnaderna) som återbetalningspliktigt bidrag.

González y Díez SA har anfört att dessa två sista bidragsanslag om 209 000 000 och 313 500 000 pesetas användes till investeringar i anläggningar och verksamhet för ökning av gruvproduktionen, en produktion som minskades i Buseirofyndigheten från och med år 1998 och i Sorribafyndigheten från och med år 2000 (undersektor La Prohida). González y Díez SA har, i korthet, anfört att företaget, trots att produktionskapaciteten under åren 1998 och 2000 minskades i Buseiro och La Prohida, samtidigt måste fortsätta att till den spanska förvaltningen betala tillbaka pengar avseende ett bidrag som från början var avsett för att främja ökningen av ovannämnda produktionskapacitet.

- (50) Till González y Díez SA:s skrivelse finns bifogade 20 bilagor med redogörelser, avtal och kvitton, vilket utgör fullständigare information än den som tidigare har lämnats.

Bilaga nr 6 innehåller ett förslag angående utvinning i dagbrott i Buseiroområdet från juli 1994, i vilket planering och utvinning i Buseirofyndigheten från och med år 1994 analyseras.

5. KOMMENTARER FRÅN SPANIEN

- (51) Genom skrivelse till kommissionen av den 29 april 2003 skickade Spanien kopior av de avtal som ingicks inom ramen för PEAC 1990–1993 mellan dåvarande industriministeriet och González y Díez SA, liksom av de i samband därmed beviljade återbetalningspliktiga respektive icke återbetalningspliktiga bidragen.

Genom samma skrivelse skickade Spanien en kopia av en redogörelse från Asturiens regering, vilken är den för gruvdriftsfrågor ansvariga spanska myndigheten. I redogörelsen anger regeringen att den inte känner till de exakta villkoren och förutsättningarna för den driftsinskränkning som företaget González y Díez SA presenterade. Asturiens regering uppger att samtliga arbeten i Buseirosektorn, från år 1998 och framåt, har utförts på nivåer över 545 meter över havet (m.ö.h.).

Företaget González y Díez SA har också skickat en skrivelse till kommissionen, daterad den 14 april 2003, som

Asturiens regering skickat till González y Díez SA på företagets egen begäran och i vilken det bekräftas att inget kol har brutits i undersektor Prohida sedan år 2001 och att denna gruvgrupp sedan den 1 januari 2002 är inaktiv och nedlagd. I skrivelsen definieras undersektor Prohida som den del av gruvan som är belägen mellan den första nivån på 277 m.ö.h. och markytan och vilken inbegriper en andra nivå på 330 m.ö.h., en tredje nivå på 385 m.ö.h. och en fjärde nivå på 454 m.ö.h.

I den ovannämnda skrivelsen från Asturiens regering anges också att det framgår av arbetsplanerna att produktionen har minskat från 302 423 ton år 1997 till 160 686 ton år 2002.

Genom en skrivelse av den 30 juni 2003 gav kommissionen Spanien tillfälle att kommentera synpunkterna från berörda parter (González y Díez SA). Spanien har inte gjort några kommentarer.

6. BEDÖMNING AV STÖDET OCH SLUTSATSER

- (52) Med beaktande av all tillgänglig information, inklusive de nya uppgifterna, har kommissionen gjort en detaljerad granskning av stöden.

6.1 Rättslig ram och kommissionens behörighet

- (53) EKSG-fördraget liksom de bestämmelser som har antagits beträffande dess tillämpning, särskilt beslut 3632/93/EKSG, löpte ut den 23 juli 2002. Innan EKSG-fördraget löpte ut granskades statliga stöd till kolindustrin i enlighet med bestämmelserna i beslut 3632/93/EKSG. Besluten 98/637/EKSG och 2001/162/EKSG, genom vilka stöd godkändes till företag inom Spaniens kolindustri för 1998 och 2000, antogs i denna kontext.
- (54) Förevarande beslut rör omständigheter som inträffade före den 24 juli 2002 med avseende på stöd enligt EKSG-fördragets bestämmelser och inom ett område där EG-fördraget nu är tillämpligt. Beslutet befinner sig således mellan två efter varandra följande regelverk.

- (55) I kommissionens meddelande om vissa förändringar i handläggningen av konkurrensärenden till följd av att EKSG-fördraget löper ut ⁽¹¹⁾ (2002/C 152/03) gjorde kommissionen en detaljerad beskrivning av det juridiska synsätt som den anser tillämpligt i detta ärende. Kommissionen hänvisar till ovanstående meddelande, särskilt punkterna 22–26 och 45–47, för definition av den rättsliga ram som är tillämplig i förevarande fall.
- (56) Grundprincipen är att de områden som fram till den 24 juli 2002 omfattades av EKSG-fördraget och dess förfaranderegler och sekundärrätt från och med ovanstående datum omfattas av EG-fördragets bestämmelser, förfaranderegler och sekundärrätt. Från och med detta datum är kommissionen med stöd av artikel 88.2 i EG-fördraget behörig i frågor om statligt stöd till kolindustrin. Om kommissionen finner att ett olagligt stöd har godkänts av en stat eller med statliga medel och att stödet inte är förenligt med den gemensamma marknaden skall den besluta att staten i fråga skall upphäva stödet. Kommissionen har också skyldighet att på ett effektivt sätt kontrollera att dess beslut följs. Kommissionen skall därför, i samma utsträckning som före det att EKSG-fördraget löpte ut, fortsätta att kontrollera att medlemsstaterna tillämpar besluten 98/637/EKSG och 2001/162/EKSG, som antogs med stöd av beslut nr 3632/93/EKSG, och den kan vidta nödvändiga åtgärder om stöden missbrukas.
- (57) Den underliggande tanken i meddelande 2002/C 152/03 är att EG-fördraget och EKSG-fördraget är två beståndsdelar i samma rättsordning. EG-fördraget är visserligen allmänt tillämpligt medan EKSG-fördraget hade ett avgränsat tillämpningsområde och således utgjorde ett undantag från EG-fördraget. Förhållandet mellan dessa fördrag reglerades av artikel 305.1 i EG-fördraget, i vilken det anges att bestämmelserna i EG-fördraget inte skall medföra någon ändring i bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, särskilt inte vad avser medlemsstaternas rättigheter och förpliktelser, befogenheterna för gemenskapens institutioner och bestämmelserna i sistnämnda fördrag om hur den gemensamma marknaden för kol och stål skall fungera. Följaktligen skall det allmänna fördraget tillämpas i fråga om allt som inte omfattas av det områdesspecifika fördraget. Till skillnad från vad González y Díez SA vill göra gällande, kan inte det faktum att EKSG-fördraget upphör att gälla skapa ett rättsligt tomrum, eftersom nämnda fördrag var inordnat i en rättsordning där tomrum som skapas på grund av att en beståndsdel försvinner automatiskt fylls igen. Dessutom skall det betonas att de materiella bestämmelser som i förevarande fall är tillämpliga enligt de båda regelverken EKSG och EG, det vill säga beslut 3632/93/EKSG och rådets förordning (EG) nr 1407/2002 av den 23 juli 2002 om statligt stöd till kolindustrin ⁽¹²⁾, har ett i sak nästan identiskt innehåll.
- (58) I motsats till vad företaget har anfört i sina synpunkter innebär "Nice-protokollet om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden" inte någon generell lösning på frågan om rättslig ram efter det att EKSG-fördraget upphört att gälla, utan dess syfte är endast att klargöra en mycket konkret fråga (den framtida användningen av vissa EKSG-fonder) som inte har något som helst samband med de frågor som är föremål för förevarande beslut.
- (59) Kommissionen noterar också att den teori om det "rättsliga tomrummet" som företaget González y Díez SA har lagt fram skulle leda till resultat som inte bara vore felaktiga från juridisk synpunkt, utan som även skulle strida mot företagets intresse. Om det vore riktigt att kommissionen i och med att EKSG-fördraget löpte ut miste sin behörighet att upphäva beslut 2002/827/EKSG skulle det, med tillämpning av samma logik, även innebära att förstainstansrätten i och med att fördraget löpte ut miste sin behörighet att ogiltigförklara ett EKSG-beslut. Den oundvikliga konsekvensen skulle bli att beslut 2002/827/EKSG även fortsättningsvis skulle vara fullt giltigt och att dess juridiska konsekvenser inte skulle kunna ändras. Kommissionen anser att detta synsätt helt enkelt är ohållbart från juridisk och logisk synpunkt.
- (60) Företaget beklagar sig också över att man inte omedelbart upphävde artiklarna 1, 2 och 5 i beslut 2002/827/EKSG i stället för att inleda ett förfarande i syfte att genomföra nämnda upphävande. I detta avseende skall det betonas att ett definitivt beslut beträffande upphävandet av ovanstående bestämmelser endast kan antas efter granskning av synpunkter från Spanien, den klagande parten och eventuella andra berörda parter. Det är uppenbart att företaget González y Díez SA skulle ha föredragit att artiklarna upphävdes omedelbart utan att ett nytt förfarande inleddes, men ett sådant beslut skulle ha kunnat skada andra berörda parter rättigheter, till exempel eventuella konkurrerande företag. Ett upphävande av ett negativt beslut är till fördel för stödmottagaren, men kan vara till skada för konkurrenternas intressen. För kommissionen innebär detta att ett sådant beslut om upphävande inte kan antas utan att eventuella berörda parter dessförinnan har beretts tillfälle att yttra sig.

⁽¹¹⁾ EGT C 152, 26.6.2002, s. 5.

⁽¹²⁾ EGT L 205, 2.8.2002, s. 1.

6.2 Tillämpliga förfaranderegler

- (61) Förevarande beslut antas efter det att EKSG-fördraget den 23 juli 2002 upphörde att gälla. Detta innebär, liksom kommissionen i detalj har angivit i punkterna 26 och 45 i sitt meddelande 2002/C 152/03, att tillämpliga förfaranderegler från och med den 23 juli 2002 är de som följer av EG-fördraget: artikel 88 i nämnda fördrag, förordning (EG) nr 659/1999 och förfaranderegler i förordning (EG) nr 1407/2002. Grundprincipen är, liksom anges i punkt 26 i meddelande 2002/C 152/03, att tillämpliga regler är de som är i kraft vid inledandet av motsvarande fas i förfarandet. Från och med den 24 juli 2002 tillämpar kommissionen med andra ord uteslutande förfaranderegler i förordning (EG) nr 659/1999 i samtliga anhängiga ärenden.
- (62) Detta beslut befinner sig således inom den rättsliga ram som definieras av artikel 88.2 i EG-fördraget och av förordning (EG) 659/1999. Beträffande missbruk av stöd för åren 1998 och 2000 är särskilt förfarandet enligt artikel 16 i ovannämnda förordning tillämpligt. Beträffande stöden för år 2001 är särskilt förfarandet enligt artikel 10 och följande artiklar tillämpligt.

6.3 Tillämpliga materiella bestämmelser

- (63) Beträffande tillämpliga materiella bestämmelser:

- a) Liksom anges i punkt 45 i meddelande 2002/C 152/03 kommer kommissionen även efter det att EKSG-fördraget har löpt ut att fortsätta övervaka att medlemsstaterna tillämpar besluten om godkännande av statligt stöd antagna med stöd av beslut 3632/93/EKSG. Om ett beslut inte följs kommer ärendet att utredas i enlighet med det förfarande som anges i förordning (EG) nr 659/1999. Beträffande frågan om huruvida stöden för 1998 och 2000 har missbrukats skall kommissionen följaktligen kontrollera om villkoren i besluten 98/637/EKSG och 2001/162/EKSG har uppfyllts. Dessa beslut antogs 1998 och 2000 på grundval av de då tillämpliga EKSG-bestämmelserna och är fortfarande giltiga och bindande. Vad gäller användningen av stöden skall uppfyllandet av villkoren i de båda besluten följaktligen kontrolleras i förhållande till samma beslut.

I vilket fall som helst noterar kommissionen att villkoren i de ovannämnda besluten hänvisar till vill-

koren i beslut nr 3632/93/EKSG och att dessa villkor sedan upprepades i förordning (EG) nr 1407/2002, vilken trädde i kraft den 23 juli 2002.

De kostnadskategorier som får täckas med stöd enligt artikel 5 anges i bilagan till beslut nr 3632/93/EKSG. Följande i bilagan angivna kostnadskategorier kan hänföras till "tekniska kostnader för nedläggning":

- i) resterande kostnader på grund av juridiska, administrativa och skattemässiga bestämmelser (punkt e i bilagan),
 - ii) extra säkerhetsarbete under jord till följd av omstrukturering (punkt f i bilagan),
 - iii) terrängskador som uppstått genom gruvanläggningar som tidigare varit i drift (punkt g i bilagan),
 - iv) resterande kostnader i form av bidrag till organ som svarar för vatten och avlopp (punkt h i bilagan),
 - v) övriga resterande kostnader för vatten och avlopp (punkt i i bilagan),
 - vi) extraordinära värdeminskningar som uppstått genom omstrukturering av industrin (utan hänsyn till eventuella uppskrivningar efter den 1 januari 1986 som är högre än inflationstakten) (punkt k i bilagan).
- b) Beträffande stöden för år 2001 vilka betalades ut utan föregående godkännande har kommissionen, liksom anges i punkt 47 i meddelande 2002/C 152/03, granskat om dessa principiellt sett är förenliga med artikel 7 i förordning (EG) nr 1407/2002. När kommissionen efter den 23 juli 2002 uttalar sig om statliga stöd som utan kommissionens föregående godkännande har beviljats före detta datum, skall den tillämpa de specifika bestämmelserna i förordning (EG) nr 659/1999. Beträffande omständigheterna som är föremål för förevarande beslut noterar kommissionen att innehållet i artikel 7 i förordning (EG) nr 1407/2002 i vilket fall som helst är nästan identiskt med innehållet i artikel 5 i beslut nr 3632/93/EKSG. Resultatet av bedömningen i sak bör sålunda bli detsamma som om man skulle ha tillämpat sistnämnda beslut. Vid eventuella skill-

nader tar kommissionen också hänsyn till principen om rättssäkerhet vid bedömningen av vilken bestämmelse som skall tillämpas.

6.4 Bedömning

- (64) Det råder inget tvivel om vilken sorts stöd alla dessa åtgärder har avsett. Beträffande stöden för 1998 och 2000 har stödets karaktär inte ifrågasatts, eftersom det endast är fråga om att kontrollera huruvida de har använts i överensstämmelse med besluten om godkännande. I vilket fall som helst är det uppenbart att samtliga åtgärder uppfyller rekvisiten i artikel 87.1 i fördraget (och, än mer, de som anges i artikel 4 c i EKSG-fördraget). Det är fråga om stöd som selektivt gynnar vissa företag inom en viss industri. De påverkar således konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna och det står klart att de härrör från statliga medel. Kommissionen skall följaktligen i förekommande fall undersöka om de är förenliga med besluten om godkännande 98/637/EKSG och 2001/162/EKSG och med fördraget.
- (65) Spanien gjorde anmälan till kommissionen den 31 mars 1998 och den 5 oktober 1999 om stöd för täckning av "tekniska kostnader för nedläggning" för åren 1998 och 2000 med stöd av artikel 5 i beslut nr 3632/93/EKSG.
- (66) I sin anmälan om stöd för täckning av extraordinära kostnader för åren 1998 och 2000 angav Spanien en totalsumma för alla privatägda kolföretag. Spanien motiverade sin övergripande anmälan med att det vid tidpunkten för anmälan inte var känt vilka konkreta företag som skulle genomföra nedläggningar eller driftsinskränkningar under året.
- (67) Genom besluten 98/637/EKSG och 2001/162/EKSG godkände kommissionen totalsummor för stöd avseende täckning av privatägda spanska företags tekniska kostnader för nedläggning till ett belopp om 10 325 miljoner pesetas för 1998 och 9 959 miljoner pesetas (59 854 795,48 euro) för 2000.
- (68) Stöden som godkändes av kommissionen i besluten 98/637/EKSG och 2001/162/EKSG är avsedda för täckning av två konkreta kostnadskategorier angivna i bilagan till beslut nr 3632/93/EKSG, nämligen:
- värdeminskningar på anläggningstillgångar i de företag som skall genomföra totala eller partiella nedläggningar (punkt k i bilagan),

- övriga extraordinära kostnader på grund av progressiva nedläggningar i samband med omstrukturering av kolindustrin (punkterna e, f, h och i i bilagan).

- (69) Kommissionen begärde i besluten 98/637/EKSG och 2001/162/EKSG att Spanien endast skulle bevilja individuella stöd till de företag som uppfyllde villkoren i beslut nr 3632/93/EKSG.

I artikel 2 i beslut 98/637/EKSG fastställde kommissionen att:

"Spanien förbinder sig enligt artikel 86 i EKSG-fördraget att vidta alla allmänna eller särskilda åtgärder ägnade att säkerställa uppfyllandet av de förpliktelser som följer av detta beslut. Spanien skall vidare se till att godkända stöd endast betalas ut för de angivna ändamålen och att alla delar av stödet som inte täcks av uppkomna kostnader, som felberäknas eller används felaktigt enligt någon av punkterna i detta beslut betalas tillbaka."

Ordalydelsen i artikel 2 i beslut 2001/162/EKSG är praktiskt taget identisk.

I skälen till de båda besluten erinrade kommissionen om att:

"Spanien skall se till att de stöd som lämnas till företagen för att täcka de extraordinära kostnaderna överensstämmer med de kostnadskategorier som definieras i bilagan till beslut nr 3632/93/EKSG."

I skälen till beslut 2001/162/EKSG avseende år 2000 tillade kommissionen dessutom:

"Inom ramen för bestämmelserna i artikel 86 i fördraget måste Spanien säkerställa att stödet begränsas till vad som är absolut nödvändigt med hänsyn till de sociala och regionala följderna av nedgången av gemenskapens kolindustri. Stödet får inte ge någon direkt eller indirekt ekonomisk fördel åt produktionsgrenar som inte beviljats stöd eller som gäller annan verksamhet än kolproduktion. Särskilt när det gäller stöd som beviljas företagen i enlighet med artikel 5 i beslut nr 3632/93/EKSG för att täcka tekniska kostnader i samband med nedläggning måste Spanien se till att företagen inte använder stödet som löpande produktionsstöd (artiklarna 3 och 4 i beslutet), att den kapacitetsnedläggning som stödet avser är slutlig och att nedläggningen genomförs på bästa möjliga villkor vad gäller säkerhet och miljöskydd."

- (70) I alla händelser måste stöd för täckning av extraordinära kostnader uppfylla villkoren i artikel 5.1 i beslut nr 3632/93/EKSG, det vill säga, de kan endast anses som förenliga med den gemensamma marknaden så länge de inte överstiger kostnaderna.
- (71) Kommissionen granskade först frågan om missbruk av stöden för åren 1998 och 2000 och om förenligheten hos stöden för 2001 på grundval av de uppgifter som tillhandahållits av medlemsstaten och det stödmottagande företaget. Slutsatserna av granskningen var en logisk fortsättning av den information som skickats till kommissionen. Kommissionen hänvisar till sitt beslut 2002/827/EKSG för en detaljerad beskrivning av ovan nämnda granskning.
- (72) Som svar på kommissionens beslut som ledde till ett nytt formellt granskningsförfarande lämnade företaget González y Díez SA in nya synpunkter i form av detaljerade och noggrant dokumenterade redovisningar, bestyrkta av nya oberoende experter. Kommissionen påpekar att den efter sin första begäran av den 25 oktober 1999 vid upprepade tillfällen har givit företaget möjlighet att lämna in uppgifter avseende användningen av de stöd som nu är föremål för granskning, och att företagets redovisningar nu är mycket utförligare.
- (73) Kommissionen konstaterar emellertid att de nya oberoende experterna har saknat möjlighet att verifiera många av uppgifterna beträffande driftsinskränkningen, eftersom arbetena vid tiden för redogörelsens upprättande (år 2003) var nedlagda eller igenfyllda. Uppgifterna skulle ha kunnat verifieras när kommissionen vid tidigare tillfällen begärde redogörelserna, eftersom arbetena då var tillgängliga. Kommissionen måste därför, när det är nödvändigt för att få en fullständig bild av händelserna, dra sina slutsatser från de redogörelser som Spanien skickade den 29 och 30 april 2003 och från tidigare redogörelser.
- (74) I sina synpunkter på beslutet att inleda ett nytt förfarande har företaget González y Díez SA – i stället för att hävda att man har övergivit 170 000 ton i undersektor La Prohida och 585 000 ton i Buseiro-sektorn – hävdade att man helt har lagt ned undersektor La Prohida samt dagbrottsfyndigheten Buseiros västra zon.

Kommissionen anser att undersektor La Prohida, som definieras i skrivelsen av den 14 april 2003 från Asturiens regering, kan anses vara en sådan "produktions-

enhet" som avses i förordning (EG) nr 1407/2002 och i kommissionens beslut 2002/871/EG av den 17 oktober 2002 om en gemensam ram för lämnandet av de uppgifter som behövs för tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 1407/2002 om statligt stöd till kolindustrin ⁽¹³⁾. Buseiros västra zon överensstämmer emellertid inte med denna definition om hänsyn tas till det förslag avseende utvinning år 1994 som har sänts till kommissionen.

Kommissionen kan emellertid godta att stöden för att täcka extraordinära kostnader för omstrukturering i undersektor La Prohida hänför sig till en total nedläggning av denna produktionsenhet. Kommissionens granskning av stöden görs med beaktande av artikel 7 och bilagan till förordning (EG) nr 1407/2002, där endast stöd för total nedläggning av produktionsenheter anges.

Beträffande den partiella nedläggningen av Buseirosektorn fortsätter kommissionen granskningen med beaktande av villkoren i artikel 5 och bilagan till beslut nr 3632/93/EKSG, eftersom en granskning baserad på kravet på total nedläggning skulle vara till nackdel för företaget och, under de särskilda omständigheterna i ärendet, strida mot legalitetsprincipen. Med hänsyn till att ett definitivt beslut i förevarande ärende borde ha antagits före ikraftträdandet av förordning (EG) nr 1407/2002 och att denna försening inte helt beror på företaget skulle det strida mot legalitetsprincipen att låta företaget lida de negativa konsekvenserna av att de materiella bestämmelserna har skärpts under ovannämnda period.

6.4.1 Stöd som kan godkännas (delvis)

- (75) Efter att ha granskat planerna över de övergivna arbetena på 3:e nivån i undersektor La Prohida anser kommissionen att kostnadsuppskattningen avseende anläggning av de orter om 1 030 meter som var nödvändiga för att utvinna de 170 000 ton som övergivits är överdriven. En stor del av dessa orter hade redan använts. Kostnaden för orterna bokfördes dessutom som rörelsekostnad, och ungefär 40 % av denna kostnad täcktes med statliga stöd. Att, som företaget har föreslagit, godkänna en täckning med 100 % av kostnaden skulle innebära en ackumulering av oförenliga stöd. Kommissionen anser, utifrån det för företaget mest fördelaktiga synsättet, att det kan vara motiverat med en täckning till 60 % av kostnaden för anläggning av orterna om 1 030 m, det vill säga 443 114,21 euro (73 728 000 pesetas). En del av det stöd som mottogs år 2000 kan motiveras

⁽¹³⁾ EGT L 300, 5.11.2002, s. 42.

- med stöd av punkterna g och h i bilagan till förordning (EG) nr 1407/2002. Det resterande beloppet om 295 409,47 euro (49 152 000 pesetas) är oförenligt.
- (76) Beloppet om 610 716,04 euro (101 614 599 pesetas) motsvarande restvärdet av 1 496 meter övergivna orter på 3:e nivån i Prohida, som bokförts bland tillgångarna den 31 december 2000, kan anses motiverat. Kommissionen har granskat företagets årsredovisning för år 2001 och har därvid konstaterat att detta belopp har bokförts som förlust av tillgångar. Stödet motiveras med hänvisning till punkt k i bilagan till förordning (EG) nr 1407/2002. Ovannämnda belopp om 610 716,04 euro (101 614 599 pesetas) kan godkännas för år 2001, det år då beloppet skrevs ned i företagets räkenskaper.
- (77) Kommissionen kan anse som motiverade beloppen om 395 808,55 euro (65 857 001 pesetas) respektive 1 046 170,83 euro (174 201 288 pesetas), motsvarande restvärdena den 31 december 2000 av orterna om 1 093 meter som övergivits på 2:a och 4:e nivån respektive av orterna om 490 meter som övergivits på 1:a nivån och andra övergivna tillgångar i undersektor Prohida. Kommissionen grundar sig på den totala nedläggningen av denna produktionsenhet. Kommissionen har granskat företagets årsredovisning för år 2001 och har därvid konstaterat att summan har bokförts som förlust av tillgångar. Stödet motiveras med hänvisning till punkt k i bilagan till förordning (EG) nr 1407/2002 och kommissionen har för avsikt att godkänna stödet avseende år 2001.
- (78) Kommissionen kan godkänna beloppet om 134 654,36 euro (22 404 600 pesetas) som företaget anser motsvara skillnaden mellan värdet av de övergivna orterna i undersektor Prohida och de som hade ett restvärde på tillgångssidan den 31 december 2000. Kommissionen har på grundval av företagets information konstaterat att motsvarande tillgångar återfinns bland företagets tillgångar den 31 december 2000. Kommissionen avser att godkänna dessa stöd för år 2001.
- (79) Kommissionen kan godkänna stödet om 61 609,60 euro (10 250 975 pesetas) för iordningställandet av de yttre delarna av La Prohida-sektorn. Detta stöd är förenligt med punkterna h och c i bilagan till förordning (EG) nr 1407/2002 och kan godkännas för år 2001.
- (80) Kommissionen har, efter att ha granskat förslaget avseende utvinning i dagbrott i Buseirozonen, från juli 1994, bifogat som bilaga i skrivelsen från Uría & Menéndez, konstaterat att Buseirofyndigheten har många geologiska ojämnheter som medför osäkerheter avseende framtida utvinning. De beskrivningar som de oberoende experterna har gjort av skikt I är partiella, då de endast avser fyndighetens södra del. Förslaget hänvisar till den västra sidans komplexitet. Beträffande det faktiska utseendet på skikt I påpekas att det på vissa ställen inte kan ske någon utvinning på denna nivå på grund av den höga askhalten, valet av variant 5 för beräkning av reserver motiveras och redan här framförs en alternativ variant efter positionen för 450 000 ton. Kommissionen delar inte González y Díez SA:s åsikter avseende de effekter som de tekniska förändringarna i förslaget får på merkostnader för Buseirogruppen, men delar de oberoende experternas åsikt om att de extra kostnader som förorsakats av produktionsminskningen är kostnaderna till följd av bortschaktningen av 1 005 080 m³ i den norra zonen. Kommissionen anser till och med att den ovan nämnda förflyttningen av 1 005 080 m³ jord är överdriven, eftersom – även om de oberoende experterna inte kan uppskatta denna siffra – de experter som utarbetade rapporten från januari 2001 talar om att enligt erfarenheten från den partiella utvinningen av botten av synklinalen i norra zonen (den enda zon där man nådde botten) varierar askhalten i kolet i denna åder (väggådern) mellan 40 % och 60 %. Efter att ha granskat de tekniska studierna drar kommissionen slutsatsen att den enda kostnad som kan hänföras till driftsinskränkningen i Buseirosektorn är den som motsvarar bortschaktningen i norra zonen med vidhängande kostnader för förvaring i den yttre deponin. Kommissionen anser också att planändringen berodde på geologiska faktorer som redan hade tagits med i beräkningen i ursprungsförslaget och att merkostnaderna som följde av dessa geologiska faktorer inte i något fall skall täckas med ytterligare stöd, eftersom företaget under samtliga år har mottagit driftstöd.
- (81) Förflyttningen av jord från bortschaktningen av 1 005 080 m³ bokfördes av företaget, enligt normalt förfaringssätt, som rörelsekostnad. Eftersom företaget har mottagit stöd för täckning av rörelseförluster i dagbrottet, som motsvarar ungefär 27 % av produktionskostnaden, kan kommissionen, utifrån det för företaget mest fördelaktiga synsättet, endast godkänna 73 % av de 1 902 805,52 euro (316 600 200 pesetas) som har motiverats av företaget. Kommissionen anser att detta stöd kan godkännas för år 1998. Stödet är förenligt med punkt i i bilagan till förordning (EG) nr 1407/2002. Kommissionen anser följaktligen att ett belopp om 513 757,49 euro (85 482 054 pesetas) är oförenligt.

- (82) Kommissionen anser att det är orimligt att hänföra hela restvärdet av anläggningen av den västra deponin och tillfartsvägarna till förlust på grund av driftsinskränkningen, eftersom det i förslaget från juli 1994 redan hade förutsetts att den västra sidan eventuellt måste överges och, liksom anges i 1994 års förslag, höjningen av dagbrottet automatiskt medför mer än tillräcklig kapacitet för avstjälpning, eftersom den totala mängden material som skall flyttas minskar, och det finns tillgång till ett stort hål längst norrut vars botten ligger på ungefär 530 meters höjd. Eftersom den västra deponin övergavs, och med hänsyn till svårigheten att uppskatta den verkliga kostnaden för driftsinskränkningen i Buseiro, intar kommissionen emellertid den för företaget mest fördelaktiga utgångspunkten och avser därför att godkänna stödet om 204 731,36 euro (34 064 432 pesetas), liksom stödet om 1 022 423,30 euro (170 117 254 pesetas) som motsvarar restvärdet av anläggningen av deponin respektive tillfartsvägarna den 31 december 1998. Kommissionen kan godkänna detta stöd för åren 1998 och 2000 på grundval av punkten i i bilagan till förordning (EG) nr 1407/2002.
- 6.4.2 Stöd som inte kan godkännas
- (83) Stödet om 602 146,29 euro (100 188 713 pesetas) avser anläggning av schakt och andra arbeten för att säkerställa ventilationen i sektorn "Tres Hermanas" i Sorribagruppen. Dessa kostnader utgör investeringar i gruvrelaterad infrastruktur som är nödvändig för utvinningen i gruppen "Tres Hermanas". Kostnader för nya investeringar kan inte anses som ärvda åtaganden enligt förordning (EG) nr 1407/2002, och inte heller enligt beslut nr 3632/93/EKSG. Enligt vad som framgår av underrättelsen av den 19 december 2002 avseende planen 2003–2007 för omstrukturerings av kolindustrin har Spanien å sin sida inte heller för avsikt att bevilja några investeringsstöd av det slag som avses i artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1407/2002. Ett sådant investeringsstöd skulle dessutom vara oförenligt med de stöd för täckning av rörelseförluster i Sorribagruppen som Spanien ger till González y Díez SA. Stödet överensstämmer inte heller med punkten I.I i bilagan till beslut nr 3632/93/EKSG. Någon sådan stödkategori nämns inte i bilagan till förordning (EG) nr 1407/2002, vilken nu ligger till grund för kommissionens granskning av stöd, och dessutom vore den inte heller förenlig med punkt I.I i bilagan till beslut nr 3632/93/EKSG, eftersom nämnda investering syftar till utvinning av reserverna i undersektor "Tres Hermanas".
- (84) Kommissionen kan inte godkänna stödet om 601 012,10 euro (100 000 000 pesetas) som reserv för täckning av framtida kostnader för skador i markytan i samband med nedläggningen av undersektor La Prohida. Kommissionen noterar att denna reserv och motsvarande belopp inte på något sätt fanns med i Spaniens anmälan om planerade stöd för år 2001. Beloppet överstiger dessutom det av Spanien anmälda (och i förskott utbetalda) beloppet för ovanstående år. Kommissionen kan följaktligen inte i detta beslut förklara beloppet förenligt.
- (85) Kostnaderna om 547 066,46 euro (91 024 200 pesetas) motsvarande de garantier som ställts till Asturiens regering som säkerhet för återställandet av mark med anledning av dagbrottsutvinningen utgör en del av produktionskostnaderna för kolet som utvinns i Buseirogruppens västra zon. Återställandet av mark är den sista delen i ett dagbrotts produktionscykel, och kostnaden för detta återställande är en del av den totala kostnaden för det utvunna kolet. Beträffande Buseirodeponin har företaget inte förklarat hur det faktum att deponin har övergivits har medfört extra kostnader för återställandet, utan har tvärtom motiverat dessa kostnader med stöd av den lagenliga skyldigheten i kungligt dekret 1116/1984 av den 9 maj och i kungörelse från industri- och energiministeriet av den 13 juni 1984 till utvecklande av dekretet, enligt vilken påverkade områden skall återställas efter utvinningen. Företaget mottog statliga stöd för täckning av den totala rörelseförlusten för Buseirodagbrottet, inklusive dess återställande. Det nya stödet skulle ha lagts till de som mottagits för täckning av rörelseförluster, och kommissionen kan inte godkänna stödet om 547 066,46 euro (91 024 200 pesetas).
- (86) Den mark som företaget har förvärvat för dagbrottsutvinningen återfinns bland företagets tillgångar, men den är inte en avskrivningsbar tillgång. Kommissionen kan inte godkänna stödet om 372 176,75 euro (61 925 000 pesetas), motsvarande markens inköpsvärde, eftersom det inte kan anses vara fråga om förlust av tillgångar och stödet inte överensstämmer med någon av punkterna i bilagan till förordning (EG) nr 1407/2002.
- (87) Syftet med de återbetalningspliktiga respektive icke återbetalningspliktiga bidrag som González y Díez SA har mottagit inom ramen för PEAC-avtalet, som ingicks den 30 december 1989, var finansiering av projekt för främjande av kolproduktion under ekonomiskt lönsamma förhållanden och produktionsökning. Lånen mottogs under perioden 1990–1993, då projekten genomfördes. Enligt vad som framgår av bilaga III till det undertecknade avtalet var det återbetalningspliktiga lånet om 313 500 000 pesetas främst avsett för införandet av det nya systemet för utvinning genom skivrasbrytning som användes och fortfarande används i företaget, enligt vad som framgår av de oberoende experternas redogörelse. I bilaga III till PEAC-avtalet hänvisas också till klara indikationer på exceptionell utvinning i dagbrott, vilket skulle öka gruppens beräknade lönsamhet, och på ett årligt produk-

tionsmål om 240 000 säljbara ton, vilket överträffades. Återbetalningen under åren 1999 och 2000 om 233 492 186 pesetas (1 403 316 euro) utgör emellertid återbetalning av lån som mottogs mellan 1990 och 1993 och har inget samband med företagens plan på driftsinskränkning som anmäldes till kommissionen för perioden 1998–2001. Kommissionen noterar dessutom att de återbetalningar som företaget gjorde under åren 1999 och 2000 var mycket större än de som angavs i den ursprungliga planen, på grund av de försenade betalningarna, enligt vad som framgår av skrivelsen från industri- och energiministeriet (MINER) med datum för avsändande den 22 december 1997 och annan dokumentation som skickats till kommissionen. Kommissionen noterar också att det återbetalningspliktiga lånet om 313 500 000 pesetas åtföljdes av ett icke återbetalningspliktigt bidrag om 209 miljoner pesetas och ett annat icke återbetalningspliktigt bidrag om 23 miljoner pesetas avsett för teknologisk forskning och utveckling. Förutom dessa kapitalbidrag har företaget samtliga år mottagit stöd för täckning av cirka 40 % av produktionskostnaderna för utvinningen under jord och 27 % av kostnaderna för dagbrottsutvinningen. Kommissionen avser, liksom nämnts ovan, att godkänna hela restvärdet den 31 december 2000 av tillgångarna i undersektor La Prohida och i en stor del av Buseirosektorn. Stödet till ett belopp om 233 492 186 pesetas (181 292 186 pesetas för år 1998 och 52 200 000 pesetas för år 2000), motsvarande återbetalningen av PEAC-bidrag, som skulle kunna inkludera investeringar i gruvarbete i undersektor La Prohida, skulle innebära en ackumulering av stöd som är oförenlig med den gemensamma marknaden. Kommissionen kan därför inte godkänna detta stöd.

- (88) Även om kommissionen inte anser att minskade kolleveransers är ett motiv för godkännande av stöd för täckning av extraordinära kostnader för omstrukturering, skall det påpekas att den inte godtar González y Díez SA:s påstående om genomförda minskningar, eftersom leveranserna för 1997 och 1998 överstiger företagens leveranser under de föregående åren med cirka 15 000 ton.
- (89) I bilagan anges vilka stöd som är godkända respektive inte godkända.

6.4.3 Slutsatser beträffande missbruk av de stöd som beviljades av Spanien åren 1998 och 2000

- (90) Efter att ha granskat alla tillgängliga uppgifter konstaterar kommissionen att de stöd om 651 908 560 pesetas

för år 1998 och 463 592 384 pesetas för år 2000 som González y Díez SA i enlighet med artikel 5 i beslut nr 3632/93/EKSG mottog för täckning av extraordinära kostnader för omstrukturering bokfördes i företagens räkenskaper som rörelseintäkter, vilket medförde exceptionella rörelsevinster år 1998 och år 2000 om 998 185 023 pesetas respektive 217 383 752 pesetas. Utan stödet för täckning av extraordinära kostnader skulle nettorörelsevinsten ha varit 277 177 852 pesetas år 1998 och resultatet skulle förmodligen ha varit negativt år 2000.

- (91) Kommissionen konstaterar att, som en konsekvens av att stödet för täckning av extraordinära kostnader för omstrukturering (artikel 5 i beslut nr 3632/93/EKSG) användes som driftstöd (artikel 3 i beslut nr 3632/93/EKSG) ökade företagens egna kapital från 787 009 112 pesetas vid tidpunkten för Mina la Camocha SA:s förvärv till 1 624 447 451 pesetas den 31 december 2000, samt att denna ökning skedde tack vare de exceptionella vinsterna åren 1998 och 2000.
- (92) Kommissionen anser att de stöd som beviljades till företaget González y Díez SA för åren 1998 och 2000 med stöd av artikel 5 i beslut nr 3632/93/EKSG överstiger kostnaderna för omstrukturering under 1998 och 2000 och att företaget använde dem som driftstöd enligt artikel 3 i ovannämnda beslut och att de således inte användes för de syften för vilka kommissionen godkände dem.
- (93) Företaget González y Díez SA har varken under det förfarande som ledde till beslut 2002/827/EKSG eller under förevarande formella överträdelseförfarande motiverat ursprunget till de exceptionella vinsterna under perioden 1998 till 2001 som orsakade motsvarande ökning av företagens egna kapital. Företaget har i skrivelsen till ägaren Mina de la Camocha av den 11 november 1999 som översändes av Spanien den 2 december 1999 erkänt att stödet inte i något fall var avsett för att kompensera några kostnader och att det av MINER beviljade stödet om 651 908 560 pesetas ingick i vinsten för år 1998.
- (94) Kommissionen anser att företaget González y Díez SA har missbrukat de stöd som beviljats av Spanien – år 1998 med stöd av beslut 98/637/EKSG och år 2000 med stöd av beslut 2001/241/EKSG – till ett sammanlagt belopp av 521 075 440 pesetas (3 131 726,47 euro), vilka fördelar sig enligt följande:

a) Anlagda och ej använda orter:	49 152 000 pesetas	(295 409,47 euro)
b) Återställande av dagbrott:	91 024 200 pesetas	(547 066,46 euro)
c) Värde av dagbrottsmark:	61 925 000 pesetas	(372 176,75 euro)
d) Bortschaktning norra zonen:	85 482 054 pesetas	(513 757,49 euro)
e) Återbetalning PEAC-bidrag:	233 492 186 pesetas	(1 403 316,30 euro)

6.4.4 Slutsatser beträffande stöden för täckning av extraordinära kostnader för 2001

- (95) Genom skrivelse till kommissionen av den 19 mars 2001 anmälde Spanien stöd för täckning av "tekniska kostnader" för nedläggning som staten hade för avsikt att under år 2001 bevilja till ett flertal företag, bland vilka González y Díez SA återfanns avseende ett belopp om 393 971 600 pesetas (2 367 817 euro).
- (96) I sitt beslut 2002/241/EKSG uttalade sig inte kommissionen om det ovannämnda stödet och meddelade att den inte tänkte göra det förrän efter en granskning av de uppgifter som Spanien lämnat som svar på kommissionens frågor beträffande stöden för åren 1998 och 2000.
- (97) I sin skrivelse av den 13 maj 2002 underrättade Spanien kommissionen om att företaget González y Díez SA hade beviljats stöd till ett belopp om 383 322 896 pesetas (2 303 817 euro) för täckning av tekniska kostnader avseende en årlig produktionsminskning om 34 000 ton.
- (98) Spaniens beviljande av detta stöd stod i strid med artikel 9.4 i beslut nr 3632/93/EKSG, i vilken anges att:
- "Medlemsstaterna får inte verkställa planerade stödåtgärder förrän kommissionen har godkänt dem utgående från bl.a. de allmänna målen och kriterierna i artikel 2 och de särskilda kriterierna i artiklarna 3 till och med 7."
- (99) Stödet om 383 322 896 pesetas (2 303 817 euro) som beviljades av Spanien till företaget González y Díez SA för år 2001 är följaktligen olagligt.
- (100) Kommissionen gjorde en första utvärdering av förenligheten av stödet om 383 322 896 pesetas (2 303 817 euro) på grundval av uppgifter som framgick av företaget González y Díez SA:s redovisningar, särskilt de av den 13 februari 2002 och den 26 februari 2002, vilka översändes av Spanien den 28 februari 2002 respektive den 24 april 2002.
- (101) Den 22 augusti 2002 mottog kommissionen företaget González y Díez SA:s redovisning för år 2001 som svar på begäran om samtliga företags årsredovisningar i syfte att kontrollera att artikel 2.3 i beslut nr 3632/93/EKSG hade följts.
- (102) I företaget González y Díez SA:s årsredovisning för 2001 har 383 322 896 pesetas bokförts som "extraordinära intäkter", och "extraordinära kostnader" till ett belopp om 389 268 288 pesetas motiveras på följande sätt: 319 268 288 pesetas som restvärde av undersektor La Prohida (Sorribasektorn) och 70 000 000 pesetas som reserv för kostnader för nedläggning av gruvarbeten som skulle utföras under 2002. Dessa stöd bokfördes sedan korrekt i företaget González y Díez SA:s räkenskaper. Stödets förenlighet med artikel 7 och bilagan till förordning (EG) nr 1407/2002 måste emellertid granskas.

- (103) Som svar på inledandet av förevarande formella överträdelseförfarande har kommissionen mottagit nya uppgifter från Spanien beträffande stöden.
- (104) Som resultat av den granskning som har utförts av kommissionen kan stöd till ett sammanlagt belopp om 374 328 463 pesetas (2 249 759,37 euro) anses förenliga med artikel 7 i rådets förordning (EG) nr 1407/2002, och de fördelar sig enligt följande:
a) Restvärde av använda orter på 3:e nivå:	101 614 599 pesetas	(610 716,04 euro)
b) Restvärde av övriga övergivna orter på 2:a och 4:e nivåerna:	65 857 001 pesetas	(395 808,55 euro)
c) Restvärde orter 1:a nivå och andra övergivna tillgångar i undersektor La Prohida:	174 201 288 pesetas	(1 046 970,83 euro)
d) Nedskrivningar av övergivna tillgångar ej bokförda under 2001:	22 404 600 pesetas	(134 654,36 euro)
e) Iordningställande av yttre delar:	10 250 975 pesetas	(61 609,6 euro)
- (105) Stödet om 602 146,29 euros (100 188 713 pesetas) till företaget González y Díez SA för investeringar i gruvrelaterad infrastruktur nödvändig för utvinningen i gruppen "Tres Hermanas" i Sorribagruppen är oförenligt med artikel 7 i förordning (EG) nr 1407/2002, eftersom de nya investeringarna inte kan anses vara ärvda åtaganden. Dessutom skulle ett sådant investeringsstöd vara oförenligt med stöden för täckning av rörelseförluster i Sorribagruppen som Spanien ger González y Díez SA.
- (106) Beträffande skapandet av en reserv i företags balansräkning för 2001 till ett värde av 601 012,10 euro (100 000 000 pesetas) för täckning av extraordinära kostnader för omstrukturering som i framtiden orsakas av nedläggningen av undersektor La Prohida, den partiella nedläggningen av Buseirosektorn, eller av båda, noterar kommissionen att denna reserv och motsvarande belopp inte på något sätt fanns inkluderade i Spaniens anmälan om planerade stöd för år 2001. Beloppet överstiger dessutom det belopp som anmälts (och betalats ut i förskott) av Spanien för ovan nämnda år. Kommissionen kan följaktligen inte förklara det förenligt i detta beslut.
- (107) Kommissionen anser att det stöd om 8 994 433 pesetas (54 057,63 euro) som godkändes av Spanien till företaget González y Díez SA för år 2001 överstiger nedläggningskostnaderna och följaktligen inte är förenligt med den gemensamma marknaden.

6.4.5 Återbetalning

- (108) I enlighet med artikel 16 och artikel 14.2 i förordning (EG) nr 659/1999 skall de stöd för åren 1998 och 2000 som innebär en otillbörlig tillämpning av besluten 98/637/EKSG och 2001/162/EKSG återbetalas av det stödmottagande företaget. Det skall erinras om att det i dessa beslut om godkännande (98/637/EKSG och 2001/162/EKSG) mycket klart angavs att stöden uttryckligen var avhängiga en verklig förekomst av vissa typer av nedläggningskostnader. I ovan nämnda beslut specificerades att stöden för täckning av extraordinära kostnader alltid måste uppfylla rekvisiten i artikel 5.1 i beslut nr 3632/93/EKSG, vilket bland annat innebär att beloppet inte får överstiga kostnaderna. Eftersom godkännandet var villkorat och de uppställda villkoren inte har uppfyllts avseende de stöd som granskas i förevarande förfarande, utesluts automatiskt varje möjlighet att åberopa principen om berättigade förväntningar.

(109) På samma sätt skall i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EG) nr 659/1999 det stödmottagande företaget återbetala de stöd för 2001 som redan har betalats ut och som har förklarats oförenliga i förevarande beslut. Eftersom dessa stöd olagligen beviljades utan att dessförinnan ha godkänts av kommissionen, utesluts automatiskt varje möjlighet att åberopa principen om berättigade förväntningar.

6.4.6 Ändring av beslut 2002/827/EKSG

(110) Beslut 2002/827/EKSG bör således ändras genom upphävande av vissa artiklar i detsamma.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De statliga stöd som Spanien har beviljat till förmån för företaget González y Díez SA, till ett belopp av 3 131 726,47 euro, för att täcka extraordinära kostnader för omstrukturering för åren 1998 och 2000 enligt artikel 5 i beslut 3632/93/EKSG, innebär en otillbörlig tillämpning av besluten 98/637/EKSG och 2001/162/EKSG och är oförenliga med den gemensamma marknaden.

Artikel 2

De statliga stöd som Spanien har beviljat till förmån för företaget González y Díez SA, till ett belopp av 2 249 759,37 euro (374 328 463 pesetas) för att täcka, avseende år 2001, extraordinära kostnader för nedläggningar under perioden 1998–2001, är förenliga med artikel 7 i förordning (EG) nr 1407/2002.

Artikel 3

Följande statliga stöd som Spanien har planerat att bevilja till förmån för företaget González y Díez SA är oförenliga med artikel 7 i förordning (EG) nr 1407/2002:

- a) stöd till ett belopp av 602 146,29 euro (100 188 713 pesetas) för år 2001, avsett för investeringar i gruvrelaterad infrastruktur för utvinning i gruppen "Tres Hermanas" i Sorribagruppen,
- b) stöd till ett belopp av 601 012,10 euro (100 000 000 pesetas) för år 2001, avsett för skapandet av en reserv för att täcka framtida kostnader orsakade av nedläggningen av undersektor "La Prohida" och den partiella nedläggningen av Buseirosektorn under perioden 1998–2001.

Stöden i första stycket punkterna a och b får därför inte beviljas.

Artikel 4

1. Spanien skall vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att från företaget González y Díez SA återkräva:
 - a) de stöd som anges i artikel 1,
 - b) ett belopp om 54 057,63 euro (8 994 433 pesetas) för år 2001 vilket olagligen utbetalats utan kommissionens föregående godkännande och vilket utgör ett icke godkänt överskridande av de enligt artikel 2 godkända stöden, liksom, i förekommande fall, varje belopp som olagligen har utbetalats under samma omständigheter.
2. Återkravet som anges i första stycket punkterna a och b skall ske utan dröjsmål och i enlighet med förfarandena i nationell rätt, förutsatt att dessa förfaranden gör det möjligt att omedelbart och effektivt verkställa detta beslut. De stöd som skall återkrävas skall innefatta ränta som löper från den dag stödet stod till stödmottagarens förfogande till den dag det har återbetalats. Räntan skall beräknas på grundval av den referensränta som används vid beräkningen av bidragsekvivalenten inom ramen för regionalstöd.

Artikel 5

Spanien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 6

Artiklarna 1, 2 och 5 i beslut 2002/827/EKSG upphävs härmed.

Artikel 7

Detta beslut riktar sig till Konungariket Spanien.

Utfärdat i Bryssel den 5 november 2003.

På kommissionens vägnar

Loyola de PALACIO

Vice ordförande för kommissionen

BILAGA

	Kontoslag	Euro	Ptas	Godkännande	År	Motiverat euro	Motiverat ptas	Ej motiverat euro	Ej motiverat ptas
La Prohida (underjordisk)									
Anlagda, ej använda orter (1 030 m)	Kostnad	738 523,68	122 880 000,00	60 %	2000	443 114,21	73 728 000,00	295 409,47	49 152 000,00
Orter 3:e nivån (övriga) (1 496 m)	Tillgång	610 716,04	101 614 599,00	100 %	2001	610 716,04	101 614 599,00	0,00	0,00
Orter 2:a och 4:e nivån	Tillgång	395 808,55	65 857 001,00	100 %	2001	395 808,55	65 857 001,00	0,00	0,00
Orter 1:a nivån och annan verksamhet	Tillgång	1 046 970,83	174 201 288,00	100 %	2001	1 046 970,83	174 201 288,00	0,00	0,00
Orter ännu ej bokförda som förlust	Tillgång	134 654,36	22 404 600,00	100 %	2001	134 654,36	22 404 600,00	0,00	0,00
Schakt och ventilationsgångar	Invest.	602 146,29	100 188 713,00	0 %	2001	0,00	0,00	602 146,29	100 188 713,00
Iordningställande yttre delar	Kostnad	61 609,60	10 250 975,00	100 %	2001	61 609,60	10 250 975,00	0,00	0,00
Skadereserv	Reserv	601 012,10	100 000 000,00	0 %	2001	0,00	0,00	601 012,10	100 000 000,00
Buseiro (dagbrott)									
Bortschaktning norr	Kostnad	1 902 805,52	316 600 200,00	73 %	1998	1 389 048,03	231 118 146,00	513 757,49	85 482 054,00
Deponi väster	Tillgång	204 731,36	34 064 432,00	100 %	1998	204 731,36	34 064 432,00	0,00	0,00
Tillfartsvägar	Tillgång	1 022 425,30	170 117 254,00	100 %	1998	1 022 425,30	170 117 254,00	0,00	0,00
Återställande dagbrott	Kostnad	547 066,46	91 024 200,00	0 %	1998	0,00	0,00	547 066,46	91 024 200,00
Mark		372 176,75	61 925 000,00	0 %	1998	0,00	0,00	372 176,75	61 925 000,00
Återbetalning lån PEAC		1 403 316,30	233 492 186,00	0 %	1998/2000	0,00	0,00	1 403 316,30	233 492 186,00
Summa						5 309 078,70	883 356 295,00	4 334 884,90	721 264 155,00

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 10 december 2003

om det statliga stöd som Italien (regionen Kampanien) har genomfört till förmån för jordbrukssektorn

[delgivet med nr K(2003) 4469]

(Endast den italienska texten är giltig)

(2004/341/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT
DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,

efter att i enlighet med nämnda artikel ⁽¹⁾ ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig och med beaktande av de synpunkter som framförts, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

- (1) Genom en skrivelse av den 31 oktober 1994, diarieförd den 4 november 1994, underrättade Italien kommissionen, i enlighet med artikel 88.3 i fördraget, om det stöd som införts genom regionen Kampaniens regionala lag nr 24 av den 12 augusti 1993 för att "reglera, främja och utveckla ekologiskt jordbruk i Kampanien".
- (2) Stödet, som ursprungligen registrerades under nummer N 645/94, fördes senare in i registret över icke anmälda stöd med nummer NN 140/94, då kommissionen fastställt att lagen redan hade antagits och trätt i kraft utan att det fanns någon klausul om upphävande.
- (3) Genom en skrivelse av den 27 juli 1995 (SG(95) D/10012) underrättade kommissionen Italien om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende den aktuella åtgärden.
- (4) Kommissionens beslut att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ⁽²⁾. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet i fråga.

⁽¹⁾ EGT C 292, 7.11.1995, s. 14.⁽²⁾ Se fotnot 1.

- (5) Kommissionen har mottagit synpunkter på det aktuella stödet från Italien, genom en skrivelse av den 29 september 1995, diarieförd den 3 oktober 1995.

- (6) Genom en skrivelse av den 6 december 1995, diarieförd samma dag, mottog kommissionen synpunkter från Danmarks ständiga representation vid Europeiska unionen. Den översände dessa synpunkter till Italien, genom skrivelse nr VI/001809 av den 8 januari 1996, och Italien har givits tillfälle att bemöta dem. Kommissionen har emellertid inte mottagit några synpunkter på denna skrivelse från Italien.

- (7) I ett telexmeddelande nr VI/29692 av den 22 juli 1996 uppmanade kommissionen de italienska myndigheterna att närmare belysa de synpunkter som de framfört i samband med inledandet av granskningsförfarandet, i en skrivelse av den 29 september 1995, registrerad den 3 oktober 1995. Kommissionen har inte mottagit något svar på nämnda telexmeddelande.

- (8) För att kunna avsluta granskningen av ärendet skickade kommissionen, genom telexmeddelande nr AGR 021605 av den 7 augusti 2003, en begäran till de italienska myndigheterna om att besvara kommissionens föregående telexmeddelande nr VI/29692 av den 22 juli 1996. Kommissionen har dock inte mottagit något svar på detta meddelande.

II. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

- (9) Genom den berörda regionala lagen införs bestämmelser på regional nivå om att främja och införa ekologiska produktionsmetoder. Den enda stödåtgärd som föreskrivs i denna lag gäller beviljande av stöd till jordbruksföretag under omställning (artikel 19 i regionallag nr 24/93) för att under högst fyra år kompensera jordbruksföretagen för det inkomstbortfall som de drabbas av i samband med omställningen från traditionella produktionsmetoder till ekologiskt jordbruk i enlighet med förordning (EEG) nr 2092/91. Stödet täcker upp till 75 % av ett sådant inkomstbortfall.

- (10) Kommissionen beslöt att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende detta stöd på grundval av nedanstående överväganden.
- (11) Kommissionen var i allmänhet positivt inställd till stödåtgärder som syftade till att underlätta omställningen till ekologiska produktionsmetoder i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 2092/91 av den 24 juni 1991 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel⁽³⁾, under förutsättning att stödbeloppet inte var större än det reella värdet av det inkomstbortfall som jordbrukaren drabbats av till följd av omställningen.
- (12) I förordning (EEG) nr 2092/91 fastställs bindande villkor för att jordbruksprodukter skall kunna definieras som ekologiska produkter, och nationella (eller regionala) bestämmelser på detta område måste likaså uppfylla dessa villkor.
- (13) Den berörda regionallagen uppfyllde inte dessa villkor, framför allt i fråga om följande:
- a) Omställningsperiodens längd (den regionala lagen föreskriver en omställningsperiod på två år för både ettåriga och fleråriga grödor, medan det i bilaga I till förordning (EEG) nr 2092/91 föreskrivs en period på minst tre år för fleråriga grödor).
 - b) Möjligheten att blanda in ingredienser som inte framställts med ekologiska produktionsmetoder (utan uppgift om den högsta procentandel som är tillåten för att det i beskrivningen av den saluförda varan eller ingrediensförteckningen skall få hänvisas till ekologisk produktion, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EEG) nr 2092/91).
 - c) Kontrollorganen (som inte var upptagna i den förteckning över kontrollorgan som godkänts av Italien).
 - d) Förteckningen över produkter i bilagorna till produktionsnormerna (svarar inte mot förteckningen över produkter i bilagorna till förordning (EEG) nr 2092/91).
- (14) I artikel 12 i den regionala lagen föreskrivs dessutom att produkter som inte härrör från regionen måste åtföljas av ett intyg som utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungsområdet.

- (15) Ekologiska jordbruksprodukter kan cirkulera fritt inom gemenskapen förutsatt att produktionsnormerna iakttas, liksom de bestämmelser om förpackning och saluföring som fastställs i bilaga III till förordning (EEG) nr 2092/91. Den berörda regionallagen stred därför även mot artikel 12 i förordning (EEG) nr 2092/91 enligt vilken det är förbjudet att begränsa saluföringen av ekologiska jordbruksprodukter.
- (16) Med beaktande av att bestämmelserna i regionen Kampaniens regionala lag nr 24/93 på flera olika punkter stred mot de bindande bestämmelserna i förordning (EEG) nr 2092/91 ansåg kommissionen inte att stödet enligt artikel 19 i den regionala lagen kunde omfattas av något av undantagen i artikel 87.2 och 87.3 i fördraget.

III. SYNPKUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

- (17) Genom en skrivelse av den 6 december 1995, diarieförd samma dag, mottog kommissionen synpunkter från Danmarks ständiga representation vid Europeiska unionen.
- (18) Den danske ministern för jordbruk och fiske tillkännagav i sina synpunkter att han instämde i den kritik som kommissionen framfört i sitt beslut om att inleda förfarandet beträffande det berörda stödet. Enligt den danske ministerns åsikt borde stöd till ekologiskt jordbruk endast beviljas jordbruksföretag som uppfyller kraven i förordning (EEG) nr 2092/91.
- (19) I sitt brev uttryckte jordbruksministern dessutom sin oro över att de italienska bestämmelserna skulle komma att begränsa importen av ekologiska produkter till den berörda regionen. Vad beträffar metoden för beräkning av det stöd som föreskrivs i den italienska lagen påminde ministern om att de förpliktelser som stödmottagarna ingått borde gälla i minst fem år (och inte högst fyra år), i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 2078/92 av den 30 juni 1992 om produktionsmetoder inom jordbruket som är förenliga med miljöskydds- och naturvårdskraven⁽⁴⁾.

IV. KOMMENTARER FRÅN ITALIEN

- (20) Kommissionen mottog synpunkter på det aktuella stödet från Italien, på regionen Kampaniens vägnar, genom en skrivelse av den 29 september 1995, diarieförd den 3 oktober 1995.

⁽³⁾ EGT L 198, 22.7.1991, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 215, 30.7.1992, s. 85. Förordningen upphävd genom förordning (EG) nr 1257/1999 (EGT L 160, 26.6.1999, s. 80).

- (21) De italienska myndigheterna framförde i sina kommentarer att "lagen inte hade trätt i kraft eftersom den regionala regeringen genom sitt beslut nr 1703 av den 28 mars 1995 beslöt att skjuta upp tillämpningen av den", delvis därför att lagen inte hade anmälts i rätt tid till kommissionen i enlighet med artikel 88.3 i fördraget, och delvis därför att det var nödvändigt att anpassa lagen så att den överensstämde bättre med gemenskapens lagstiftning om ekologiskt jordbruk.
- (22) För att uppfylla sistnämnda krav hade det utarbetats ett lagförslag men detta följdes aldrig upp därför att den regionala regeringens mandatperiod löpte ut.
- (23) De italienska myndigheterna angav i sina kommentarer att de instämde i kommissionens kritik, som de betraktade som en ytterligare påtryckning på dem att företa en översyn av regionallag nr 24/93. De italienska myndigheterna bekräftade slutligen att tillämpningen av regionallag nr 24/93 fortfarande var uppskjuten.

mängder jordbruksprodukter, vilket framgår av följande tabell ⁽⁶⁾ som visar det sammanlagda värdet av importen och exporten av jordbruksprodukter mellan Italien och resten av EU under perioden 1993–2001 ⁽⁷⁾. Det bör påpekas att regionen Kampanien är en viktig producent av jordbruksprodukter i Italien.

milj. ecu-euro

Jordbruk totalt		
	Export	Import
1993	6 714	12 741
1994	7 360	13 390
1995	8 364	13 629
1996	9 191	14 525
1997	9 459	15 370
1998	9 997	15 645
1999	10 666	15 938
2000	10 939	16 804
2001	11 467	16 681

V. BEDÖMNING AV STÖDET

- (24) Enligt artikel 87.1 i fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.
- (25) Syftet med den berörda åtgärden är att bevilja stöd med hjälp av statliga medel till vissa jordbruksföretag som på detta sätt obestridligen åtnjuter en otillbörlig ekonomisk och finansiell fördel i förhållande till andra företag som inte erhåller samma stöd. Enligt domstolens rättspraxis kan en förstärkning av ett företags ställning till följd av statligt stöd snedvrida konkurrensen i förhållande till andra företag som inte mottar samma stöd ⁽⁵⁾.
- (26) Åtgärden påverkar handeln mellan medlemsstaterna, eftersom handeln i gemenskapen omfattar betydande

- (27) Det bör dessutom påminnas om att ett stöd till ett företag, enligt domstolen, kan vara sådant att det påverkar handeln mellan medlemsstaterna i negativ riktning och snedvrider konkurrensen om företaget konkurrerar med produkter som kommer från andra medlemsstater, även om företaget inte självt exporterar sina produkter. När en medlemsstat subventionerar ett företag kan detta leda till att den inhemska produktionen faktiskt förblir oförändrad eller ökar, vilket medför minskade möjligheter för andra medlemsstaters företag att exportera sina produkter till denna medlemsstats marknad. Ett sådant stöd kan därför påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrida konkurrensen ⁽⁸⁾.

⁽⁶⁾ Källa: Eurostat.

⁽⁷⁾ Enligt den fasta rättspraxisen rörande denna bestämmelse är det kriterium som gäller påverkan på handeln uppfyllt eftersom det företag som mottar stöd bedriver näringsverksamhet som är föremål för handelsutbyte mellan medlemsstaterna. Enbart det faktum att stödet stärker detta företags ställning i förhållande till konkurrerande företag på den inre marknaden utgör en tillräcklig grund för att anse att stödet påverkar det berörda handelsutbytet. När det gäller statligt stöd till jordbrukssektorn är det, även om det sammanlagda stödbeloppet är relativt blygsamt och fördelas över ett stort antal jordbrukare, enligt etablerad rättspraxis fråga om påverkan på handeln mellan medlemsstaterna och konkurrensen. (Se domstolens dom av den 19 september 2002 i mål C-113/2000, Spanien mot kommissionen, REG 2002, s. 7601, punkterna 30–36 och 54–56 samt domen av samma datum i mål C 114/2000, REG 2002, s. 7657, punkterna 46–52 och 68–69).

⁽⁸⁾ Domstolens dom av den 13 juli 1988 i mål 102/87, Frankrike mot Europeiska kommissionen REG 1988, s. 4067.

⁽⁵⁾ Se Europeiska gemenskapernas domstols dom av den 17 september 1980 i mål C-730/79, Philip Morris mot kommissionen, REG 1980, s. 2671, punkterna 11 och 12.

- (28) Kommissionen kommer därför fram till slutsatsen att åtgärden omfattas av förbudet i artikel 87.1 i fördraget.
- (29) För förbudet i artikel 87.1 gäller några undantag som fastställs i punkterna 2 och 3 i samma artikel.
- (30) De undantag som avses i artikel 87.2 a, 87.2 b och 87.2 c är uppenbarligen inte tillämpliga med tanke på det aktuella stödets karaktär och syfte. Italien har inte heller begärt att artikel 87.2 a, b eller c skall tillämpas.
- (31) Artikel 87.3 a kan heller inte tillämpas eftersom stödet inte är avsett att främja utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning.
- (32) Samma sak gäller för artikel 87.3 b eftersom stödet i fråga inte är avsett att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse och inte heller att avhjälpa en allvarlig störning i Italiens ekonomi.
- (33) Det aktuella stödet är inte heller avsett eller lämpat att förverkliga målsättningarna i artikel 87.3 d.
- (34) Med hänsyn till typen av stöd och syftet med det aktuella stödet är det endast undantaget i artikel 87.3 c i fördraget som eventuellt kan tillämpas.
- (37) Det bör uppmärksammas att det med "genomföra" inte bara avses det egentliga beviljandet av stödet utan även överlåtelse av befogenheter som gör det möjligt att bevilja stödet utan vidare formaliteter ⁽¹¹⁾.
- (38) I ljuset av ovanstående bör den berörda stödåtgärden granskas på grundval av de regler om statligt stöd som gällde för den här typen av åtgärder innan gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn trädde i kraft ⁽¹²⁾.
- (39) Den aktuella stödåtgärden, som föreskrivs i artikel 19 i regionallag nr 24/93, går ut på att bevilja stöd till företag som ställer om till ekologiska produktionsmetoder och syftar till att under högst fyra år kompensera jordbruksföretag för det inkomstbortfall som uppstår under omställningen från traditionella produktionsmetoder till ekologiska produktionsmetoder i enlighet med förordning (EEG) nr 2092/91. Stödet täcker upp till 75 % av nämnda inkomstbortfall.
- (40) Innan de nu gällande riktlinjerna antogs bedömde kommissionen förenligheten hos denna typ av stöd på grundval av bestämmelserna i rådets förordning av den 30 juni 1992 om produktionsmetoder inom jordbruket som är förenliga med miljöskydds- och naturvårdskraven ⁽¹³⁾.

Tillämpliga bestämmelser

- (35) Frågan om huruvida det ovannämnda undantaget är tillämpligt skall bedömas på grundval av de bestämmelser som reglerar beviljandet av statligt stöd till jordbrukssektorn, det vill säga Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn ⁽⁹⁾ (nedan kallade "riktlinjerna"), som trädde i kraft den 1 januari 2000.
- (36) I enlighet med punkt 23.3 i riktlinjerna skall kommissionen från och med den 1 januari 2000 tillämpa nämnda riktlinjer på nya anmälningar av statligt stöd och på anmälningar som ännu inte har behandlats vid det datumet. Olagligt stöd i den mening som avses i artikel 1 f i
- (41) Förutsatt att det ger positiva effekter på miljön och landskapet, får ordningen, enligt artikel 2 i förordning (EEG) nr 2078/92, omfatta stöd till jordbrukare som förbinder sig att väsentligt minska användningen av gödningsmedel eller växtskyddsmedel, eller att bibehålla de minskningar som redan gjorts, eller att införa eller fortsätta med ekologiska produktionsmetoder.
- (42) Enligt artikel 10 i förordning (EEG) nr 2078/92 skall, med undantag av det tillämpningsområde som avses i artikel 5.2, den förordningen inte inskränka medlemstaternas rätt att vidta ytterligare stödåtgärder med andra villkor för beviljande av stöd än de som fastställs där

⁽¹⁰⁾ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽¹¹⁾ Se kommissionens brev SG(89)D/5521 av den 27 april 1989.

⁽¹²⁾ Se fotnot 9.

⁽¹³⁾ Se fotnot 4.

⁽⁹⁾ EGT C 232, 12.8.2000, s. 19.

eller med belopp som överstiger de gränser som fastställs där ⁽¹⁴⁾, förutsatt att dessa åtgärder överensstämmer med förordningens mål samt med artiklarna 92–94 (nuvarande artiklarna 87–89) i fördraget.

- (43) I enlighet med vad som anges i beslutet om att inleda förfarandet beträffande det aktuella ärendet var kommissionen i allmänhet positivt inställd till stödåtgärder som syftar till att underlätta omställningen till ekologiska produktionsmetoder i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 2092/91 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter, under förutsättning att stödbeloppet inte är större än det reella värdet av det inkomstbortfall som jordbrukaren drabbats av till följd av omställningen.
- (44) På grundval av gällande regler kan man göra gällande att det berörda stödet, som syftar till att underlätta omställningen till de ekologiska produktionsmetoder som föreskrivs i förordning (EEG) nr 2092/91, uppfyller målen i artikel 2 i förordning (EEG) nr 2078/92 (införandet eller bibehållandet av ekologiska produktionsmetoder).
- (45) Genom den berörda stödåtgärden införs dock bara ett stöd som i högst fyra år är avsett att kompensera jordbruksföretagen för upp till 75 % av det inkomstbortfall som uppstår under omställningen från traditionella produktionsmetoder till ekologiska produktionsmetoder. Det anges inte på vilket sätt de förluster bedöms och beräknas vilka skall tjäna som grundval för beräkningen av stödet, vilket medför att kommissionen inte kan kontrollera om stödet överstiger det reella värdet av de förluster som uppstår för jordbrukaren på grund av omställningen.
- (46) Med hänsyn till de synpunkter som framförts av de danska myndigheterna bör det dessutom beaktas att de italienska myndigheterna inte har lämnat några tydliga upplysningar om åtagandets längd när det gäller förplik-

telsen att ställa om driften till ekologiskt jordbruk (som tycks vara högst fyra år) eller om villkoren för beviljandet av stödet i de fall då jordbrukaren själv inte har möjlighet att åta sig en förpliktelse för den kortaste tidsperiod som krävs (fem år enligt rådets förordning (EEG) nr 2078/92) ⁽¹⁵⁾.

- (47) Som kommissionen påminner om i sitt beslut om att inleda förfarandet fastställs dessutom i förordning (EEG) nr 2092/91 bindande villkor för att produkter skall kunna definieras som ekologiska produkter och nationella (eller regionala) bestämmelser på detta område måste likaså uppfylla dessa villkor.
- (48) I enlighet med vad de italienska myndigheterna också erkände i sitt brev av den 29 september 1995 uppfyller den berörda regionala lagen inte dessa villkor, särskilt när det gäller följande:
- Omställningsperiodens längd (den regionala lagen föreskriver en omställningsperiod på två år för både ettåriga och fleråriga grödor, medan det i bilaga I till förordning (EEG) nr 2092/91 föreskrivs en period på minst tre år för fleråriga grödor).
 - Möjligheten att blanda in ingredienser som inte framställts med ekologiska produktionsmetoder (utan uppgift om den högsta procentandel som är tillåten för att det i beskrivningen av den saluförda varan eller ingrediensförteckningen skall få hänvisas till ekologisk produktion, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EEG) nr 2092/91).
 - Kontrollorganen (som inte är upptagna i den förteckning över kontrollorgan som godkänts av Italien).
 - Förteckningen över produkter i bilagorna till produktionsnormerna (svarar inte mot förteckningen över produkter i bilagorna till förordning (EEG) nr 2092/91).

(49) Trots upprepade påminnelser har de italienska myndigheterna inte lämnat några upplysningar om huruvida det företagits ändringar i den berörda regionala lagen för att bringa den i överensstämmelse med förordning (EEG) nr 2092/91.

(50) Mot bakgrund av denna bedömning måste kommissionen därför dra den slutsatsen att de tvivel som den gav uttryck för i sitt beslut om att inleda förfarandet beträffande den berörda åtgärden har blivit bekräftade, efter-

⁽¹⁴⁾ Enligt artikel 4 (Stödtyper och stödbelopp) i förordning (EEG) nr 2078/92 skall ett årligt bidrag per hektar eller för varje djurenhet som besättningen minskas med beviljas de jordbrukare som under minst fem år åtar sig en eller flera av de förpliktelser som avses i artikel 2 i enlighet med det program som gäller det berörda området. Stödet skall beviljas på de villkor som fastställs i samma förordning. Enligt artikel 5 (Villkor för beviljande av stöd) skall medlemsstaterna, för att förverkliga målen i förordningen, fastställa: a) villkoren för beviljande av stöd; b) stödbeloppet, på grundval av mottagarens åtaganden, inkomstbortfallet och behovet av stimulansåtgärder; c) de villkor enligt vilka stöd till underhåll av sådan nedlagd mark som avses i artikel 2.1 e får beviljas till andra än jordbrukare, om inga jordbrukare finns tillgängliga; d) de villkor som mottagaren skall godta, i synnerhet i avsikt att kunna kontrollera och övervaka att åtagandena utförs; e) villkoren för beviljande av stöd om jordbrukaren själv inte har möjlighet att åta sig en förpliktelse för den kortaste tidsperiod som krävs. Stöd får inte beviljas enligt denna förordning för de områden som ingår i gemenskapsordningen för åkermark som långsiktigt tas ur jordbruksproduktion och som används till produktion av annat än livsmedel. Under förutsättning att åtgärdens stimulansseffekt inte påverkas får medlemsstaterna begränsa stödet till ett högsta belopp per jordbruksföretag samt variera stödet i förhållande till företagens storlek.

⁽¹⁵⁾ Artikel 5 i förordning (EEG) nr 2078/92, se punkt 4.

- som åtgärden strider mot de regler som gällde före den 1 januari 2000 för statligt stöd till omställning till ekologiska produktionsmetoder i enlighet med förordning (EEG) nr 2092/91.
- (51) Kommissionens bedömning av den berörda åtgärden förblir oförändrad, även med beaktande av de nya riktlinjer som gäller för statligt stöd.
- (52) För det första har de italienska myndigheterna, trots en påminnelse genom telexmeddelande AGR 021605 av den 7 augusti 2003, inte lämnat några upplysningar om eventuella ändringar i den berörda regionallagen för att bringa den i överensstämmelse med förordning (EEG) nr 2092/91.
- (53) För det andra bör det påpekas att det i punkt 5.3 (stöd till åtaganden att bedriva miljövänligt jordbruk) i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn⁽¹⁶⁾, som gäller för denna typ av stöd, hänvisas till artiklarna 22, 23 och 24 i förordning (EG) nr 1257/1999⁽¹⁷⁾, genom vilken förordning (EEG) nr 2078/92 upphävdes och ersattes, samt till de tillämpningsföreskrifter för den förordningen som fastställs i kommissionens förordning (EG) nr 445/2002 av den 26 februari 2002 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1257/1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGF) till utveckling av landsbygden⁽¹⁸⁾.
- (54) De nya bestämmelser som för närvarande gäller för den här typen av stöd innehåller, förutom nya krav som den berörda åtgärden inte verkar uppfylla⁽¹⁹⁾, samma grundläggande krav som de som föreskrivs i förordning (EEG) nr 2078/92.
- (55) I enlighet med vad som framförs ovan uppfylls inte dessa grundläggande krav av den stödåtgärd som föreskrivs i artikel 19 i regionallag nr 24/93, särskilt när det gäller kravet på att informera kommissionen om storleken på det inkomstbortfall som jordbrukaren drabbats av, metoden för att beräkna det inkomstbortfall som uppstått samt den period för vilken jordbrukarna ingått åtagandet.
- (56) Av ovanstående bedömning framgår att det stöd som föreskrivs i artikel 19 i regionallag nr 24/93 inte överensstämmer med de regler för statligt stöd som gäller för statligt stöd till omställning till ekologiska produktionsmetoder enligt förordning (EEG) nr 2092/91, och det kan därför inte omfattas av undantaget i artikel 87.3 c i fördraget. Enligt vad som redan påpekats i punkterna 30–33 kan stödet inte omfattas av något annat undantag i fördraget och måste därför anses som oförenligt med den gemensamma marknaden.
- (57) Eftersom de italienska myndigheterna skjutit upp tillämpningen av lagen (se punkt 21 i detta beslut) är det dock inte nödvändigt att kräva att stödet skall återbetalas.
- (58) När det gäller artikel 12 i den regionala lagen (enligt vilken produkter som kommer från områden utanför regionen måste åtföljas av ett lämpligt intyg som utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungsområdet) bör följande påpekas: Ekologiska jordbruksprodukter får cirkulera fritt inom gemenskapen förutsatt att produktionsnormerna iakttas, liksom de bestämmelser om förpackning och saluföring som fastställs i bilaga III till förordning (EEG) nr 2092/91. Härav följer att den berörda regionala lagen även strider mot artikel 12 i förordning (EEG) nr 2092/91 enligt vilken det är förbjudet att begränsa saluföringen av ekologiska jordbruksprodukter. Detta förhållande påverkar emellertid inte stödets förenlighet med den gemensamma marknaden, utan utgör snarare i sig självt en överträdelse av gemenskapslagstiftningen vilken skulle kunna bli föremål för ett överträdelseförfarande (artikel 226 i fördraget). Kommissionen förbehåller sig rätten att ingripa på denna punkt, men eftersom de italienska myndigheterna har skjutit upp tillämpningen av lagen verkar det i detta skede inte finnas någon anledning till att inleda ett sådant förfarande.

VI. SLUTSATSER

⁽¹⁶⁾ EGT C 232, 12.8.2000.

⁽¹⁷⁾ EUT C 160, 26.6.1999. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1783/2003 (EUT L 270, 21.10.2003, s. 70). Särskilt sistnämnda förordning har helt ersatt bestämmelserna i kapitel VI i förordning (EG) nr 1257/1999 om miljövänligt jordbruk.

⁽¹⁸⁾ EGT L 74, 15.3.2002, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 963/2003 (EUT L 138, 5.6.2003, s. 32). Se särskilt artiklarna 13–21 i förordning (EG) nr 445/2002.

⁽¹⁹⁾ Se punkt 18 och särskilt artiklarna 13–21 i förordning (EG) nr 445/2002. I enlighet med artikel 20 i förordning (EG) nr 445/2002 skall t.ex. en jordbrukare som ingår ett åtagande om miljövänligt jordbruk på en del av sitt jordbruksföretag också på hela företaget minst uppfylla kraven i vad som anses vara normalt god jordbrukarsed.

- (59) I ljuset av ovanstående överväganden kan den stödåtgärd som föreskrivs i artikel 19 i regionen Kampaniens regionala lag nr 24/93, och som syftar till att kompensera jordbruksföretag för det inkomstbortfall som uppstår under omställningen från traditionella produktionsmetoder till ekologiska produktionsmetoder i enlighet med förordning (EEG) nr 2092/91, inte omfattas av något av undantagen i artikel 87.1 i fördraget och är därför oförenligt med den gemensamma marknaden.

- (60) Enligt de uppgifter som de italienska myndigheterna tillhandahållit har regionallag nr 24/93 inte genomförts.

- (61) Det är därför inte nödvändigt att kräva att det berörda stödet skall betalas tillbaka.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 3

Artikel 1

Det statliga stöd som införts genom artikel 19 i regionen Kampaniens regionala lag nr 24/93, och som Italien hade för avsikt att genomföra för att kompensera jordbruksföretag för det inkomstbortfall som uppstår när de ställer om till ekologiska produktionsmetoder i enlighet med förordning (EEG) nr 2092/91, är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Detta beslut riktar sig till Republiken Italien.

Detta stöd får inte genomföras.

Utfärdat i Bryssel den 10 december 2003.

Artikel 2

Italien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 16 december 2003

om det statliga stöd som Italien (regionen Sicilien) avser att genomföra till förmån för jordbrukssektorn

[delgivet med nr K(2003) 4474]

(Endast den italienska texten är giltig)

(2004/342/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT
DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

efter att ha uppmanat berörda parter att yttra sig i enlighet med nämnda artikel ⁽¹⁾ och med beaktande av de synpunkter som framförts, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

- (1) Genom en skrivelse av den 2 maj 1996, diarieförd den 8 maj 1996, anmälde Italien till kommissionen de stöd som föreskrivs i regionen Siciliens regionallag nr 33 av den 18 maj 1996.
- (2) Granskningen av anmälan har delats i fyra dossierer: stöd nr N 340/A/96 för samtliga sektorer med undantag av jordbruk och fiske, stöd nr N 340/B/96 för sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget, stöd nr N 340/C/96 för fiskeprodukter och stöd nr N 340/D/96 för transportsektorn. Detta beslut gäller uteslutande stöd för sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget.
- (3) Genom en skrivelse av den 3 juni 1996, diarieförd den 12 juni 1996, översände de italienska myndigheterna projektbeskrivningsarken för de stöd som inrättas genom artiklarna 10, 17 och 18 i regionallag nr 33/1996.
- (4) Genom en skrivelse av den 3 juli 1996, diarieförd den 11 juli 1996, översände de italienska myndigheterna texten till regionallag nr 33/1996, offentliggjord i regionen Siciliens Gazzetta Ufficiale nr 26 av den 21 maj 1996.
- (5) Genom telex nr VI/027617 av den 9 juli 1996 och nr VI/46886 av den 5 december 1996 begärde kommissionen ytterligare upplysningar av de italienska myndighe-

terna. Genom en skrivelse av den 19 december 1996, diarieförd den 31 december 1996, översände de italienska myndigheterna kompletterande upplysningar om artiklarna 9, 13, 14, 15, 16, 17 och 18 i regionallag nr 33/1996 till kommissionen.

- (6) Genom en skrivelse av den 21 mars 1997 (SG(97) D/2243) underrättade kommissionen de italienska myndigheterna om sitt beslut att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i fördraget beträffande stöden enligt artiklarna 1, 9, 10, 13.2 och 13.3 samt artiklarna 17, 18 och 19 i regionallag nr 33/1996.
- (7) Kommissionens beslut att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ⁽²⁾. Kommissionen har uppmanat berörda parter att yttra sig om de aktuella stöden.
- (8) Genom skrivelser av den 2 september 1997 och den 7 november 1997, diarieförda den 4 september 1997 och den 17 november 1997, har kommissionen mottagit synpunkter i frågan från de italienska myndigheterna.
- (9) Genom en skrivelse av den 28 januari 1998 informerade Italien kommissionen om att det stöd som avses i artikel 18 i regionallag nr 33/1996 inte längre kan genomföras på grund av bristen på anslag och åtog sig att ånyo anmäla stödet enligt artikel 88.3 i fördraget om det skulle föreslås på nytt.
- (10) För att avsluta granskningen av dossieren begärde kommissionens avdelningar, genom telex AGR 029182 av den 20 november 2000, klarlägganden om stöden i fråga från de italienska myndigheterna. I samma telex meddelade kommissionens avdelningar vidare att de behöriga myndigheterna kunde överväga möjligheten att återkalla anmälan om de italienska myndigheterna garanterade att stöd inte betalats ut för sådana jord-

⁽¹⁾ EGT C 201, 1.7.1997, s. 10.⁽²⁾ Se fotnot 1.

bruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget med stöd av de bestämmelser som är föremål för kommissionens beslut att inleda det formella granskningsförfarandet och om de italienska myndigheterna åtog sig att upphäva dessa bestämmelser i den mån de är tillämpliga på jordbrukssektorn.

- (11) Genom en skrivelse av den 12 juni 2001 informerade Italien kommissionen om att anmälan om stöd enligt artikel 9 i regionallag nr 33/1996 har återkallats, eftersom stödet i fråga inte hade genomförts utan ersatts av nya åtgärder som anmälts och/eller var i färd att anmälas till kommissionen enligt artikel 88.3 i fördraget ⁽³⁾.
- (12) Genom en skrivelse av den 28 juni 2001, diarieförd den 2 juli 2001 översände Italien kompletterande upplysningar om artikel 10 i regionallag nr 33/1996.
- (13) Mot bakgrund av ovanstående avser detta beslut utslutande statligt stöd enligt artiklarna 1, 10, 13.2 och 13.3 samt 17 och 19 i regionallag nr 33/1996. Eftersom Italien har återkallat anmälan om stöd enligt artiklarna 9 och 18 genom skrivelser av den 28 januari 1998 och den 12 juni 2001, saknas anledning att granska de stöd som inrättas genom dessa artiklar.
- (14) I enlighet med artikel 63 i regionallag nr 33/1996 skall genomförandet av de statsstöd som föreskrivs i denna lag godkännas av kommissionen.

II. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDEN

Artikel 1 i regionallag nr 33/1996

- (15) Genom artikel 1 i regionallag nr 33/1996 inrättas en stödordning avsedd att kompensera de företag som är verksamma på Sicilien för de extra kostnader dessa måste bära för att transportera produkter som producerats eller bearbetats inom regionen utanför ön. Stödet motiveras med de långa avstånden till de viktigaste nationella och europeiska marknaderna. Stödet är avsett för företag i samtliga produktiva områden (med undantag av företag verksamma inom utvinning och framställning av vattenkraftsenergi, vilkas lokalisering till regionen inte är resultatet av ett fritt val) som använder sig av järnvägs-, väg-, sjö- och lufttransporter eller blandade system. Stödet föreskrivs för tvåårsperioden 1997–1998

⁽³⁾ Se artikel 6 i regionallag nr 22 av den 28 september 1999 (stöd nr N 795/99) och artikel 131 i regionallag nr 32 av den 23 december 2000.

och beräknas på grundval av vägsträckan i kilometer och den transporterade vikten vid transport av varor på det nationella territoriet. Den kvantitativa bedömningen av merkostnaderna avgörs genom ett dekret från regionens ordförande, med hänsyn till det mest ekonomiska transportsättet och den kortaste vägen mellan platsen för tillverkning eller bearbetning och marknaderna. Ersättning som överstiger kostnaderna får under inga omständigheter godkännas.

- (16) I sitt beslut att inleda förfarandet om detta stöd framhöll kommissionen att denna åtgärd för jordbrukssektorn i huvudsak utgjorde en ändring av det stöd som föreskrivs i artikel 90 i regionallag nr 25 av den 1 september 1993 ⁽⁴⁾. Detta stöd hade i förfarandet C 30/95 varit föremål för ett slutgiltigt negativt beslut avsett att utverka ett upphävande av åtgärden och återkrav av eventuellt utbetalda belopp ⁽⁵⁾. De skäl som hade förmått kommissionen att fatta detta beslut förblev, i huvudsak, giltiga ⁽⁶⁾.
- (17) Kommissionen ansåg i synnerhet att sådana stöd utgjorde driftstöd, som var oförenliga med den gemensamma marknaden. Detta slags stöd, som finansierar en del av stödmottagarnas driftskostnader, har inte varaktiga och strukturella effekter på de aktuella sektorerna utan ger enbart regionens produkter en fördel när de saluförs utanför regionen i förhållande till produkter som vare sig i Italien eller i medlemsstater omfattas av motsvarande åtgärder.

- (18) Således var inget av de undantag som avses i artikel 87.2 och 87.3 i fördraget tillämpligt i det aktuella fallet. Kommissionen beslöt därför att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i fördraget avseende artikel 1 i regionallag nr 33/1996 till förmån för produktion, bearbetning och/eller saluföring av jordbruksprodukter.

⁽⁴⁾ Artikel 1.8 i regionallag nr 33/1996 upphäver artikel 90 i regionallag nr 25/1993.

⁽⁵⁾ Se kommissionens beslut nr K(96) 2249 av den 17 juli 1996, delgivet den italienska regeringen genom en skrivelse av den 26 juli 1996, SG(96) D/6819.

⁽⁶⁾ Kommissionen ansåg att stödet enligt artikel 90 i regionallag nr 25/93 dessutom var oförenligt med artiklarna 30 och 52 i fördraget på grund av vissa särskilda regler för tillämpningen som inte fanns med i artikel 1 i regionallag nr 33/1996.

Artikel 10 i regionallag nr 33/1996

- (19) Genom artikel 10 i regionallag nr 33/1996 utvidgas tillämpningen av bestämmelserna i artiklarna 51, 52, 53 och 54 i regionallag nr 3 av den 18 februari 1986 till konsortier för återvinning bildade av jordbruksföretag, hantverksföretag och försäljningsföretag som bedriver produktion, bearbetning och saluföring av växter och blommor. Enligt de uppgifter som översänts av de behöriga myndigheterna genom en skrivelse av den 3 juni 1996 har stöden i fråga obegränsad varaktighet.
- (20) Kommissionens beslut att inleda förfarandet gäller det stöd som föreskrivs i artikel 10 i regionallag nr 33/1996, i den utsträckning som denna artikel hänvisar till artikel 53 c i regionallag nr 3/1986. Detta stöd, till förmån för skapande av gemensamma strukturer, kan beviljas med 80 procent för att subventionera följande stödberättigande utgifter: inköp av mark, uppförande av nödvändiga byggnader, förvärv och ombyggnad av befintliga fastigheter samt förvärv av varje annan fast struktur som är nödvändig för kooperativens verksamhet.
- (21) Genom sin granskning har kommissionen kommit fram till att dessa investeringar, som var föremål för subventionerna från regionen, förblev kooperativets egendom och var avsedda för dess verksamhet inom bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter.
- (22) Inom denna sektor skulle statligt stöd, i kraft av då gällande bestämmelser⁽⁷⁾, vara förenligt med de sektorsgränser som föreskrevs i punkt 1.2, andra och tredje strecksatsen, i bilagan till kommissionens beslut 94/173/EEG, och stödnivån fick inte överstiga 75 procent av kostnaden för investeringen i mål 1-regioner som Sicilien.
- (23) För detta stöd föreskrevs en stödsats på 80 procent och det hade inte lämnats några upplysningar som gjorde det möjligt att kontrollera efterlevnaden av de tillämpliga gränserna för sektorerna. Mot denna bakgrund kunde beviljande av de stöd som inrättats genom artikel 53 c i regionallag nr 3/1986 till de kooperativ som avses i arti-

kel 10 i regionallag nr 33/1996 inte omfattas av något av de undantag som föreskrivs i artikel 87.2 och 87.3 i fördraget.

Artikel 13.2 och 13.3 i regionallag nr 33/1996

- (24) I artikel 13.2 i regionallag nr 33/1996 fastställs att regionstyrelsen, till följd av de skador på jordbruksproduktionen som orsakats av väderförhållandena under perioden från december 1995 till mars 1996, kan besluta om anstånd med registren för konsortier för markåtervinning belägna i de områden som drabbats av naturkatastrofer i den bemärkelse som avses i nationell lag nr 185 av den 14 februari 1992, om inrättande av nationell kompensation för skador på jordbruksproduktionen sedan de drabbade områdena avgränsats genom ett ministerdekret. I enlighet med artikel 13.3 i regionallag nr 33/1996 är regionen behörig att ersätta konsortier för markåtervinning för uteblivna uppbördar upp till ett tak på 5 miljarder italienska lire.

Artikel 17 i regionallag nr 33/1996

- (25) I artikel 17 i regionallag nr 33/1996 föreskrivs att regionen kan förskotta de belopp som staten är skyldig för åtgärder från Nationella solidaritetsfonden för ersättning av skador som orsakats av naturkatastrofer eller av ogynnsamma väderförhållanden (nationell lag nr 185/92). Det stöd som avses i artikel 17 har en varaktighet som är begränsad till år 1996, för vilket man räknar med en kostnad på 20 miljarder italienska lire (se skrivelse av den 3 juni 1996). Stödet i fråga utgörs av subventioner till jordbrukare för rekonstruktion av driftskapital och återställande av jordbruksegendomar som skadats av naturfenomenen i fråga. Stödmottagarna är jordbrukare som till följd av de exceptionella temperaturförhållandena och de därpå följande onormala vattenflöden som inträffat under 1996 har drabbats av skador på mer än 35 procent av den säljbara bruttoproduktionen.
- (26) De stöd som avses i artikel 13.2 och 13.3 och artikel 17 kan kumuleras inom de gränser som medges av den nationella lagen nr 185/1992.
- (27) I sitt beslut att inleda förfarandet om de stöd som avses i artikel 13.2 och 13.3 och artikel 17 framhöll kommissionen att dessa åtgärder måste granskas mot bakgrund av de kriterier som vid den tiden tillämpades av kommissionen när det gäller statliga stöd avsedda att ersätta

⁽⁷⁾ Rambestämmelser för det statliga stödet till investeringar för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter (EGT C 29, 2.2.1996, s. 4) och bilaga till kommissionens beslut 94/173/EEG av den 22 mars 1994 om de urvalskriterier som skall fastställas för investeringar avsedda att förbättra villkoren för förädling och saluföring av jordbruks- och skogsbruksprodukter och om upphävande av beslut 90/342/EEG (EGT L 79, 23.3.1994, s. 29).

skador som orsakats av händelser likställda med naturkatastrofer⁽⁸⁾. Enligt dessa kriterier måste följande två villkor vara uppfyllda:

- a) De förluster som drabbat stödmottagaren måste uppgå till minst 30 procent av dennes normala produktion, beräknad på grundval av den föregående treårsperioden, eller 20 procent i mindre gynnade områden i den bemärkelse som avses i rådets direktiv 75/268/EEG av den 28 april 1975 om jordbruk i bergsområden och i vissa mindre gynnade områden⁽⁹⁾.
- b) Varje möjlighet till överkompensation för lidna förluster måste vara utesluten.

(28) I sitt beslut påpekade kommissionen att det på grundval av de tillgängliga uppgifterna i detta fall inte var möjligt att dra slutsatsen att båda dessa villkor var uppfyllda. När det gäller artikel 17, som följer och kompletterar den nationella lagstiftningen om naturkatastrofer och ogynnsamma väderförhållanden, hänvisar de översända regionala texterna i själva verket endast till bestämmelserna i den nationella lagen nr 185/1992 och därtill hörande tillämpningsföreskrifter, däribland en skrivelse från jordbruksministeriet, A1659 av den 2 juli 1996, enligt vilken stödet inte kan överstiga 100 procent av skadorna. När granskningsförfarandet för de berörda stöden inleddes var även den nationella lagen nr 185/1992 föremål för ett beslut att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i fördraget därför att det inte var möjligt att kontrollera att de villkor som fastställs i punkt 27 a och 27 b var uppfyllda⁽¹⁰⁾.

(29) I avsaknad av konkreta garantier för att dessa villkor respekterades på regional nivå påpekade kommissionen därför att den såg sig nödsakad att dra samma slutsatser i detta fall.

(30) Kommissionen underströk framför allt att varken den aktuella regionallagen eller de översända upplysningarna fastställde metoder för att beräkna den "normala" produktionen, i förhållande till vilken det lägsta tröskelvärdet som utlöser ersättningen fastställs. Dessutom förekom tvivel om att villkoret att överkompensation inte fick förekomma var uppfyllt.

⁽⁸⁾ Arbetsdokument VI/5934/86, 10.11.1986-rev2 "Bestämmelser om beviljandet av statligt stöd i händelse av skador på jordbruksproduktionen eller produktionsmedlen i jordbruket, och statligt stöd som innebär betalning av en del av premierna för försäkring av sådana risker".

⁽⁹⁾ EGT L 128, 19.5.1975, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Stöd C12/95 (EGT C 295, 10.11.1995, s. 5).

(31) I skrivelsen av den 19 december 1996 förklarade de italienska myndigheterna, med hänvisning till artikel 17, att stödet, i enlighet med de bestämmelser som avses i noten från jordbruksministeriet av den 2 juli 1996, inte kunde överstiga 100 procent av lidna förluster. Kommissionen påpekade dock att det föreföll som att det stöd som avses i artikel 17 kunde kumuleras med andra stöd, i synnerhet de som avses i artikel 13.2 i samma lag. Det hade inte lämnats någon som helst garanti för att överkompensation inte kunde förekomma i händelse av kumulering.

(32) Av det ovan anförda framgår att det inte var möjligt för kommissionen att kontrollera att de villkor som fastställs i punkt 27 a och 27 b var uppfyllda. Inget av de undantag som avses i artikel 87.2 och 87.3 i fördraget var därför tillämpligt.

Artikel 19 i regionallag nr 33/1996

(33) I artikel 19 i regionallag nr 33/1996 föreskrivs bidrag på upp till 80 procent för uppförande av anläggningar för produktion av elektrisk, termisk eller mekanisk energi från förnybara källor i jordbruksföretag. I artikel 19 föreskrivs särskilt en ökning av stödnivån för de stöd som avses i artikel 12.1 i nationell lag nr 308 av den 29 maj 1982 och artikel 13.1 i nationell lag nr 10 av den 9 januari 1991, för vilka den nationella lagstiftningen har fastställt en högsta nivå på 55 procent eller 65 procent för kooperativen. Bidraget kan kumuleras med ett lån med subventionerad ränta för att täcka de utgifter för investeringar som inte finansieras av bidraget. För åtgärden anslogs 2,5 miljarder italienska lire.

(34) I sitt beslut att inleda förfarandet framhöll kommissionen att den redan haft tillfälle att granska en liknande regionallag och att den underrättat den italienska regeringen om sin ståndpunkt i fråga om de problem som är förknippade med kumulering inom jordbrukssektorn genom skrivelse SG(94) D/11946 av den 16 augusti 1994 (stöd nr E 1/94). I detta meddelande preciserade kommissionen bland annat att de högsta stödnivåer som fastställs i den nationella lagstiftningen, det vill säga 55 procent eller 65 procent för jordbrukskooperativ, måste samordnas med gällande stödsatser för statligt stöd till investeringar i samband med tillverkning, bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter. När förfarandet inleddes förutsatte de regler som var tillämpliga på detta slags stöd att följande villkor var uppfyllda:

- a) Att de högsta stödnivåer som var tillämpliga inom jordbrukssektorn för samtliga stöd, subventioner och/eller kumulerade ränterabatter inte överskreds. Dessa nivåer var:

- i) 35 procent inom primärproduktion (investeringar som avses i artikel 12.5 i rådets förordning (EEG) nr 2328/91 av den 15 juli 1991 om förbättring av jordbruksstrukturens effektivitet ⁽¹¹⁾) eller 45 procent i mindre gynnade områden i den bemärkelse som avses i direktiv 75/268/EEG.
- ii) 55 procent inom bearbetning och saluföring eller 75 procent i mål 1-regioner.
- b) I båda fallen gällde att de sektorsgränser som fastställts i förordning (EEG) nr 2328/91 eller i rambestämmelser för det statliga stödet till investeringar för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter inte fick överskridas ⁽¹²⁾.
- (35) De italienska myndigheterna har inte lämnat någon garanti för att dessa villkor var uppfyllda.
- (36) De stöd som avses i artikel 19 i regionallag nr 33/96 kunde därför inte omfattas av något av de undantag som föreskrivs i artikel 87.2 och 87.3 i fördraget.

III. SYNPUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

- (37) Några synpunkter från eventuellt berörda parter har inte inkommit.

IV. ITALIENS KOMMENTARER

- (38) Italien har för regionen Sicilien översänt synpunkter till kommissionen genom skrivelser av den 2 september 1997 och av den 7 november 1997, diarieförda den 4 september 1997 respektive den 17 november 1997. Som svar på kommissionens telex AGR 029182 av den 20 november 2000 har kompletterande upplysningar därefter översänts genom en skrivelse av den 28 juni 2001.
- (39) Genom en skrivelse av den 2 september 1997 har Italien översänt synpunkter på artiklarna 1, 13 och 17 i regionallag nr 33/1996.
- (40) När det gäller artikel 1 har Italien översänt en kopia av de synpunkter som redan framförts inom ramen för förfarandet om det stöd som avses i artikel 90 i regionallag nr 25/93. De stöd som inrättats genom denna artikel

hade inom ramen för förfarandet C 30/95 varit föremål för ett slutgiltigt negativt beslut att åtgärden skulle upphävas och eventuellt utbetalda belopp återkrävas. I sina synpunkter förklarade de italienska myndigheterna att stödet var avsett att främja alternativa transportsätt för jordbruksprodukter med en samordnad användning av transportörerna i enlighet med artikel 77 i fördraget. De behöriga myndigheterna meddelade att transporter på Sicilien i huvudsak sker genom vägtransporter (67 procent) och att transporter av jordbruksprodukter företrädesvis sker på ett oorganiserat sätt genom en irrationell och icke balanserad användning av de olika systemen: väg-, järnvägs- och sjötransporter. Denna situation förvärras ytterligare av det faktum att frakterna delas upp på ett otal små aktörer och huvudsakligen transporteras på icke specialiserade, små motorfordon som ägs av familjeföretag (småföretagare), och är organiskt förbunden med fragmenteringen av den regionala handeln med jordbruksprodukter, vilket leder till ett system med bristande förmåga till förnyelse, organisation och användning av kombinerade transporter. Denna situation återverkar på ekonomin (högre styckpris och risk för att motorfordonet på återresan är helt eller delvis tomt), på miljön och på trafiksäkerheten. Den regionala åtgärden syftar till att främja utvecklingen av kombinerade transporter och bildandet av bolag bland transportaktörer genom att stimulera efterfrågan. Det skulle vara ett tillfälligt stöd för att få i gång ett system som bygger på organiserade och kombinerade transporter och underlättar en överföring av trafikvolym från vägtransporter till kombinerade väg- och järnvägstransporter och väg- och sjötransporter samt en minskning av antalet motorfordon avsedda för transport av jordbruksprodukter. Med tillämpning av paragraf 4 i denna artikel kan stödet betalas ut på förhand i förhållande till slaget av transport utan en direkt koppling till den transporterade produktens kvantitet och värde. De behöriga myndigheterna avslutar sina synpunkter med att förklara att de av ovan angivna skäl anser att stödet är förenligt med artikel 77 (nu 73) och med artikel 92.3 b och 92.3 c (nu 87.3 b och 87.3 c) i fördraget.

- (41) När det gäller de stöd som avses i artikel 13.2 och 13.3 och artikel 17 i regionallag nr 33/1996 har de italienska myndigheterna meddelat att den beräkning av den "normala" produktionen som används för att fastställa 35 procent av skadorna som föreskrivs i nationell lag nr 185/1992 bygger på en analys av de uppgifter som översänts till ISTAT av de olika inspektoraten under en tioårsperiod. För att de värden för genomsnittsproduktionen per provins som används som referens skall vara korrekta används endast värden för år som inte drabbats av ogynnsamma händelser. När det gäller villkoret att överkompensation inte får förekomma har de behöriga myndigheter framhållit att stödet enligt de föreskrifter från ministeriet som avses i noten A/1659 av den 2 juli 1996 inte kan överstiga 100 procent av de lidna förlusterna. De italienska myndigheterna har bekräftat att det stöd som avses i artikel 13.2 kunde kumuleras med de insatser som föreskrivs i artiklarna 17 och 18, men

⁽¹¹⁾ EGT L 218, 6.8.1991, s. 1.

⁽¹²⁾ Se fotnot 7.

enligt de anförda föreskrifterna från ministeriet kunde det totala stödet inte i något fall överstiga de lidna förlusterna. De italienska myndigheterna har dessutom understrukt att det stöd som avses i artikel 13.2, det vill säga anstånd med registren för konsortier för markåtervinning, medgavs samtliga ägare av egendom som var belägen i området och som dragit fördel av markåtervinningsarbetena och således inte enbart till jordbrukare.

(42) Genom en skrivelse av den 7 november 1997 har Italien framfört synpunkter när det gäller artiklarna 1 och 10 i regionallag nr 33/1996.

(43) När det gäller artikel 1 har de italienska myndigheterna förklarat att transportsätten skulle stå i överensstämmelse med rådets direktiv 92/106/EEG av den 7 december 1992 om gemensamma regler för vissa former av kombinerad transport av gods mellan medlemsstaterna⁽¹³⁾. De har vidare hänvisat till några synpunkter från det sicilianska regionala parlamentet. Noteras bör att vissa synpunkter från det sicilianska regionala parlamentet hade framförts personligen till kommissionens avdelningar vid ett möte den 25 september 1997. Enligt dessa synpunkter utgjorde artikel 1 i regionallag nr 33/1996 regionalstöd i den bemärkelse som avses i artikel 87.3 a i fördraget och måste bedömas mot bakgrund av punkt 2.6 i kommissionens meddelande 94/C 364/08 av den 20 december 1994⁽¹⁴⁾.

(44) När det gäller artikel 10 har de italienska myndigheterna meddelat att stöden i fråga inte kunde kumuleras med andra regionala eller statliga stöd och att de beviljades för 80 procent av dokumenterade utgifter för ett högsta belopp av 1 miljard italienska lire eller 1,2 miljarder italienska lire för strukturer avsedda för avancerade kooperativ. Dessutom skiljde sig sättet att beräkna satsen på 80 procent, enligt de behöriga myndigheterna, från det som tillämpades av kommissionen, eftersom den regionala åtgärden avser dokumenterade utgifter för ett högsta belopp medan den stödsats på 75 procent som tillämpades av kommissionen avser kostnaden för investeringen. Genom en skrivelse av den 28 juni 2001 har de behöriga myndigheterna meddelat att den stödsats som anges i artikel 33.1 c i regionallag nr 3/1986 genom artikel 51 i regionallag nr 32 av den 23 december 2000 har sänkts till 50 procent av de dokumente-

rade utgifterna för ett högsta belopp av 1 miljard italienska lire eller 1,2 miljarder italienska lire för strukturer avsedda för avancerade kooperativ. De har dessutom preciserat att stödet avser produktion, bearbetning och saluföring av växter och blommor samt att kostnader för förvärv av området för bildande av fastighet och kostnaderna i samband med uppförandet av densamma samt de kostnader som härrör från förvärv av befintliga strukturer och eventuella ombyggnads- eller anpassningsarbeten av dessa tillhör de stödberättigande utgifterna.

V. BEDÖMNING AV STÖDET

(45) I artikel 87.1 i fördraget fastställs att stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, är oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Åtgärd som inte utgör statligt stöd

(46) Mot bakgrund av ovanstående och de upplysningar som översänts av de behöriga myndigheterna kan en av de anmälda åtgärderna inte anses vara statligt stöd i den bemärkelse som avses i artikel 87.1 i fördraget. Det gäller den åtgärd som föreskrivs i artikel 13.2 och 13.3 i regionallag nr 33/1996, eftersom det av de upplysningar som översänts av de behöriga myndigheterna framgår att anstånd med registren för konsortier för markåtervinning inte enbart medgavs jordbrukare, utan samtliga ägare av egendom som var belägen i de områden som omfattas av konsortierna och har drabbats av skador under perioden från december 1995 till mars 1996.

(47) Konsortier för markåtervinning är offentliga institutioner som har i uppdrag att genomföra offentliga infrastrukturarbeten⁽¹⁵⁾ och regleras av nationella och regionala lagar. Till konsortiets funktioner hör projektering, genomförande, underhåll och förvaltning av markåtervinningsarbeten (olika arbeten för att dika ut områden, som en gång i tiden var sankta och hemsöktes av malaria, och göra dem lämpliga för bosättning), genomförande av markskydd för att begränsa översvämningar och undvika översvämningsskador, förvaltning av vattenresurser för en rationell ekonomisk och social utveckling, och så vidare. Markåtervinningsarbetena tillhör staten och regionerna.

⁽¹³⁾ EGT L 368, 17.12.1992, s. 38. Rättelse i EGT L 72, 25.3.1993, s. 36.

⁽¹⁴⁾ Ändring av metoden för tillämpning av artikel 92.3 c i fördraget på statligt stöd för regionala ändamål. Kommissionens meddelande till medlemsstater och berörda parter om en ändring av den andra delen i kommissionens meddelande om metoden för tillämpning av artikel 92.3 a och c i fördraget på regionalt stöd (EGT C 364, 20.12.1994, s. 8).

⁽¹⁵⁾ Se stöd nr N 718/97, N 130/2000, N 412/2001 och N 53/2003, Venediglagunen.

(48) Lagen ger konsortier för markåtervinning möjlighet att ålägga sina medlemmar obligatoriska avgifter som upp-
bärs genom direkt beskattning. ⁽¹⁶⁾

(49) Konsortiernas medlemmar är alla ägare av något slag av egendom, däribland mark och byggnader, belägen i området. Denna avgift kan därför likställas med en påлага som åligger samtliga medlemmar, som drar fördel av markåtervinningsarbetena, av det skälet att de äger egendom i området och oberoende av den verksamhet som bedrivs av ägaren. Staten, regionerna, provinserna och kommunerna inkluderas bland ägarna i den mån de äger egendom i området. Avgiften beräknas vanligtvis på grundval av fastighetsskatten för byggnaderna och markskatten för markerna, vilka framgår av offentliga fastighetsregister, och på grundval av hydrologiska för-
månsvärden för det område där egendomen är belägen.

(50) I det aktuella fallet ersätter regionen konsortier för markåtervinning för uteblivna avgifter från samtliga medlemmar, inte enbart för de som bedriver en ekonomisk verksamhet. Även om det är möjligt att många av ägarna i området är jordbrukare (vilket kan förklara hänvisningen till avgränsningen av de berörda områdena enligt den nationella lagen nr 185/92) så kan man dock inte göra gällande att denna åtgärd skulle gynna vissa företag eller viss produktion i den bemärkelse som avses i artikel 87.1 i fördraget, eftersom den enligt de över-
sända upplysningarna inte är särskilt avsedd för aktörer som utövar ekonomisk verksamhet och utan diskriminering kan tillämpas för samtliga ägare av egendom i området som drar fördel av markåtervinningsarbetena. Åtgärden utgör därför inte statligt stöd i den bemärkelse som avses i artikel 87.1 i fördraget.

Åtgärder som utgör statligt stöd

(51) I artiklarna 1, 10, 17 och 19 i regionallag nr 33/1996 föreskrivs beviljande av stöd med hjälp av offentliga medel till förmån för särskilda jordbruksföretag, vilka drar en obestridlig ekonomisk och finansiell fördel av detta till nackdel för andra jordbruksföretag som inte omfattas av detta. Domstolens rättspraxis säger att om ett statligt ekonomiskt bistånd förstärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företag

innebär det en möjlig snedvridning av konkurrensen i förhållande till företag som inte får sådant stöd ⁽¹⁷⁾.

(52) Åtgärderna påverkar handeln mellan medlemsstaterna då handeln med jordbruksprodukter inom gemenskapen är ansevärd, vilket framgår av följande tabell ⁽¹⁸⁾ som visar det totala värdet av importen och exporten av jordbruksprodukter mellan Italien och Europeiska unionen under perioden 1997–2001 ⁽¹⁹⁾. Noteras bör att Sicilien, bland de italienska regionerna, är en viktig producent av jordbruksprodukter.

Hela jordbrukssektorn

	Miljoner ecu-euro	Miljoner ecu-euro
	Export	Import
1997	9 459	15 370
1998	9 997	15 645
1999	10 666	15 938
2000	10 939	16 804
2001	11 467	16 681

(53) Det erinras i detta sammanhang om att ett stöd till ett företag enligt domstolen kan vara sådant att det påverkar handeln mellan medlemsstaterna i negativ riktning och snedvrider konkurrensen även om företaget konkurrerar med produkter som kommer från andra medlemsstater utan att företaget självt är exportör. När en medlemsstat subventionerar ett företag kan den inhemska produktionen som resultat därav faktiskt förbli oföränd-

⁽¹⁷⁾ Domstolens dom av den 17 september 1980 i mål C-730/79 Philip Morris Holland BV mot Europeiska kommissionen REG 1980, s. 2671, punkterna 11 och 12.

⁽¹⁸⁾ Källa: Eurostat.

⁽¹⁹⁾ Enligt fast rättspraxis är det villkor som gäller påverkan på handeln uppfyllt om det stödmottagande företaget utövar en ekonomisk verksamhet som är föremål för handel mellan medlemsstaterna. Det faktum att stödet förstärker detta företags position i förhållande till konkurrerande företag inom handeln mellan medlemsstaterna är tillräckligt för att stödet skall anses påverka handeln i fråga. När det gäller statligt stöd inom jordbrukssektorn utesluter det förhållandet att stöden sammantaget uppgår till ett relativt ringa belopp och att de fördelas på många jordbrukare enligt en fast rättspraxis inte a priori att handeln inom gemenskapen och konkurrensen kan påverkas. Se domstolens domar av den 19 september 2002 i mål C-113/00 Konungariket Spanien mot Europeiska kommissionen REG 2002, s. I-7601, punkterna 30–36 och 54–56 och av den 19 september 2002 i mål C-114/00 Konungariket Spanien mot Europeiska kommissionen REG 2002, s. I-7657, punkterna 46–52 samt 68 och 69.

⁽¹⁶⁾ Se artikel 21 i kungligt dekret nr 215/1933, artikel 864 i civillagen (Codice civile) och artikel 103 i presidentdekret nr 603/73.

rad eller öka och följderna blir minskade möjligheter för andra medlemsstaters företag att exportera sina produkter på denna medlemsstats marknad. Sådant stöd kan därför påverka handeln mellan medlemsstaterna i negativ riktning och leda till snedvridning av konkurrensen ⁽²⁰⁾.

- (54) Kommissionen drar därför slutsatsen att åtgärderna i fråga omfattas av det förbud som avses i artikel 87.1 i fördraget.
- (55) Det förbud som avses i artikel 87.1 i fördraget omfattas av de undantag som föreskrivs i artikel 87.2 och 87.3.
- (56) De undantag som avses i artikel 87.2 a, 87.2 b och 87.2 c är uppenbarligen inte tillämpliga med tanke på de aktuella stödernas karaktär och målen för dem. Italien har inte heller begärt att vare sig artikel 87.2 a, 87.2 b eller 87.2 c skall tillämpas.
- (57) Inte heller artikel 87.3 a i fördraget kan tillämpas eftersom stöden inte är avsedda att främja utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarig brist på sysselsättning.
- (58) Kommissionen måste emellertid beakta att de sicilianska myndigheterna genom de synpunkter som lades fram skriftligt under ett möte har uppgett att artikel 1 i regionallag nr 33/1996 utgjorde regionalstöd i den bemärkelse som avses i artikel 87.3 a i fördraget och skall granskas mot bakgrund av punkt 2.6 i meddelande 94/C 364/08.
- (59) I detta avseende hänvisas till punkt 3.7 i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn ⁽²¹⁾, enligt vilka jordbruksproduktionens mycket speciella förhållanden måste beaktas vid bedömning av stöd som har till syfte att främja mindre gynnade regioner, och därför gäller riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål ⁽²²⁾ inte jordbrukssektorn. De regionalpolitiska synpunkter som är relevanta för jordbrukssektorn har införlivats i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn.
- (60) Mot bakgrund av ovanstående skall stödet, i den mån som artikel 1 i regionallag nr 33/1996 föreskriver stöd

till företag som är verksamma inom produktion, bearbetning och saluföring av sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget och därigenom sänker de normala transportkostnaderna som i detta fall, bedöms på grundval av bestämmelserna för statsstöd till jordbruket.

- (61) Denna åtgärd, som inrättar ett stöd avsett att reducera kostnaderna för transport utanför Sicilien av sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget, är uppenbarligen inte avsedd att främja utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarig brist på sysselsättning. De sicilianska myndigheterna har inte lämnat något bevis i detta avseende och inte heller har de förklarat sambandet mellan de stöd de har för avsikt att bevilja och utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarig brist på sysselsättning.
- (62) Meddelande 94/C 364/08 gäller inte sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I och som rör särskilda regioner inom EU, vilket uttryckligen anges i den sista strecksatsen i punkt 2.6 i detta meddelande. Detta meddelande är därför uppenbarligen inte tillämpligt på stöd till transport utanför Sicilien av jordbruksprodukter, vilket även gäller de riktlinjer om statligt stöd för regionala ändamål till vilka bestämmelserna för stöd avsedda att kompensera för merkostnader i vissa regioner där efter har förts ⁽²³⁾.
- (63) Därav följer att det undantag som avses i artikel 87.3 a i fördraget inte kan tillämpas på dessa åtgärder.
- (64) Inte heller artikel 87.3 b i fördraget kan tillämpas, eftersom stöden i fråga inte är avsedda att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller att avhjälpa en allvarig störning i Italiens ekonomi.

⁽²⁰⁾ Se domstolens dom av den 13 juli 1988 i mål 102/87 Frankrike mot Europeiska kommissionen REG 1988, s. I-4067.

⁽²¹⁾ EGT C 28, 1.2.2000, s. 2. Rättelse i EGT C 232, 12.8.2000 s. 17.

⁽²²⁾ EGT C 74, 10.3.1998, s. 9.

⁽²³⁾ Se ändring av riktlinjerna om statligt stöd för regionala ändamål (EGT C 258, 9.9.2000, s. 5). I punkt 4.16.1 föreskrivs följande: "Stöd som inte är både avtagande och tidsbegränsade och som är avsedda att delvis kompensera för merkostnader för transport får tillåtas i de regioner i de yttersta områdena som omfattas av undantaget i artikel 87.3 a och i 87.3 c och i regioner med låg befolkningstäthet som är berättigade till undantag antingen enligt artikel 87.3 a eller, med stöd av det kriterium för befolkningstäthet som anges i 3.10.4, enligt undantaget i artikel 87.3 c under förutsättning att särskilda villkor uppfylls. Det ankommer på medlemsstaten att visa att dessa merkostnader förekommer och att bestämma deras omfattning."

- (65) Kommissionen måste emellertid beakta att de italienska myndigheterna även har hänvisat till artikel 87.3 b, för att styrka att artikel 1 i regionallag nr 33/1996 är förenlig med fördraget. Kommissionen noterar att de italienska myndigheterna inte har uppgett vilket viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse stöden skulle främja och inte heller vilken allvarlig störning i Italiens ekonomi de skulle avhjälpa.
- (66) De behöriga myndigheterna har i allmänna termer uppgett att stöden är avsedda att främja kombinerade transporter i enlighet med direktiv 92/106/EEG, men detta kan inte anses vara ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse i den bemärkelse som avses i artikel 87.3 b i fördraget. De stöd som avses i artikel 1 i regionallag nr 33/1996 beviljas dessutom för vilket transportmedel som helst som stödmottagarna har för avsikt att använda, och de italienska myndigheterna har inte förklarat sambandet mellan de stöd de har för avsikt att bevilja och genomförandet av något viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse.
- (67) Dessa stöd är inte heller avsedda, eller ens lämpade, att genomföra de mål som avses i artikel 87.3 d.
- (68) Med hänsyn till stödets karaktär och målen för dem är det endast det undantag som avses i artikel 87.3 c som eventuellt kan tillämpas.
- om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i fördraget ⁽²⁵⁾ skall bedömas i enlighet med de bestämmelser och riktlinjer som är i kraft då stödet beviljas.
- (71) Enligt tillgängliga upplysningar har regionallag nr 33/1996 anmälts till kommissionen och i artikel 63 i denna lag föreskrivs ett förbehåll med krav på att genomförandet av de stöd som inrättas genom lagen skall godkännas av kommissionen ⁽²⁶⁾.
- (72) Med telex AGR 029182 av den 20 november 2000 begärde kommissionens avdelningar att de behöriga myndigheterna skulle ange om stöd redan hade beviljats för sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget på grundval av de bestämmelser för vilka kommissionen hade beslutat att inleda det formella granskningsförfarandet. I samma meddelande angav kommissionens avdelningar att de behöriga myndigheterna kunde överväga möjligheten att återkalla anmälan om de italienska myndigheterna garanterade att stöd inte betalats ut till jordbrukssektorn på grundval av de angivna bestämmelserna och om de italienska myndigheterna åtog sig att upphäva dessa bestämmelser i den mån de är tillämpliga på jordbrukssektorn.
- (73) De italienska myndigheterna svarade inte på denna begäran. I avsaknad av uppgifter om motsatsen har kommissionen därför rätt att anse att dessa stöd inte har genomförts. Granskningen av dem tillhör därför tillämpningen av riktlinjerna ⁽²⁷⁾.

Tillämpliga bestämmelser

- (69) Frågan om det undantag som avses i artikel 87.3 c är tillämpligt skall bedömas på grundval av de bestämmelser som reglerar beviljandet av statligt stöd till jordbrukssektorn, det vill säga gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn ⁽²⁴⁾ (nedan kallade "gemenskapens riktlinjer").
- (74) I artikel 1 i regionallag nr 33/1996 föreskrivs ett stöd för att kompensera de företag som är verksamma på Sicilien för de merkostnader dessa måste bära för att

⁽²⁵⁾ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁶⁾ I artikel 63 (Europeiska gemenskapernas kontrollförfarande) föreskrivs följande: "1. De ingripanden som avses i denna lag skall genomföras i enlighet med gällande gemenskapsregler för statsstöd, samt de förfaranden som avses i artikel 93.2 och 93.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. 2. Ett eventuellt upphävande av effekterna av en bestämmelse till följd av det förfarande som föreskrivs i artikel 93 i fördraget skall inte påverka genomförandet av andra föreskrifter i denna lag som inte är föremål för invändningar eller har bedömts positivt av Europeiska kommissionen".

⁽²⁷⁾ Se fotnot 21.

⁽²⁴⁾ Se fotnot 21.

transportera produkter som producerats eller bearbetats inom regionen utanför ön. Stödet motiveras med de långa avstånden till de viktigaste nationella och europeiska marknaderna. Stödet är avsett för företag i samtliga produktiva områden (med undantag av företag verksamma inom utvinning och framställning av vattenkraftsenergi vilkas lokalisering till regionen inte är resultatet av ett fritt val) som använder sig av järnvägs-, väg-, sjö- och lufttransporter eller blandade system och följaktligen för transport av jordbruksprodukter. Stödet har betalats för tvåårsperioden 1997–1998. Bidraget beräknas på grundval av vägsträckan i kilometer och den transporterade vikten vid transport av varor inom de nationella gränserna. Den kvantitativa bedömningen av merkostnaderna avgörs genom ett dekret från regionens ordförande, med hänsyn till det mest ekonomiska transportsättet och den kortaste vägen mellan platsen för tillverkning eller bearbetning och marknaderna. Stöd till merkostnaden får inte överstiga de faktiska kostnaderna.

- (75) I sitt beslut att inleda det formella granskningsförfarandet noterade kommissionen att stödet, med avseende på jordbrukssektorn, i huvudsak innebar en förändring av det stöd som föreskrivs i artikel 90 i regionallag nr 25/93 och som i förfarandet C 30/95 i sin tur hade varit föremål för ett slutgiltigt negativt beslut avsett att utverka att åtgärden upphävs och att eventuellt utbetalda belopp återbetalas ⁽²⁸⁾. De skäl som hade förmått kommissionen att fatta detta beslut förblev i huvudsak giltiga ⁽²⁹⁾.
- (76) Kommissionen noterade i synnerhet att sådana stöd utgjorde driftstöd, som var oförenliga med den gemensamma marknaden. Detta slags stöd, som finansierar en del av stödmottagarnas driftskostnader, har inte varaktiga och strukturella effekter på de mottagande sektorerna utan ger enbart de sicilianska produkterna en fördel när de saluförs utanför regionen i förhållande till produkter som varken i Italien eller i medlemsstater omfattas av motsvarande åtgärder.
- (77) Kommissionens bedömning av denna åtgärd förändras inte mot bakgrund av riktlinjerna. I punkt 3.5 i riktlinjerna fastställs att en stödåtgärd för att anses förenlig med den gemensamma marknaden skall innehålla en stimulansfaktor eller kräva en motprestation från mottagaren. Ensidiga statliga stödåtgärder som endast har till syfte att förbättra producenternas finansiella situation,
- men som inte på något sätt bidrar till sektorns utveckling, och i synnerhet stöd som enbart beviljas på grundval av pris, kvantitet, produktionsenhet eller enhet av produktionsmedel anses utgöra driftstöd som inte är förenliga med den gemensamma marknaden, om inte undantag uttryckligen medges i gemenskapslagstiftningen eller i dessa riktlinjer. Sådana stöd kan på grund av sina egenskaper även inverka störande på de gemensamma marknadsmekanismerna.
- (78) Det aktuella stödet innehåller inte någon stimulansfaktor, inte heller krävs en motprestation från mottagaren. Varken riktlinjerna eller andra gemenskapsregler föreskriver statsstöd av detta slag, och stödet visar sig endast ha till syfte att förbättra producenternas finansiella situation och bidrar inte på något sätt till sektorns utveckling.
- (79) I sina synpunkter har de italienska myndigheterna uppgett att stödet är avsett att främja kombinerade transporter och en upprustning av transportsektorn. Det är dock uppenbart att stödet betalas till företag som använder sig av vilken transportör som helst för att föra sina produkter till marknader utanför Sicilien. I detta fall gäller det företag verksamma inom tillverkning, bearbetning och saluföring av sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget. Stödet befriar dessa företag från transportkostnader för sina varor, kostnader som företagen normalt skall bära själva. Inga bevis har framförts för att stödet skulle vara avsett att gynna ett visst slag av transporter eller att stödet skulle överföras till transportsektorn. Samtliga synpunkter som framförts av de behöriga myndigheterna gäller transportsektorn och deras hänvisningar till artikel 77 (nu 73) i fördraget är därför inte tillämpliga på det aktuella fallet och saknar fullständig grund.
- (80) Av det ovan anförda följer att den åtgärd som avses i artikel 1 i regionallag nr 33/1996 till förmån för företag verksamma inom tillverkning, bearbetning och/eller saluföring av sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget, både enligt kommissionens tidigare praxis och de nu gällande riktlinjerna, innehåller driftsstöd avsett att befria mottagarna från deras transportkostnader.
- (81) Eftersom denna åtgärd inte innehåller någon stimulansfaktor och inte heller kräver en motprestation av mottagaren, och eftersom Sicilien inte tillhör de yttersta områdena för vilka punkt 16 i riktlinjerna föreskriver en möjlighet att bevilja driftsstöd, är det enligt tillämpliga regler

⁽²⁸⁾ Se fotnoterna 4 och 5.

⁽²⁹⁾ Se fotnot 6.

för statsstöd till jordbrukssektorn inte möjligt att rättfärdiga detta stöd som visar sig vara ett rent driftstöd, avsett att befria mottagarna från deras transportkostnader.

- (82) Som sådant kan detta stöd inte omfattas av det undantag som avses i artikel 87.3 c i fördraget. Som visas i punkterna 56–67 kan stödet inte heller omfattas av de undantag som avses i artikel 87.3 a och 87.3 b eller av något annat undantag som föreskrivs i fördraget. Detta stöd måste därför anses vara oförenligt med den gemensamma marknaden och får inte genomföras.

Artikel 10 i regionallag nr 33/1996

- (83) I artikel 10 i regionallag nr 33/1996 utvidgas tillämpningen av bestämmelserna i artiklarna 51, 52, 53 och 54 i regionallag nr 3/1986 till konsortier för återvinning bildade av jordbruksföretag, hantverksföretag och försäljningsföretag som bedriver produktion, bearbetning och saluföring av växter och blommor. Enligt de uppgifter som översänts av de behöriga myndigheterna genom en skrivelse av den 3 juni 1996, har stöden i fråga obegränsad varaktighet.
- (84) Kommissionens beslut att inleda förfarandet gäller det stöd som avses i artikel 10, i den utsträckning som denna artikel hänvisar till artikel 53 c i regionallag nr 3/1986. Stödet, till förmån för skapande av gemensamma strukturer, kan beviljas med 80 procent för att subventionera följande stödberättigande utgifter: inköp av mark, uppförande av nödvändiga byggnader, förvärv och ombyggnad av befintliga fastigheter samt förvärv av varje annan fast struktur som är nödvändig för kooperativens verksamhet.
- (85) Inom denna sektor skulle statligt stöd, i kraft av då gällande bestämmelser⁽³⁰⁾, vara förenligt med de sektorsgränser som föreskrevs i punkt 1.2, andra och tredje strecksatsen, i bilagan till kommissionens beslut 94/173/EEG och stödnivån fick inte överstiga 75 procent av kostnaden för investeringen i mål 1-regioner såsom Sicilien.
- (86) För detta stöd föreskrevs en stödsats på 80 procent och det hade inte lämnats några upplysningar som gjorde det möjligt att kontrollera efterlevnaden av de tillämpliga gränserna för sektorerna.
- (87) I sina synpunkter på denna åtgärd har de italienska myndigheterna framför allt framfört att dessa inte kunde kumuleras med andra regionala eller statliga stöd och att de beviljades för 80 procent av dokumenterade utgifter för ett högsta belopp av 1 miljard italienska lire eller 1,2 miljarder italienska lire för strukturer avsedda för avancerade kooperativ. Dessutom skilde sig sättet att beräkna satsen på 80 procent, enligt de behöriga myndigheterna, från det som tillämpades av kommissionen, eftersom den regionala åtgärden avser dokumenterade utgifter för ett högsta belopp medan den stödsats på 75 procent som tillämpades av kommissionen avser kostnaden för investeringen.
- (88) Genom en skrivelse av den 28 juni 2001 meddelade de behöriga myndigheterna att den stödsats som föreskrivs i artikel 33.1 c i regionallag nr 3/1986 genom artikel 51 i regionallag nr 32/2000 sänks till 50 procent av de dokumenterade utgifterna för ett högsta belopp av 1 miljard italienska lire eller 1,2 miljarder italienska lire för strukturer avsedda för avancerade kooperativ. De italienska myndigheterna har dessutom preciserat att stödet avser produktion, bearbetning och saluföring av växter och blommor samt att kostnader för förvärv av området för bildande av fastighet och de som tillhör uppförandet av densamma samt de kostnader som härrör från förvärv av befintliga strukturer och eventuella ombyggnads- eller anpassningsarbeten av dessa tillhör de stödberättigande utgifterna. Eftersom artikel 10 i regionallag nr 33/1996 hänvisar till artikel 53 i lag nr 3/1986 och inte till artikel 33 i denna, är det nödvändigt att beakta att det inte är säkert att sänkningen av stödsatsen verkligen gäller de åtgärder som avses i artikel 53 i lag nr 3/1986 och artikel 10 i lag nr 33/1996.
- (89) Dessa upplysningar förändrar hur som helst inte den bedömning som kommissionen gjort i sitt beslut att inleda förfarandet avseende detta stöd.
- (90) Av nedan angivna skäl kan en åtgärd som har obegränsad varaktighet inte anses vara förenlig med de bestämmelser för statligt stöd till investeringar i samband med tillverkning, bearbetning och saluföring av sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I, som är tillämpliga från och med den 1 januari 2000 och förklaras i punkterna 4.1 och 4.2 i riktlinjerna⁽³¹⁾.
- (91) När det gäller stöd till bearbetning och saluföring fastställs i riktlinjerna att investeringar i samband med bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter som en allmän regel endast får beviljas företag som på grundval av en utvärdering av företagets framtidsutsikter kan bevisas vara ekonomiskt bärkraftiga⁽³²⁾ och som upp-

⁽³¹⁾ Se fotnot 21.

⁽³²⁾ Stöd till företag med finansiella svårigheter får inte beviljas om inte stödet uppfyller villkoren i gemenskapens riktlinjer om statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter.

⁽³⁰⁾ Se fotnot 7.

fyller minimistandarder för miljö, hygien och djurens välfärd. Om investeringar görs för att uppfylla nyligen införda minimikrav på miljö, hygien och djurens välfärd får emellertid stöd beviljas för att uppfylla dessa nya krav. Stödnivån får inte överstiga 50 procent av stödberättigande investeringar i mål 1-områden och 40 procent i övriga områden. Stödberättigande utgifter får omfatta följande: uppbyggnad, förvärv eller förbättring av fast egendom, nya maskiner och utrustning, inklusive programvara för datorer, allmänna kostnader, exempelvis för arvoden till arkitekter, ingenjörer och konsulter, genomförbarhetsstudier, förvärv av patent och licenser, upp till 12 procent av ovanstående utgifter.

(92) Stöd får inte beviljas om det inte finns tillräckliga bevis för att det finns normala avsättningsmöjligheter på marknaden för produkten i fråga. Detta skall bedömas på lämplig nivå med avseende på berörda produkter, slag av investering och befintliga och förväntade kapaciteter. I detta syfte skall alla produktionsrestriktioner eller begränsningar av gemenskapens stöd enligt den gemensamma organisationen av marknaderna beaktas. Särskilt skall beaktas att stöd inte får beviljas i strid mot de förbud eller restriktioner som fastställts i de gemensamma marknadsordningarna.

(93) Även om stödsatsen kan ha sänkts till 50 procent, vilket var fallet under 2000, uppfyller de stöd som avses i artikel 10 i regionallag nr 33/1996 inte något av de andra krav som förklarats i de föregående punkterna. Det har i synnerhet inte bevisats att det finns normala avsättningsmöjligheter på marknaden för produkterna. Dessutom är inte heller villkoren ekonomisk bärkraft och minimistandarder för miljö, hygien och djurens välfärd uppfyllda. När det gäller stödberättigande utgifter kan markförvärv inte godkännas.

(94) När det gäller de stöd till primärproduktion som regleras i punkt 4.1 i riktlinjerna, med förbehåll för de undantag som avses i punkt 4.1.2 däri, vilka inte är tillämpliga i det aktuella fallet, uppgår den högsta tillåtna statliga stödnivån uttryckt i volym av den stödberättigande investeringen till 40 procent, eller 50 procent i mindre gynnade områden, enligt artikel 17 i rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGF) till utveckling av landsbygden och om ändring

och upphävande av vissa förordningar⁽³³⁾. För investeringar som unga lantbrukare gör inom fem år efter etableringen har den högsta stödnivån höjts till 45 procent respektive 55 procent.

(95) Stöd till investeringar får endast beviljas jordbruksföretag vars ekonomiska bärkraft kan påvisas genom en bedömning av företagets framtidsutsikter⁽³⁴⁾ och om jordbrukaren har tillräcklig yrkesutbildning och yrkesskicklighet. Jordbruksföretaget skall uppfylla gemenskapens minimistandarder för miljö, hygien och djurens välfärd. I de fall investeringar görs för att de nya minimikraven för naturmiljön, de hygieniska förhållandena och djurens välfärd skall efterlevas, får stöd emellertid lämnas för att dessa nya krav skall kunna uppnås.

(96) Stöd får inte beviljas för investeringar som syftar till att öka en produktion för vilken det inte finns någon normal avsättning på marknaden. Förekomsten av normala avsättningsmöjligheter på marknaden bör bedömas på lämplig nivå med hänsyn till berörda produkter, typ av investering och nuvarande och förväntad kapacitet. Alla produktionsrestriktioner eller begränsningar av gemenskapens stöd enligt den gemensamma organisationen av marknaden skall beaktas. Om det finns produktionsrestriktioner eller begränsningar av gemenskapens stöd enligt en gemensam organisation av marknaden i fråga om enskilda jordbrukare, jordbruksföretag eller bearbetningsanläggningar, får inget stöd beviljas för investeringar som syftar till att öka produktionen utöver dessa restriktioner eller begränsningar.

(97) Stödberättigande utgifter får omfatta följande: uppbyggnad, förvärv eller förbättring av fast egendom, nya maskiner och utrustning⁽³⁵⁾, inklusive programvara för

⁽³³⁾ EGT L 160, 26.6.1999, s. 80.

⁽³⁴⁾ Se fotnot 32.

⁽³⁵⁾ Inköp av begagnad utrustning kan anses som en stödberättigande kostnad i välgrundade fall då följande fyra villkor är uppfyllda samtidigt:

- En deklARATION från säljaren intygar utrustningens exakta ursprung och bekräftar att denna inte redan omfattats av något nationellt stöd eller gemenskapsstöd.
- Inköp av denna utrustning innebär betydande fördelar för programmet eller projektet, eller föranleds av exceptionella omständigheter (ingen ny utrustning finns tillgänglig inom en tid som är acceptabel för att projektet skulle kunna genomföras på ett bra sätt).
- En kostnadsminskning (och följaktligen en minskning av gemenskapens bidrag) jämfört med kostnaden för samma utrustning i nytt skick, med bibehållande av en bra avvägning mellan kostnad och nytta.
- Den begagnade utrustningens tekniska egenskaper skall vara ändamålsenliga med hänsyn till projektets krav.

datorer, allmänna kostnader, exempelvis för arvoden till arkitekter, ingenjörer och konsulter, genomförbarhetsstudier, förvärv av patent och licenser, upp till 12 procent av ovanstående utgifter, inköp av mark, inklusive lagstiftade avgifter, skatter och lagfartskostnader. De maximala stödberättigande utgifterna får inte överskrida den gräns för sammanlagda stödberättigande investeringar som medlemsstaterna fastställt enligt artikel 7 i förordning (EG) nr 1257/1999.

- (98) Kommissionen kommer att analogt tillämpa bestämmelserna i detta avsnitt på investeringar i primär jordbruksproduktion som inte sker hos jordbruksföretag, till exempel när en grupp producenter köper utrustning för gemensamt bruk.
- (99) De stöd som avses i artikel 10 uppfyller uppenbarligen inte nu tillämpliga bestämmelser för stöd till investeringar i primärproduktionen. Även om stödsatsen, som det verkar, kan ha sänkts till 50 procent under 2000 saknas det garantier för att stöd inte beviljas till investeringar avsedda att öka en produktion för vilken det inte finns någon normal avsättning på marknaden. Dessutom uppfylls inte kraven på ekonomisk bärkraft, tillräcklig yrkesutbildning och yrkesskicklighet eller gemenskapens minimistandarder för miljö, hygien och djurens välfärd.
- (100) Mot bakgrund av ovanstående är det stöd som avses i artikel 10 i regionallag nr 33/1996, i den utsträckning som den hänvisar till artikel 53 c i regionallag nr 3/1986, inte förenligt med bestämmelserna för statligt stöd till investeringar i samband med tillverkning, bearbetning och saluföring av sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I. Detta stöd kan därför inte omfattas av det undantag som avses i artikel 87.3 c i fördraget. Det måste därför anses vara oförenligt med den gemensamma marknaden och får inte genomföras.

Artikel 19 i regionallag nr 33/1996

- (101) I artikel 19 i regionallag nr 33/1996 föreskrivs bidrag på högst 80 procent för uppförande av anläggningar för produktion av elektrisk, termisk eller mekanisk energi från förnybara källor i jordbruksföretag. I bestämmelsen föreskrivs särskilt en ökning av stödnivån för de investeringsbidrag som avses i artikel 12.1 i nationell lag nr 308/1982 och artikel 13.1 i nationell lag nr 10/1991, för vilka den nationella lagstiftningen har fastställt en högsta nivå på 55 procent eller 65 procent för kooperativen. Investeringsbidraget kan kumuleras med ett lån med subventionerad ränta för att täcka de utgifter för investeringar som inte finansieras genom investerings-

bidraget. För åtgärden anslogs 2,5 miljarder italienska lire. Som anges i skäl 2 gäller detta beslut uteslutande stöd till förmån för sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget.

- (102) I sitt beslut att inleda förfarandet noterade kommissionen att de högsta stödnivåer som fastställs i den nationella lagstiftningen, det vill säga 55 procent eller 65 procent för jordbrukskooperativ, skall vara samordnade med gällande stödsatser för statligt stöd till investeringar i samband med tillverkning, bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter.
- (103) När förfarandet inleddes förutsatte de regler som var tillämpliga på detta slags stöd att följande villkor var uppfyllda:
- a) De högsta stödnivåer som var tillämpliga inom jordbrukssektorn (kumulering av alla slags stöd, i form av investeringsbidrag och/eller räntesubventioner) fick inte överskridas. Dessa nivåer var:
 - i) 35 procent inom primärproduktion (investeringar som avses i artikel 12.5 i förordning (EEG) nr 2328/91) eller 45 procent i mindre gynnade områden i den bemärkelse som avses i direktiv 75/268/EEG,
 - ii) 55 procent inom bearbetning och saluföring och 75 procent i mål 1-regioner.
 - b) I båda fallen gäller att de sektorsgränser som fastställts i förordning (EEG) nr 2328/91 och i bilagan till beslut 94/173/EEG inte får överskridas, eftersom de återopas i rambestämmelserna för det statliga stödet till investeringar för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter.

- (104) De italienska myndigheterna har inte lämnat någon garanti för att dessa villkor är uppfyllda. Denna åtgärd uppfyller således ingen av de regler som gäller för stöd till investeringar i samband med tillverkning, bearbetning och/eller saluföring av sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget.
- (105) Åtgärden uppfyller inte ens de regler som för närvarande gäller för stöd till investeringar i samband med tillverkning, bearbetning och/eller saluföring av sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget. Dessa regler återfinns i punkterna 4.1 och 4.2 i riktlinjerna.

- (106) Även om det framgår att åtgärden inrättar stöd för uppförande av anläggningar för produktion av elektrisk, termisk eller mekanisk energi från förnybara källor i jordbruksföretag, och således stöd i den bemärkelse som avses i punkt 4.1 i riktlinjerna (även i den mån som punkt 4.3 i riktlinjerna hänvisar till det) skall den även bedömas på grundval av nu tillämpliga bestämmelser för bearbetning och saluföring av sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget på samma sätt som gjordes i inledningen av det formella granskningsförfarandet.
- (107) Tillämpliga bestämmelser för stöd till investeringar i bearbetning och saluföring anges i den bedömning av stöden som föreskrivs i artikel 10 i regionallag nr 33/96. De stöd som föreskrivs i artikel 19 uppfyller, i likhet med de stöd som inrättas genom nämnda artikel, inte kraven i dessa bestämmelser. Det har i synnerhet inte bevisats att det finns normala avsättningsmöjligheter på marknaden för de berörda produkterna. Stödsatsen på upp till 80 procent överstiger klart den högsta stödsats på 50 procent som medges i riktlinjerna. Eftersom stödet inte beviljas inom ramen för en stödordning för regionalstöd som redan godkänts av kommissionen i enlighet med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd kan stödet inte heller godkännas upp till en högre stödsats som fastställs inom ramen för en sådan stödordning. Dessutom är inte heller kraven på ekonomisk bärkraft och minimikraven för naturmiljön, de hygieniska förhållandena och djurens välfärd uppfyllda.
- (108) Enligt de regler som fastställs i punkt 4.1 i riktlinjerna för stöd till investeringar inom primärproduktion och stöd till investeringar avsedda att främja diversifiering av jordbruksverksamheter, uppgår den högsta tillåtna statliga stödnivån uttryckt i volym av den stödberättigande investeringen, med förbehåll för de undantag som avses i punkt 4.1.2, till 40 procent eller 50 procent i mindre gynnade områden, enligt artikel 17 i förordning (EG) nr 1257/1999. För investeringar som unga lantbrukare gör inom fem år efter etableringen har den högsta stödnivån höjts till 45 procent respektive 55 procent. Enligt punkt 4.1.2 kan de högsta stödnivåerna på 40 procent och 50 procent som avses i punkt 4.1.1.2 höjas med 20 respektive 25 procent om investeringar leder till extra kostnader i samband med skydd och förbättring av miljön, förbättring av hygienförhållandena inom djurhållningen och förbättring av djurens välfärd. Ökningen får endast beviljas investeringar som sträcker sig längre än gemenskapens gällande minimikrav. Ökningen skall strängt begränsas till de extra stödberättigande kostnader som krävs för att uppnå uppsatta mål och den gäller inte för investeringar som leder till en ökad produktionskapacitet.
- (109) Stöd till investeringar får endast beviljas jordbruksföretag vilkas ekonomiska bärkraft kan påvisas genom en bedömning av företagets framtidsutsikter⁽³⁶⁾ och om jordbrukaren har tillräcklig yrkesutbildning och yrkesskicklighet. Jordbruksföretaget skall uppfylla gemenskapens minimistandarder för miljö, hygien och djurens välfärd. I de fall investeringar görs för att de nya minimikraven för naturmiljön, de hygieniska förhållandena och djurens välfärd skall efterlevas, får stöd emellertid lämnas för att dessa nya krav skall kunna uppnås.
- (110) Stöd får inte beviljas till investeringar som syftar till att öka en produktion för vilken det inte finns någon normal avsättning på marknaden. Förekomsten av normala avsättningsmöjligheter på marknaden bör bedömas på lämplig nivå med hänsyn till berörda produkter, slag av investering och nuvarande och förväntad kapacitet. Alla produktionsrestriktioner eller begränsningar av gemenskapens stöd enligt den gemensamma organisationen av marknaden skall beaktas. Om det finns produktionsrestriktioner eller begränsningar av gemenskapens stöd enligt en gemensam organisation av marknaden i fråga om enskilda jordbrukare, jordbruksföretag eller bearbetningsanläggningar, får inget stöd beviljas för investeringar som syftar till att öka produktionen utöver dessa restriktioner eller begränsningar.
- (111) Stödberättigande utgifter omfattar följande: uppbyggnad, förvärv eller förbättring av fast egendom, nya maskiner och utrustning⁽³⁷⁾, inklusive programvara för datorer, allmänna kostnader, exempelvis för arvoden till arkitekter, ingenjörer och konsulter, genomförbarhetsstudier, förvärv av patent och licenser, upp till 12 procent av ovanstående utgifter, inköp av mark, inklusive lagstiftade avgifter, skatter och lagfartskostnader. De maximala stödberättigande utgifterna får inte överskrida den gräns för sammanlagda stödberättigande investeringar som medlemsstaterna fastställt enligt artikel 7 i förordning (EG) nr 1257/1999.
- (112) Kommissionen kommer att analogt tillämpa bestämmelserna i detta avsnitt på investeringar i primär jordbruksproduktion som inte sker hos jordbruksföretag, till exempel när en grupp producenter köper utrustning för gemensamt bruk.

⁽³⁶⁾ Se fotnot 32.

⁽³⁷⁾ Se fotnot 35.

- (113) De stöd som föreskrivs i artikel 19 i regionallag nr 33/1996 uppfyller inte de bestämmelser som för närvarande är tillämpliga för stöd till investeringar inom primärproduktion och stöd till investeringar avsedda att främja diversifiering av jordbruksverksamheter. I synnerhet saknas garantier för att stöd inte beviljas till investeringar som syftar till att öka en produktion för vilken det inte finns någon normal avsättning på marknaden. Stödsatsen, som utan villkor kan uppgå till 80 procent, överstiger de högsta stödsatser som medges i riktlinjerna, det vill säga 40 procent (50 procent i mindre gynnade områden enligt artikel 17 i förordning (EG) nr 1257/1999); alternativt 45 procent (55 procent i mindre gynnade områden) för investeringar som unga lantbrukare gör inom fem år efter etableringen eller 60 procent (75 procent i mindre gynnade områden) om investeringarna medför extra kostnader i samband med skydd och förbättring av miljön, förbättring av hygienförhållandena inom djurhållningen och förbättring av djurens välfärd enligt punkt 4.1.2.4 i riktlinjerna. Dessutom uppfylls inte heller kraven på ekonomisk bärkraft, tillräcklig yrkesutbildning och yrkesskicklighet eller minimikraven för naturmiljön, de hygieniska förhållandena och djurens välfärd.
- (114) Mot bakgrund av ovanstående uppfyller beviljandet av de stöd som föreskrivs i artikel 19 inte tillämpliga bestämmelser för statligt stöd till investeringar i samband med tillverkning, bearbetning och saluföring av sådana jordbruksprodukter som förtecknas bilaga I till fördraget. Som sådant kan detta stöd inte omfattas av det undantag som avses i artikel 87.3 c i fördraget. Det måste därför anses vara oförenligt med den gemensamma marknaden och får inte genomföras.
- Artikel 17 i regionallag nr 33/1996**
- (115) I artikel 17 i regionallag nr 33/1996 föreskrivs att regionen kan förskotta de belopp som staten är skyldig för åtgärder från Nationella solidaritetsfonden för ersättning av skador som orsakats av naturkatastrofer eller av ogynnsamma väderförhållanden (nationell lag nr 185/92). Det stöd som avses i artikel 17 har en varaktighet som är begränsad till år 1996, för vilket man räknar med en kostnad på 20 miljarder italienska lire (se skrivelse av den 3 juni 1996). Stöden utgörs av investeringsbidrag som skall göra det möjligt för jordbrukare att rekonstruera driftskapital och återställa jordbruksegenheter som skadats av naturfenomenen i fråga. Stödmottagarna är jordbrukare som till följd av de exceptionella temperaturförhållandena och därpå följande onormala vattenflöden som inträffat under 1996 har drabbats av skador på mer än 35 procent av den säljbara bruttoproduktionen.
- (116) De stöd som föreskrivs i artikel 17 kan kumuleras inom de gränser som medges av den nationella lagen nr 185/1992.
- (117) I sitt beslut att inleda det formella granskningsförfarandet för det stöd som avses i artikel 17 framhöll kommissionen att det föreskrivna ingripandet måste granskas mot bakgrund av de kriterier som då tillämpades av kommissionen när det gäller statliga stöd avsedda att ersätta skador som orsakats av händelser likställda med naturkatastrofer⁽³⁸⁾. Enligt dessa kriterier måste följande två villkor vara uppfyllda:
- a) De förluster som stödmottagaren lidit måste gälla 30 procent av dennes normala produktion, beräknad på grundval av de tre föregående åren eller 20 procent i mindre gynnade områden i den bemärkelse som avses i direktiv 75/268/EEG.
 - b) Varje möjlighet till överkompensation för lidna förluster måste vara utesluten.
- (118) I sitt beslut påpekade kommissionen att det på grundval av de tillgängliga uppgifterna i detta fall inte var möjligt att dra slutsatsen att båda dessa villkor var uppfyllda. Vad avser artikel 17, som följer och kompletterar den nationella lagstiftningen om naturkatastrofer och ogynnsamma väderförhållanden, hänvisar de översända regionala texterna i själva verket endast till bestämmelserna i den nationella lagen nr 185/1992 och därtill hörande tillämpningsföreskrifter, däribland en skrivelse från jordbruksministeriet, A1659 av den 2 juli 1996, enligt vilken stödet inte kan överstiga 100 procent av skadorna. När granskningsförfarandet för de berörda stöden inleddes var även den nationella lagen nr 185/1992 föremål för ett beslut att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i fördraget därför att det inte var möjligt att kontrollera att de villkor som fastställs i punkt 117 a och 117 b var uppfyllda⁽³⁹⁾. I avsaknad av en uttrycklig garanti för att dessa villkor skulle uppfyllas på regional nivå påpekade kommissionen därför att den såg sig nödsakad att dra samma slutsatser i detta fall.
- (119) Kommissionen hade framför allt påpekat att det varken i regionallagen eller i de översända upplysningarna om den aktuella dossiern fastställdes metoder för att beräkna den "normala" produktionen i förhållande till vilken det lägsta tröskelvärdet som utlöser ersättningen fastställs. Dessutom kvarstod även tvivlen om att villkoret att överkompensation inte fick förekomma var uppfyllt.

⁽³⁸⁾ Se fotnot 8.

⁽³⁹⁾ Stöd C12/95, EGT C 295, 10.11.1995, s. 5.

- (120) I de synpunkter på artikel 17 som lades fram sedan det formella granskningsförfarandet hade inletts uppgav de italienska myndigheterna att man för den beräkning av den "normala" produktion som används för att fastställa 35 procent av skadorna enligt nationell lag nr 185/1992 har analyserat de uppgifter som översänts till ISTAT av de olika provinsinspektoraten under en period på ungefär tio år. För att de värden för genomsnittsproduktionen per provins som används som referens skall vara korrekta används endast värden för produktionen från år som inte drabbats av ogynnsamma väderförhållanden. När det gäller villkoret att överkompensation inte får förekomma har de behöriga myndigheter framhållit att stödet enligt de föreskrifter från ministeriet som avses i noten A/1659 av den 2 juli 1996 inte kan överstiga 100 procent av de förluster som drabbat stödmottagaren. Även om de stöd som inrättats genom artikel 17 i regionallag nr 33/1996 kunde kumuleras med de stöd som föreskrivs i artikel 13.2 i samma lag kan det totala stödet, i enlighet med ovannämnda föreskrifter från ministeriet, inte i något fall överstiga de förluster som drabbat stödmottagaren.
- (121) När detta stöd anmäldes och beslutet att inleda förfarandet fattades, bedömdes detta slag av stöd på grundval av bestämmelserna om beviljandet av statligt stöd i händelse av skador på jordbruksproduktionen eller produktionsmedlen i jordbruket, och statligt stöd som innebär betalning av en del av premierna för försäkring av sådana risker ⁽⁴⁰⁾. Enligt dessa regler och kommissionens praxis kunde väderförhållanden som frost, hagel, rimfrost, regn eller torra betraktas som naturkatastrofer i den bemärkelse som avses i fördraget, endast om de skador som drabbade den enskilde stödmottagaren uppgick till en viss storlek, som faststälts till 30 procent av den normala produktionen, eller 20 procent i mindre gynnade områden, beräknat på grundval av bruttoavkastningen av den aktuella grödan för det enskilda företag som begär ersättning för lidna förluster och dess motsvarande normala årsproduktion. Denna nivå måste fastställas på grundval av en jämförelse mellan den normala genomsnittsproduktionen för varje berört företag enligt objektiva kriterier, där den treårsperiod som föregått det år då händelsen inträffade används som referensperiod. Ett föregående år som föranlett ersättning av samma orsaker skall i förekommande fall inte tas med i beräkningen och inte heller den minskade eller förstörda produktionen.
- (122) De bestämmelser som för närvarande tillämpas för ersättning för skador orsakade av sådana väderförhållanden återfinns i punkt 11.3 i riktlinjerna. Enligt dessa regler och kommissionens fasta praxis kan ogynnsamma väderförhållanden som frost, hagel, is, regn eller torra inte i sig betraktas som naturkatastrofer i den bemärkelse som avses i artikel 87.2 b i fördraget. På grund av de skador som sådana händelser kan orsaka på jordbruksproduktionen eller produktionsmedlen har kommissionen dock godtagit att de kan likställas med naturkatastrofer om skadornas omfattning når upp till en viss tröskel, vilken har fastställts till 20 procent av den normala produktionen i mindre gynnade områden och 30 procent i övriga områden. Till följd av jordbruksproduktionens normala variationer förefaller det också vara nödvändigt att behålla dessa trösklar för att säkerställa att väderförhållanden inte kan användas som en förvärdning att betala ut driftstöd. För att kommissionen skall kunna bedöma denna typ av stödprogram bör anmälan av stödåtgärder för att kompensera jordbrukare för skador till följd av ogynnsamma väderförhållanden inbegripa lämplig meteorologisk information som stöd.
- (123) Då skador uppstår på ettåriga grödor bör den aktuella tröskeln för förlusten på 20 procent eller 30 procent bestämmas på grundval av bruttoavkastningen av den aktuella grödan under det innevarande året i förhållande till bruttoavkastningen under ett normalt år. I princip bör bruttoavkastningen under ett normalt år beräknas på grundval av den genomsnittliga bruttoavkastningen under föregående tre år, exklusive eventuella år då kompensation utgått till följd av ogynnsamma väderförhållanden. Kommissionen kommer dock att godta alternativa metoder för att beräkna den normala avkastningen, inklusive regionala referensvärden, förutsatt att den kan konstatera att resultaten av dessa är representativa och inte grundar sig på onormalt goda skördar. När man väl har fastställt produktionsförlusten skall ersättningsbeloppet beräknas. För att undvika överkompensation bör ersättningsbeloppet inte överstiga den genomsnittliga produktionsnivån under den normala perioden, multiplicerat med det genomsnittliga priset under samma period minus den faktiska produktionen det år då händelsen inträffade, multiplicerat med det genomsnittliga priset under det året. Eventuella utbetalningar av direktstöd bör också dras av från stödbeloppet.
- (124) Som en generell regel skall beräkningen av förlusten göras för det enskilda jordbruksföretaget. Detta gäller särskilt i de fall då stöd betalas ut för att kompensera för skador som orsakats av lokala händelser. Om de ogynnsamma väderförhållandena har drabbat ett större område i samma omfattning kommer kommissionen dock att godta att stödet baseras på genomsnittsförluster, förutsatt att dessa är representativa och inte leder till att någon mottagare överkompenseras i nämnvärd omfattning.
- (125) Om de skador som orsakats på produktionsmedlen får effekter som sträcker sig över flera år (till exempel om

⁽⁴⁰⁾ Se fotnot 8.

- skörden från träd delvis förstörts av frost) skall den procentuella reella förlusten vid den första skörden efter den ogynnsamma händelsen uppgå till minst 10 procent av skörden ett normalt år och bestämmas enligt principerna i föregående punkter, och den procentuella reella förlusten multiplicerad med det antal år under vilka produktion gått förlorad skall överstiga 20 procent i mindre gynnade områden och 30 procent i övriga områden.
- (126) Kommissionen kommer på samma sätt att tillämpa de kriterier som förklaras i föregående punkter på stöd som kompensation för boskap som gått förlorad på grund av ogynnsamma väderförhållanden.
- (127) För att undvika överkompensation bör eventuella andra ersättningar, till exempel genom försäkringar, dras av från stödbeloppet. Det är även nödvändigt att ta de löpande utgifter som jordbrukaren inte behöver betala med i beräkningen, exempelvis om det inte är nödvändigt att skörda. Om det däremot skulle visa sig att dessa utgifter har ökat på grund av de ogynnsamma väderförhållandena kan ett kompletterande stöd för att täcka dessa utgifter beviljas.
- (128) Stöd i form av ersättning för skador på byggnader och utrustning orsakade av ogynnsamma väderförhållanden (till exempel skador på växthus orsakade av hagelskurar) är tillåtna på upp till 100 procent av de faktiska kostnaderna, utan något lägsta tröskelvärde. Stöd som avses i detta avsnitt får i princip endast betalas ut till jordbrukare eller alternativt till en producentorganisation i vilken jordbrukaren är medlem. I sådana fall bör stödbeloppet inte överstiga jordbrukarens faktiska kostnader.
- (129) I sin anmälan och i därefter översända synpunkter har de behöriga myndigheterna uppgett att stödmottagarna är jordbrukare som till följd av de exceptionella temperaturförhållandena och därpå följande onormala vattenflöden som inträffat under 1996 drabbats av skador på mer än 35 procent av den säljbara bruttoproduktionen. Enligt anmälan föreskriver artikel 17 i regionallag nr 33/1996 att regionerna kan förskottera de belopp som staten är skyldig för åtgärder ur Nationella solidaritetsfonden för ersättning av skador som orsakats av naturkatastrofer eller av ogynnsamma väderförhållanden (nationell lag nr 185/92). Stöden utgörs av investeringsbidrag som skall göra det möjligt för jordbrukare att rekonstruera driftskapital och återställa jordbruksegenomar som skadats av ogynnsamma väderförhållanden. Det stöd som avses i artikel 17 har en varaktighet som är begränsad till år 1996, för vilket man räknar med en kostnad på 20 miljarder italienska lire.
- (130) Det är nödvändigt att beakta att kommissionen nyligen har avslutat granskningen av stöd i form av ersättning för skador som orsakats av naturkatastrofer och ogynnsamma väderförhållanden som beviljats av Italien i enlighet med nationell lag nr 185/1992 till och med den 31 december 1999 (stöd C12/A/95). I detta beslut kom kommissionen, efter en detaljerad granskning, fram till att sådana stöd var förenliga med den gemensamma marknaden. Kommissionen kom fram till att den metod för att beräkna produktionsförluster som föreslagits av de behöriga myndigheterna kunde accepteras, att de väderförhållanden för vilka lagen föreskriver ersättning till följd av en förlust på 35 procent av den säljbara bruttoproduktionen var förenliga med gemenskapens regler och att kumulering av olika slags stöd för skador som orsakats av naturkatastrofer och ogynnsamma väderförhållanden inte kunde ge upphov till någon form av överkompensation.
- (131) Även om beslutet om nationell lag nr 185/1992 endast gäller stöd som beviljats fram till den 31 december 1999 och har fattats på grundval av de regler för statligt stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer och ogynnsamma väderförhållanden som var tillämpliga fram till detta datum ⁽⁴¹⁾, måste det beaktas att kommissionen har gett ett positivt omdöme både om de kriterier för att likställa vissa exceptionella väderförhållanden med naturkatastrofer och om den metod för att beräkna de skador som drabbat stödmottagare som tillämpades av de italienska myndigheterna då de ogynnsamma väderförhållanden som berörs i artikel 17 i regionallag nr 33/1996 inträffade (1996). Eftersom det i artikel 17 endast föreskrivs förskottering av de stöd som inrättats genom nationell lag nr 185/1992 och då de behöriga myndigheterna uttryckligen hänvisar till bestämmelserna i denna lag och tillämpningsföreskrifterna för den för beviljade av dessa stöd, saknas i detta fall fog för en skiljaktigt slutsats. När det gäller risken för överkompensation har de behöriga myndigheterna i sina synpunkter dessutom lämnat tillräckliga garantier för att stödet inte i något fall kan komma att överstiga summan av de förluster som drabbat stödmottagaren, även i fall av kumulering med andra offentliga stöd.
- (132) När det gäller tillämpningen av nationell lag nr 185/1992 från och med den 1 januari 2000, det vill säga från det datum då de nya bestämmelserna för statligt stöd avsedda att ersätta jordbrukare för skador som orsakats av naturkatastrofer och därmed likställda ogynnsamma väderförhållanden trädde i kraft, måste det dessutom beaktas att de italienska myndigheterna inom

⁽⁴¹⁾ Se fotnot 8.

ramen för ett annat förfarande, som rör stöd C 12/B/95, genom skrivelser av den 20 november 2000 och den 21 november 2003, diarieförda den 24 november 2003 (kompletterade genom fax av den 25 november 2003), har lämnat detaljerade upplysningar som visar att de stöd som dessa har beviljat i kraft av den nationella lagen nr 185/1992 fortfarande uppfyller bestämmelserna för statligt stöd såsom dessa återges i punkt 11 i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn.

(133) I skrivelserna av den 20 november 2000 och den 21 november 2003 har de italienska myndigheterna garanterat följande:

a) Stöd beviljas endast sedan jordbruksministeriet, efter kontroll av uppgifterna i de tekniska rapporter som utarbetats av de provinsiella jordbruksinspektoraten och överförts till regionministeriet, har utfärdat ett dekret som förklarar att väderförhållandet i fråga är av exceptionell karaktär. Dessa rapporter, som utarbetas för varje enskilt fall efter händelsen i fråga, innehåller tekniska uppgifter för bedömningen av väderförhållandets exceptionella karaktär (inklusive relevant meteorologisk information) och för en kvantitativ bedömning av skadorna ⁽⁴²⁾.

⁽⁴²⁾ I artikel 2 i lag nr 185/1992 föreskrivs att sedan regionerna, på grundval av tekniska rapporter från provinsernas jordbruksinspektorat, har avgränsat de områden som förklarats vara drabbade av naturkatastrofer eller ogynnsamma väderleksförhållanden av exceptionell karaktär som kan jämföras med naturkatastrofer, och bedömt skadorna, skall jordbruksministeriet efter att ha kontrollerat effekterna av händelsen förklara denna som exceptionell med ett dekret som medger utbetalning av stöd till företag som har lidit skador på minst 35 procent av den säljbara bruttoproduktionen. Enligt de uppgifter som översänts av de behöriga myndigheterna i skrivelserna från november 2003 om stöd som betalats ut för naturkatastrofer och därmed likställda händelser från och med den 1 januari 2000, återges det tekniska underlaget för bedömningen av varje händelse som exceptionell (inklusive relevant meteorologisk information) och den kvantitativa bedömningen av de skador den har gett upphov till i de tekniska rapporter som för varje enskilt fall utarbetas av provinsernas jordbruksinspektorat med anledning av händelsen i fråga. För varje enskild händelse eller grupp av exceptionella händelser som har orsakat skador på minst 35 procent av den säljbara bruttoproduktionen för de drabbade företagen skall jordbruksministeriet avsluta de utredningar som det har behörighet att genomföra av de tekniska rapporter som presenterats av regionerna genom att utfärda ett dekret om den aktuella händelsens exceptionella karaktär. Som exempel på det beskrivna förfarandet och de uppgifter som ligger till grund för förklaringen att det rör sig om ett exceptionellt väderförhållande har de nationella myndigheterna skickat en dossier om torkan på Sicilien (Agrigento) under perioden 2001/2002. Varje dekret som utfärdas av jordbruksministeriet innehåller: uppgift om det exceptionella väderförhållandet, den period under vilken händelsen har ägt rum, det drabbade området och vilka slag av stöd av de som föreskrivs i lag nr 185/1992 som kan beviljas.

b) Det lägsta tröskelvärdet för skador som tillämpas för tillerkännande av stöd är 35 procent (snarare än de 30 procent eller de 20 procent som föreskrivs i gemenskapens riktlinjer) både på den drabbade grödan och på företagets säljbara bruttoproduktion. Den normala genomsnittsavkastningen beräknas på treårsbasis på grundval av avkastningen under "normala år", det vill säga år utan naturkatastrofer eller onormalt goda skördar.

c) Stödet beräknas endast på grundval av grödor som drabbats av skador på minst 35 procent. Skador på försäkrade grödor undantas vid beräkning av stödet och de löpande utgifter som jordbrukaren inte behöver betala tas med i beräkningen, exempelvis om det inte är nödvändigt att skörda.

d) Överkompensation på grund av kumulering av olika slag av stöd kan inte förekomma.

(134) Mot bakgrund av ovanstående kan man därför dra slutsatsen att det stöd som inrättas genom artikel 17 i regionallag nr 33/1996 för att avhjälpa skador som orsakats av ogynnsamma väderförhållanden, med hänvisning till villkoren i nationell lag nr 185/1992 är förenligt med den gemensamma marknaden och därför kan omfattas av det undantag som fastställs i artikel 87.3 c i fördraget.

VI. SLUTSATSER

(135) Av det ovan anförda framgår att de stöd som avses i artikel 1 i regionallag nr 33/1996 för att sänka transportkostnaderna till förmån för företag som är verksamma inom tillverkning, bearbetning och/eller saluföring av sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget inte kan omfattas av de undantag som föreskrivs i artikel 87.1 i fördraget och följaktligen är oförenliga med den gemensamma marknaden.

(136) I den utsträckning som denna artikel hänvisar till artikel 53 c i regionallag nr 3/1986 och de stöd som avses i artikel 19 i regionallag nr 33/1996 avsedda att stödja investeringar till förmån för företag som är verksamma inom tillverkning, bearbetning och/eller saluföring av sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget kan de stöd som avses i artikel 10 inte omfattas av de undantag som föreskrivs i artikel 87.1 i fördraget och är följaktligen oförenliga med den gemensamma marknaden.

(137) De stöd som avses i artikel 17 i regionallag nr 33/1996 om beviljande av stöd för skador orsakade av ogynnsamma väderförhållanden som likställs med naturkatastrofer kan anses vara förenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i fördraget eftersom de var avsedda att avhjälpa skador som orsakats av väderförhållanden som likställts med naturkatastrofer.

(138) De stöd som avses i artikel 13.2 och 13.3 i regionallag nr 33/1996 utgör inte statligt stöd i den bemärkelse som avses i artikel 87.1 i fördraget.

(139) Enligt artikel 63 i regionallag nr 33/1996 skall genomförandet av de statliga stöd som föreskrivs i denna lag först godkännas av kommissionen. I avsaknad av uppgifter om motsatsen har kommissionen därför rätt att anse att dessa stöd inte har beviljats, och att de inte får genomföras om de är oförenliga.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De statliga stöd för att sänka transportkostnader som Italien avser att genomföra, i kraft av artikel 1 i regionallag nr 33/1996, till förmån för företag som är verksamma inom tillverkning, bearbetning eller saluföring av sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget, är oförenliga med den gemensamma marknaden.

De statliga stöd till investeringar som Italien avser att genomföra, i kraft av artikel 10 (i den utsträckning som denna artikel hänvisar till artikel 53 c i regionallag nr 3/1986) och artikel 19 i regionallag nr 33/1996, till förmån för företag som är verksamma inom tillverkning, bearbetning eller saluföring av

sådana jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget, är oförenliga med den gemensamma marknaden.

Dessa stöd får således inte genomföras.

Artikel 2

Det statliga stöd till ersättning av skador som orsakats av ogynnsamma väderförhållanden som kan likställas med naturkatastrofer som Italien avser att genomföra i kraft av artikel 17 i regionallag nr 33/1996 till förmån för jordbruksföretag är förenligt med den gemensamma marknaden.

Artikel 3

Det stöd som Italien avser att genomföra i kraft av artikel 13.2 och 13.3 i regionallag nr 33/1996 utgör inte statligt stöd i den bemärkelse som avses i artikel 87.1 i fördraget.

Artikel 4

Italien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Republiken Italien.

Utfärdat i Bryssel den 16 december 2003.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen